

మహాకవి

డా॥ రావేంద్ర చంద్రారావు

ఎండుకు దిల్లి రబింహాను.....

ఆధునిక వేగయమగంటో మన యవతరం, మహిళావ్రతము, విశాల విశ్వభావ ప్రగతికము అయిన మన ప్రాచీన ఆర్షాంతునియ గ్రంథములకు రతంఘటకు తీరిక సమయము లభిం.నకపోకన్నుకని భావించుకొను.

అనుభవ జీవకమునకు ఆకాశ్యములైన ఆర్షసూక్ష్మలు, వేదములు, ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత, సంహితలు మొదలైన గ్రంథముల నుండి సేకకరించిన సంస్కృత సూక్ష్మలకు, సులభగ్రాంత్యకుగరితిని వెల్లడించుకొను.

108 సూక్ష్మలకు అక్షరత్వరశతముగ ఆర్షాంతునియమునకు అర్చించుచున్నాము. సేకరించిన ఈ సూక్ష్మలలో మిగిలినను, తెల్లక చర్చలతో విసిగించేయక, అర్థము చేసికొని, ఆనందించి, అనుభవ జీవితమునకు సరిగిరిగా చేరుతములు, మన యవతర, రుణాంబిందుకనిగలరని ఆశించుకొను. ఆధునిక యుగమునకు సమన్వయము గావించెడి అనుష్ఠానయవతమును సూక్ష్మలనే ఉపకరించుకొను.

సంకూచిత, భేదన భావములు లేకుండు విశాల విశ్వభావముగల అసలైన ప్రాచీన ఆర్షాంతునియములను సూక్ష్మరీతిని సూక్ష్మలన్నిటా వెలుకరించుకొను.

పారిశిష్ట్య ప్రకర్షణకు ఎంతవరకు తెలియబడలేదు. ఈ రచన యందు యవతరమునకు, కయోజేదము పాటించని జిజ్ఞాసులకందనకు, నా ప్రయత్నము ఆవేశవయోగ్యము, తర్కశీయమునకుకని ఆశించుచున్నాము.

శైలప్ర

రాసర్వ జనార్దనరావు.

మచిలీపట్నం,
వి. 4-6-99

అనంత సమస్యరములు

వ్రాతప్రతిని పరిశీలించి, సూచనలనందజేసిన ఆర్షధర్మ ప్రచారక శ్రీ మల్లాప్రగడ రంగారావు గారికి, సంస్కృత, హిందీ భాషలలో ప్రవీణురాలైన నాకు సహాయ పడిన నా సహధర్మ చారిణి కీ.శే. రాసర్వ శేషారత్న కుమారికి, సంస్కృత భాషాప్రచారము నిస్సార్థతతో నిర్విరామముగ కృషిచేయుచున్న సాధువైష్ణవోత్తముడు శ్రీ కె.వై.యల్. సరసింహం గారికి నా కృతజ్ఞతలు.

నా కృతజ్ఞతలు, ఆశీస్సులు

మంచి జన్మనంస్కారము కల్గిన సుజనులైన తల్లిదండ్రులకు జన్మించిన, శ్రీవాణి ఆఫ్ సెట్ ముద్రణాలయ అభివతి, నా అనుంగు మిత్రుడు, శిష్యుతుల్యుడు, జనులకెల్ల ప్రేమపాత్రుడు, శ్రీ సత్యసాయిబాబా నిరంతర భక్తుడు అయిన చిరంజీవి కొమరగిరి శ్యాంప్రసాద్ కు ఆతని అనుకూలవతి అర్ధాంగి, ముద్రణాలయమునకు చేదోడు, వాదోడుగ నిత్య సహకారము లందించుచున్న చి.శి.సా. మాధవి కి ఈ చిరుపాత్రము ధనలాభముగ భావింపక ధర్మకార్యముగ నిర్వహించిన ఈ శుభదంపతులకు పెద్దవానిని గనుక, కృతజ్ఞతలు తెల్పుకొనుట భావ్యముకాదని గ్రహించి, భగవంతుడు ఈ దంపతులకు అయురారోగ్య బుద్ధ్యములు, పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిగ అనుగ్రహించ వలసినదిగ ప్రార్థించుచున్నాను.

వీరి సమృద్ధయ సహకారములేనిదే ఈ గ్రంథము మీ చెంతకు వచ్చెడిదికాదని తెల్పుట అతిశయోక్తి కానేరదు.

నా మిత్రులు చి.లోకబాంధవ, తేజస్వి శ్రీనివాస్లు నాకెంతో ప్రోత్సాహముచ్చినారు.

నా మిత్రుడు, హిందూ కళాశాల చరిత్రోపన్యాసకులు శ్రీ కె.పి. నాయుడు తరచు నన్ను ప్రేరేపించి, భగవద్దేవుని అలస్యము చేసేడినన్న ఉత్సాహంవజేసి, ముద్రణ రూపమునకు దోహదపడినాడు.

ఈ పుస్తకము ముద్రణ అయినదా లేదా ఇయ్యది అమూల్యమైన గ్రంథము అని తరచు నాకు తెల్పుచు లేఖలు తరచు వ్రాసిన నా చరిత్రాల మిత్రుడు, రిటైర్డ్ జాయింట్ డైరెక్టర్ (అగ్రికల్చర్) శ్రీ రావి నరసింహశిరాపు గారికి నా కృతజ్ఞతలు.

ముద్రణలో నిరంతరము కృషిచేసి నాపై ఎంతో ఆదరాభిమానములు చూపిడి శిష్యులుల్కు మధు కు అశీస్సులు.

ప్రసిద్ధ చిత్రకారుడు, నా ప్రియతమ శిష్యుడు అడగరానే అందముగా ముఖచిత్రము రూపొందించినందులకు శ్రీ కొండేపల్లి శేషగిరి రావుకు అభినందనలు.

ఇందలి కొన్ని సూక్ష్మలకు మూలము ఉదహరింపబడలేదు. ఇవి కేవలము ప్రసిద్ధ వాక్యములు. వేలాది సంవత్సరముల నుండి సంక్రమించిన మన వేద వాఙ్మయము నందు కొన్ని సూక్ష్మలకు మూలము తెలియపర్చుట లేదు. ఎవరయినా విజ్ఞులు తెలియబరచినచో మున్నెందు ఆ సమాచారమును ఉపయోగించుకోగలను.

- రచయిత

శ్రీ సాయిరాం

ఓం సహవాసతు సహాభువన్తు సహావీర్యం కరవాణహై
తేజస్వి నా వరీతమస్తు మావిద్మహే ఓం శాంతి శాంతి శాంతి:

- తైత్తిరీయోపనిషత్తు శాంతి వాచకం

ఈ మంత్రము అనుదినము గురుశిష్యులు పాఠమునకు పూర్వము ముక్తకంఠమున కలిసి పఠించునది. గురుశిష్యులు కలిసివేయ ఉత్తమోత్తమమైన ప్రార్థన.

మనము కలసిమెలసి యుండుముగాక

కలిసి (ఫలితములను) అనుభవించెదముగాక

కలిసి పనులను చేయుదముగాక

తేజోపూర్ణులమయ్యెదముగాక

మనలో మనకు నైషమ్యములు లేకుండుగాక

శాంతి శాంతి శాంతితో నిలసిల్లెదముగాక

ఒక ముఖ్య విషయము. ఈ ప్రార్థనయందు గమనించవలసియున్నది. ఇచ్చట గురువు చెప్పినాడు, శిష్యుడు చెప్పబడెడువాడు అనేది భావము లేకుండట విశేషము (Teacher and the taught). గురువు నేను చెప్పాడను. నీవు వివేచివాడవు" అనేది భావనతో విద్యను శిష్యునికి చెప్పుటలేదు.

గురువునకు అహంకారమెంతయులేదు. "మనము ఇరువురము కలసి విజ్ఞానకృషి నెల్పదము. విజ్ఞానఫలమును పొందుదము. ఇరువురము తేజోసంపన్నులమగుదుము. మనలో మనకు విభేదము పాడనూనకుండగ శాంతియుతముగా విజ్ఞాన కృషి నెల్పదము" అనేది సహజీవన భావన, సమభావన, శిష్యుని కూడ గౌరవించెడి జీవనశైలి అన్యోన్యమగు (ప్రేమతో ఇరువురును జీవించుట ఎంతయు ప్రశంసనీయము. ప్రాచీన విద్యావిధానము 'Education is an on going process' విద్య యనగా నిత్యసత్యోదనా యత్నమనెడి భారతీయ విజ్ఞానశాంతి పుంజములు ఈ పాఠమున తెలియనగును.

ఓం పూర్ణమదః పూర్ణమిదం

- ఈశావాకోపనిషత్తు

మానవుని సంపూర్ణతను తెలియవరచి, స్వస్వరూపజ్ఞానమును జ్ఞానకము చేసి, ఉత్సాహపూరితుని చేసి వెన్ను తట్టి 'సీవెనరనో కాదు పరమాత్ముని అంశ మనెడి మహోన్నత భావము తెల్పెడి వేదవాక్యము శిరోధార్మము.

'ఓం పూర్ణమదః, పూర్ణమిదం, పూర్ణాత్పూర్ణ ముదచ్చతే,

పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ, పూర్ణమేవావశిష్యతే'

అచ్చట (పరమాత్మ) పూర్ణము, ఇచ్చట జీవాత్మీపూర్ణము, పూర్ణమునుండి వేరొక పూర్ణము(పుష్టి) ఉదయించినది. పూర్ణమునుండి పూర్ణము వచ్చినను మిగిలినది పూర్ణస్వరూపమే యగుచున్నది.

ఇచ్చట పరమాత్మ, జీవాత్మలు సంపూర్ణరూపములనెడి మహత్తర ఏకత్వభావన, అద్వైత భావన తెలుపబడినది. జీవాత్మ లేక జీవుడు పరమాత్మతో లేక విశ్వరూపునితో సంపూర్ణత ఇమిడి యున్నది. అయ్యది పరిణామ క్రమమున పరిపూర్ణతను సంగ్రహించుకొనును. అటులనే దైవ సృష్టియైన జగత్తు కూడ పరిపూర్ణమైనదే. సూర్యుడు నవగ్రహములు, చంద్రుడు, నక్షత్రములు, నదులు, పర్వతములు, భూమి అగ్నియును కలిసిన బ్రహ్మాండము (Macrocosm) అగుచున్నది. మానవుడు లేక జీవాత్మ (Microcosm) దైవాంశలిగి సంపూర్ణతను సంతరించుకొనును.

'తత్త్వమసి' నీవే అది' అనియు 'అపాంబ్రహ్మోస్మి' నేనే పరమాత్మ పూర్ణరూపుడను. 'సహం' నేను అది' అనెడి జీవాత్మ పరమాత్ములకు గల అనుసంధానము. ఏకత్వ భావన (Holistic Concept) మహాస్వత్వమైనదానిని మన సంస్కృతి మనకొనగనది.

వాస్తవ సాముద్రికము తెలిసినవారు మన అరచేతిలోని నవగ్రహస్థానములు మనకు తెలియజెప్పగలరు. మన చేతియందు దైవము మన దైవాంశపు ముద్రను వేసియున్నాడు. నరుడు నారాయణుని అంశముని తెల్పుట ఒక మహత్తర భావన.

ఇయ్యది భావాత్మకమగు విషయమని గ్రహించవలయును. జీవాత్మయొక్క గమ్యము పరమాత్మ. ఆతని స్వస్వరూపము దైవాంశమని వేదవాక్యము చాటుచున్నది.

అనశన 'నాయక' భవతాత్

'ఆకలిబాధలు నీకు కలుగకుండ ఉండుగాక' ఇదే వేదవాక్యము. ఒక ఉత్పన్నమైన ఆకలిద్రావము. ప్రాచీనమైన శ్రేష్టభావనము. ఇందలి గంభీర భావన ఎంతయు పరిశీలించిన అసిన విషయము.

మానవుడు జన్మించగానే తల్లిపాలకై ఏడ్పుట మొదటి విషయము. అనగా ఆహార నిద్రా భయమైదునువాంపలలో మానవుని ముఖమైన ప్రథమ వాంఛ ఆహారము. దీని కొరకై మానవుడు నిరంతర కృషి చేయును. ఆకలిబాధితుడు తన జఠరాగ్ని తీర్చుకొనుటకై అనేకానేక దుష్ప్రయత్నాలను గావించును. పాల్కుకూటికి లేక కొందరు వేశ్యలగుచున్నారు. కొందరు దొంగతనము లకు పాల్పడుచున్నారు. అనేక దురాచారములకు లోనగుచున్నారు. లోభత్వమేర్పడుచున్నది. విశ్వామిత్రుడుంతటి మహర్షి కుక్క మాంసము భుజించినాడని ప్రతీతి. వ్యాసుడు ఆకలిబాధ నహించలేక కాశీయందలి అన్నపూర్ణ దై కినుక వహించాడని పురాణములు తెల్పుచున్నవి. కుమేలుడు బిడ్డల ఆకలిబాధలు చూడలేక కృష్ణుని కడకేగినాడు.

మానవుని జీవిత 'కు ఆహారము ఆవశ్యకము. ఈ ఆకలిద్రావుల నలననే మానవుడు ఉన్నత మార్గములను అవలంబించలేకున్నాడు. అందువలనే సత్యాన్నేషి, నిత్యసాధకుడు, మితాహారయై యుండవలెనని బోధించబడినది. అధికముగా తినువానికి, అనలు తినువానికి యోగములేదని భగవద్గీత తెల్పుచున్నది. అధికముగ తినునను (Gourmet, With Syndrome) అనలు తినుకున్నను (anorexia) రెండూ వ్యాధి లక్షణములే.

శ్రుతిసాహచర్యం జ్యోతిం' అని శ్రీ సూక్ష్మసుందరు శ్రీ మహాల్క్ష్మిని ఆకలిద్రావులు, మలములు, కల్గిన (జ్యోతిం) దలిగి దేవతను నశించజేసి నా ఇంటినుండి, అభూతి (సంతద

లేకుండుట) అనున్నదిని తొలగింపుమని ప్రార్థన గానించబడుచున్నది. వేదమునందు 'నాయనా నీకు ఆకలిద్రావులు లేకుండుగాక' అనశన నాయకో భవతాత్ అనెడి ఆశీస్సు ఎంతయు సువలైనది.

అనాయాసేన మరణం, వివాదస్నేన జీవనం

మానవుడు జీవితంలో కోరికలసేవని రెండు ముఖ్య విషయములు. 'అనాయాసేన మరణం' అనగా పౌచ్చ భాధలేకుండా సునాయాసముగ మరణించుట. 'వివాదస్నేన జీవితం' దీనశ్చం లేకుండగ సగర్వముగా జీవించటం వాంఛనీయ విషయములని శాస్త్రం చెబుతోంది.

జీవితపు పరమదశలో 'సన్న పృథింతుమని' శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీతయందు తెల్పియున్నాడు. పండినకాయ చెట్టునుండి రాలినడినటుల మరణించుట అర్హతకరమైన విషయం. దీర్ఘకాలము వ్యక్తి తాను బాధపడుచూ, ప్రక్కవారిని బాధించచేయుట వాంఛనీయము కానేరదు. కాని ఎట్లు మరణించవలెనన్న విషయము మన చేతిలో లేని విషయము కదా! ప్రమాదమున మరణించవచ్చును. కావున వ్యాధి వలన బాధపడవచ్చును. మరణ భీతితోడ కృంగి పోవచ్చును. ఇవి మనము కోరిన విధముగ జరుగు విషయములు కావు.

మరి రెండవ లక్షణము మాత్రము కొంత మన చేతులలో ఉన్న విషయముగ భావించ వచ్చును. అదియే దీనత్యమలేని దివ్య జీవనము. జీవితము సగర్వముగను, అనందముగను పరులకు బానిసలు గాక, దీనత్యము లేని ధీరత్యముగల జీవితము సువలైనది.

మరణము సునాయాసమైన ఉండుట, జీవనము దీనత్యము లేకుండుట వాంఛనీయము అని వాక్యము తెల్పుచున్నది. అయినచో, మరణము, జీవనము, రెండూ విధి కృతమలే కదా, మనమేమీ చేయగలమనెడి ప్రశ్న ఉదయించవచ్చును.

అనాయాసమైన సుఖమరణము, దీనత్యము లేక ధీరత కల్గిన జీవనము తనకు కలిగింపుమని దైవమును ప్రార్థించుటయు, వానిని ఆకాంక్షించుటయు జరుగవలయును.

అనిర్వచనీయమాలం

- సుందరకాండ 12-10

హనుమంతుడు, సీతాదేవి కొరకు లంక నలుమూలల ఎంతో కష్టపడి ఆతురలో అన్వేషిస్తాడు. సీతామాత జాడ తెలియదు. ఆమె రాక్షసుల బారిపడి మరణించినదేమోనని సందేహిస్తాడు. తాను సీత జాడ తెలిసికొనక తిరిగి కిచ్చిందరుకు చేరినచో అంగదుడు మొదలగు వానరులు మరణిస్తారు. దానివలన అనేకములైన సంక్షోభములు కలుగునని అంజనేయుడు విచారంతో కృంగి, ఒకింత సేపు నిద్రాయుడై ఉంటాడు. ఇటువంటి విచారమైన నిద్రాహార్యుత కల్గిన, అందకాంక్షన సన్నివేశాన్ని, వాల్మీకి మహర్షి సృష్టిస్తాడు. ఇట్టి సన్నివేశాలు మానవులందరి జీవితాల్లో ఎప్పుడో ఒకప్పుడు కలుగుతూనే ఉంటాయి. ఎల్లడలా విచారం, అందకారం కలిగిన సమయంలో ఎట్లు భావించాలి, ఎటుల సమస్యల్ని ఎదుర్కొనవలెనను విషయమును ఆదికవి మహర్షి వాల్మీకి, అత్యంత శోభనీయమైన శ్లోకంలో ఇలా బోధిస్తాడు.

'అనిర్వేదభృద్యోమూలం, మవిర్వేదః పరంసుఖం'

అనిర్వేదోహి సతతం, సర్వార్థేషు ప్రవర్తకః'

'అనిర్వేదము' దుఃఖము అవంతయు లేకుండుటయే (శ్రియోమూలం) (తేయన్ను లేక విశ్వరూపునకు మూలకారణము. అనిర్వేదము పౌశ్యహేతువు. నిర్వేదము (విచారము) లేకుండుటయే సకలబాంధవలను నెరవేరువటల (సర్వార్థేషు ప్రవర్తకః) చేయును అని వాల్మీకి. అనిర్వేదము లేక విచారదహితమగు భావన, అందకారపు ఆలోచనల (Negative Thoughts) మనము దరిచేరుచిరుదారు, అటుల విచారమును దూరము చేసికొనిన గాని శ్రేయస్సు కలుగదు అని హితబోధ చేయుచున్నాడు. విచారము వలన నిర్విణ్ణత, దానివలన నిస్త్రియత కలిగి మానవుడు జీవికను ప్రశాంతంగా కొనసాగించలేడు గనుక 'అనిర్వేదము' విచారము లేకుండ ఉండవలయును. తదుపరి శ్లోకమున అంజనేయుడు ఈ విధంగా తలుస్తాడు "కరోతి ససలంజంతోః కర్తాయత్తత్కరోతిహ తస్మాద్దనిర్వేద కృతం యత్సం చేష్టి 2 హేమత్తమ్, "ప్రాణి యేమనిని చేయునో ఆ పనిని అనిర్వేదమే ససలమునర్చును. అందువలన నేను దుఃఖమును వీడి (సీతను వెదకెడి) యత్నమును కొనసాగింతును.

భగవద్గీతయందు కూడ శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ "క్షుద్రం హృదయ దౌర్బల్యం" "హృదయ దౌర్బల్యము క్షుద్రమని" దానిని విడిచి కర్మములను కొనసాగించుమని ఉద్బోధిస్తాడు.

'అనిర్విణ్ణ సృదామర్తి'

- విష్ణు సహస్రనామం, 4వ శ్లోకం

విష్ణు సహస్రనామం అనుదినం అప్ని స్థైలములందు పఠింపదగిన స్తోత్రం. వైష్ణవ దేవాలయములన్నిటిలోను, సంప్రదాయ కుటుంబ ప్రార్థనా వ్యవస్థలోనూ, విష్ణు సహస్రనామం విశిష్టమైన స్థానమలంకరిస్తుంది. శ్రీ మహావిష్ణువు యొక్క గుణగణముల కీర్తయే విష్ణు సహస్రనామ రూపం. వేయి గుణములుగల స్వామివారి వర్ణనయే ఇందలి మూల విషయము. ప్రతినామము స్వామి విశేషలక్షణముగా గుర్తించవలెను. 'అనిర్విణ్ణస్సదామర్తి' అనేది శ్రీమహావిష్ణువు లక్షణము. 'అనిర్విణ్ణత' అనగా నిర్విణ్ణత లేకుండుట, విచారము భయము, కోపము మొదలగు వానిని అధిగమించి, ప్రశాంత హృదయమైన నాడు పరమాత్మ ఆయన అనిర్విణ్ణుడు. అదియేగాక "సదామర్తి" ఎల్లకాలము హర్షముతో ఆనందమగ్నుడైయుండువాడు. ఎల్లప్పుడును వ్యాకులత ఏ మాత్రము లేనివాడై, నిత్యము హర్షముతో నిండియుండు 'అనిర్విణ్ణ స్సదామర్తి' లక్షణము కలవాడు శ్రీ మహావిష్ణువు.

దేవాలయములందుగాని, పూజానివాసములందుగాని అష్టోత్తరతపఃపూజ, అనగా స్వామిని నూటైనిమిది సర్కారుములు నూత్న లక్షణములు గల నామములతోడను, అటులనే సహస్రనామజప పూజానిధానమందు, బాహ్యోన్ముగ చేయిస్తూ భగవంతుని వివిధ నామములు పేర్కొని ఆరాధించుట ఆచారము.

ఈ ముఖ్యవిషయమును గమనించవలయును. భగవంతుని యందు అనేక గుణములు పేర్కొనినప్పుడెల్ల ఆయన భక్తులనుగు మనము ఆ లక్షణములను పొందవలయుననెడు తాదాత్మ్య భావనయనియు గ్రహించవలయును. స్వామివారి లక్షణములు కరుణ, ప్రేమ, భక్త వాత్సల్యత పేర్కొనెడి మనము, ప్రేమ, కరుణ వాత్సల్యములు లేనివాడైనచో ఎట్లుండును?

'అనిర్విణ్ణ స్సదామర్తి' అనేది మహత్తర లక్షణము స్వామివారిది. ఆ ఐభలక్షణములైన 'అనిర్విణ్ణత' (వాక్కులతో లేకుండుట) 'సదామర్తి' నిత్యానందము కలిగియుండుట, భక్తుడు కూడా పెంపొందించుకొనవలయును.

ఆంగ్లమున 'Level headedness, sang froid' అని ఈ స్థితిని పేర్కొనబడింది. అటులనే భీతి, వ్యాకులత, Negative Ideas గనుక, దీనికి దూరముగనుండవలయును, Positive attitude వృద్ధి పొందించుకొనవలయును.

అనుద్వేగకరం వాక్యం సత్యం ప్రియహితంచయత్

- భగవద్గీత, 17-15

'ఉద్రేక రహితము, సత్యము, ప్రియమును హితమును చేకూర్చు వాక్యములను (మాత్రమే) పలుకవలయును.' అని భగవద్గీతయందు శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ అర్జునునకు, మనకు ఉపదేశించియున్నాడు. మన వాక్యములు ఉద్రేకపూరితములైనచో మన నిగ్రహశక్తి సన్నగిల్లినదని వెంటనే భావించి జాగ్రత్త చేయవలయును. ఉద్రేకములగు వాక్యములు అనేకములగు అనర్థములకు త్రోవదీయును. మన మాటలు ఎల్లెడల ఉద్రేకరహితముగను, శాంతియుతముగను ఎదుటివానికి ప్రియము చేకూరునట్లుండవలయును. పరుష వాక్యములు వ్యక్తికి అనేక నష్టములను కలుగజేయును. 'ఇట్లు అంటినే' యని తదుపరి విచారించి బాధలనొందవలయును. దీనిని ఆంగ్లమున Harsh tongue, లేక Loud mouth అని వ్యవహరించబడుచున్నది.

కొందరు గొప్పకై ఉన్నది ఉన్నట్లు కుండ (బద్దల కొట్టి చెబుతానని ప్రగల్భము పలుకుతూ ఉంటారు. కాని అట్టివి సత్యవచనములైనను హితకరములు కానిచో తుదకు హాని కరములుగా మారును. అందువలననే గీతాకారుడు సత్యమును కూడ హితకరముగా, ఉద్రేకము లేకుండా, ప్రశాంతముగా తెల్పవలయునని నిర్దేశించియున్నాడు.

అమెరికాలో డేవిడ్ కార్మిగ్ అను రచయిత 'How to win Friends' అను పుస్తకము నందు మన మాటలు మధురముగనున్నచో మనకు సన్నిహితులు అనేకరులు చేకూరగలరను విషయము చక్కగ విశదీకరించియున్నాడు. ఈ పుస్తకము అనేక భాషలందు తర్జుమా చేయబడి విస్తృత ప్రచారము పొందినది.

మాటలు ఈటెలపోటులవలె కర్కశముగా నుండుట చాల హానిని తెచ్చును. 'నోరు మంచిదైన ఊరు మంచిది యగునను సామెత మనమెరింగియున్నాము. హిత భాషి, మిత భాషి, సుశీలభాషి యను సుగుణములు గ్రంధములందు వర్ణితములైనవి. "సత్యం బ్రాయత్,

ప్రియం బ్రూయాల్, నెబ్రూయాల్ కిందిద 'ప్రియం' అని వాక్యము, సత్యము, ప్రీయముగ నలుకుము. అప్రియములగు వచనములు పలుకకద్దని వేదములు తెల్పుచున్నవి.

అన్నప్రాశన చేయునపుడు పసికందునోటికి క్షీరాన్నము ముట్టింది 'మధుర వాగ్దా' అనగా "మధురమైన వాక్కు కలవాడవుగ కమ్ము" అని వేదమంత్రము తెల్పుచున్నది. మనకు ఆగ్రహము వచ్చినపుడెల్ల 'అమద్వేగకరం వాక్యం' అనెడి గీతావచనమును స్మరింపకొనుటవేలు.

అన్నం బహుకుర్వీత

- తైత్తిరీయోపనిషత్ భృగువల్లి-9

'అన్నమును ఎక్కువ చేయుము': "ఆహారమును అధికముగ పండించుము" అనెడి వేదవాక్యము నాటికి నేటికిని కూడ హితకరమగు బోధ యని తెలియవగును. మానవుడు జన్మించగానే జరగాల్సి కలిగి మాతృక్షీరమునకై ఏడ్చును. మానవుని జీవితము ఆహారముతోడ ముడిపడియున్నది. అందువలననే ఆహారము అధికముగ లభించెడి నదీ పరివాహక ప్రదేశములందే మానవులు వృద్ధి పొంది, ఇండో ఆర్యన్, గ్రీకు, రోమన్, ఈజిప్షియన్ సంస్కృతులు వెల్లివిరిసినవి. ఏడాదులందు, మంచుకొండలయందు మానవ సంతతి, నదీతీరముల చెంతన ఉన్నంతగా లేదనుట సహజము.

అటుల అత్యంతావశ్యకమైన ఆహారమును మన ప్రాచీనులు అనేక విధముల వేదమున కొనియాడుచున్నారు. "అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం" "అన్నం న నింద్యాత్" (అన్నమును నింద్యము) పాడు చేయవలదు. 'అన్నం బహుకుర్వీత' అన్నమును బహుగ వృద్ధి చేయుము అనెడి వాక్యముల ద్వారా ఆహార ప్రాధాన్యతను నిరూపించియున్నారు. 'అన్నసూక్త'మనేడు వేదభాగము కూడా యున్నది. తుదకు అనెడి ఆహారము స్వామికి నివేదన చేసి భుజింపవలెననెడి యుక్తవిషయము తెల్పుబడినది.

'అన్నం బహుకుర్వీత' అనెడి సూక్తి నేటి Grow more food "Green Revolution", White Revolution అనెడి పదజాలము బట్టి కూడ తెలియుచున్నది. అన్నమునగా కేవలం (Rice)వరి అన్నము అని భావించరాదు. అన్నమనగా ఆహారము. మనము భుజించెడి వరి, పెసలు, కందులు మొదలగు ధాన్యాదులు, పాలు, పెరుగు మొదలైనవి. చివరకు మాంసాహారాలకు చేపలు, గుడ్డు, మాంసము మొదలైనవి వృద్ధి చేయవలెననెడి హితబోధ. ఇది ధన ధాన్య సంపదలకు మూలము.

దేశము సస్యశ్యామలమై, ప్రజలు ఆహార విహారాదులతోడి సంతృప్తి జీవనముకలిగి సంక్షోభ రహితముగా మండవలెనన్న "ఆహారమును వృద్ధి చేయుము" అనెడి హితవు, జావా హెచ్చుగ కల్గిన మన దేశమునకు అత్యంతావశ్యకమైనది. 'అన్నం బహుకుర్వీత'.

అన్నం ఆదిత్యమయమ్

- అన్నసూక్తం

మానవుని మనుగడకు ఆహారము ప్రధానము. శిశువు జన్మించగానే పాలకై ఏడ్చుచున్నాడు.

ఆహారము దొరకుచోటనే మానవాళి సమీకరింపబడుచున్నది. 'అన్నం ఆదిత్యమయం' అను వాక్యమునకు అర్థము ఆదిత్యుడు లేక సూర్యుని శక్తివలననే మనకు అన్నము లేక ఆహారము లభించుచున్నది. అందువలననే 'అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం' అనెడి వాక్యము కూడ మనము వినుచున్నాము. అన్నమును గూర్చి ప్రస్తావించు 'అన్నసూక్తము' వేదపండితులు పఠించుట కలదు.

ఆహారమును అధికముగా పండించుము "అన్నం బహుకుర్వీత" అని హెచ్చరింపబడు చున్నది. ఆనాడే Grow more Food' అను భావము కీర్తించబడినది. ఆహారము భగవంతునికి నివేదన చేసి స్వీకరించుట భారత జాతి మొదటనుండి ఆచరించెడి విధానము. భోజనమునకు పూర్వము, భోజన మధ్య సమయమున, భోజనాంతరము సామూహిక భోజనయందు ప్రార్థన గీతములు, భక్తి పద్యములు పాడుట మనకు ఆచారముగ వచ్చుచున్నది.

'అన్నం ఆదిత్యమయం' 'అన్నమందు ఆదిత్యుడున్నాడు' అని భావించి ఆహారము స్వీకరించుట భోజనము చేయువానికి ఆరోగ్యకరమైన విధానము. ప్రశాంత చిత్తంతోడి ఆహారము స్వీకరించిన, అది వ్యక్తికి ఆరోగ్యము కలుగజేయును. విచారము, చికాకు, తొందరపాటుతో అన్నము తినిన ఆహారము సరిగ జీర్ణముకాక జీర్ణరోగవాదులు (Pepticulcers) కలుగుట విచిత్రమే.

సూర్యులొక్క లేనిదే మన భూమి జడత్యమైయుండెడిది. సూర్యకిరణ జన్య సంయోగము వలననే ఆహారము మనకు లభించుచున్నది. అట్టి ఆహారమును పాడుచేయక, పదిమందికి పట్టి తాను తిన్నవాడు సత్యురుముడని కీర్తించబడుచున్నాడు. అన్నధానము, అతిధి సేవ, మన జాతికి గల మంచులక్షణములు.

అన్నము ఆదిత్యమయము, సూర్యప్రసాదముని భావించి సేవించుట సద్విషయము. "ఇదివిదనుస్సం, అమృతస్వరూపం" "అన్నం నినింద్యాత్" - వాక్యములు.

అన్నో 2 న్య మభిరత

- అధర్వ 3-30-1

అన్నోన్నముగ ఒండొరులను (ప్రేమించుకొందురుగా' యని వేదవాక్యము. సంఘము నందు వ్యక్తులు ఈర్ష్యాసూయలు, ద్వేషభావనలు లేకుండగ ఒకరినొకరు (ప్రేమించుకొనుచు గౌరవింపకొనును జీవించవలెనని వేదం ప్రోపించుచున్నది. ఆదిమానవుడు తాను నివసించుచున్న కొండగూహ నుండి బయల్పడలి ఇతర మానవులను చూచి (ప్రేమించిన నాటినుండి సంఘజీవనం (Social Life)ప్రారంభమైనది.

సంఘమునందు ఒకరినొకరు (ప్రేమించికొని జీవనము సాగించినచో ఆ సంఘము, అందరి వ్యక్తులు కూడ సుఖ, శాంతి, సంపదలను పొందగల వర్ణ భేదములు, జాతి భేదములు మున్నగు వానితో నేటి మానవజాతి చిన్నాభిన్నమై హింసాత్మక ఛర్యలు, యుద్ధములతో సతమత మగుట మనమెల్లదము చూచుచున్నాము. ఇట్టి హింసాత్మక ఛర్యలు అన్ని దేశములందునా కనబడుచున్నవి.

'అన్యోన్యముగ జీవించుడు' అనేది వేదవాక్యము నేడు మరింత ప్రాధాన్యత వహించుచున్నది. కుటుంబములందును, కార్యాలయములందును, కర్మాగారములందును, పల్లెలు, పట్టణములందును ఇట్టి అన్యోన్యత(Harmony) ఉండటం అభివృద్ధికి ఎంతయు అవసరము. అన్యోన్యత లోపించిన నమ్మెలు, కాల్యలు, విధ్వంస క్రియలు హెచ్చుగ కలిగి అశాంతి అనర్థములకు త్రోవదీయును.

'అన్యోన్య మభిరత' అన్యోన్య ప్రేమతోడి (Sociability) జీవించవలెనన్న వ్యక్తిగత అహంకారము తొలగించుకొని సమరసమగు సాంఘిక జీవనమునకు వ్యక్తులు బాటలు వేయవలయును.

మనదేశము అన్ని రంగములందును పటిష్ఠము కావలయునన్న వేదవాక్యమున తెల్పిరి 'అన్యోన్య మభిరత' అనేది ఉన్నత భావమును దేశభక్తి భావమున పెంపొందించుకొనవలయును. 'పరస్పరానురాగమున జీవించుడు' అనేది వేదవాక్యము భారతీయులందరును పాటించ వలసియున్నది.

అన్యో అన్యస్థై నల్లు వదంతః

- అధర్వణవేదము 3-30-5

ఋగ్వేదజుష్టాదములు ప్రకృతిని ప్రస్తుతింపచూ ఉన్నత భావములను ప్రకటించిన మంత్రములు కల్గియున్నవి. సామవేదమును ఆదిమూనవుల ఆనందజీవితమును సంగీత రూపమున గానవిధానము మనము తెలిసికొనుచున్నాము. చివరకు కల్గిన అధర్వణ వేదము మానవుని దైవందిన జీవితమున ఎదుర్కొనెడి సమస్యలను, సంఘజీవనమున పాటించవలసిన మర్యాదలు, సంఘమును శత్రుబారి నుండి రక్షించుటకు కావలసిన యుద్ధతంత్రములు, ఖింతములు, దుష్కర్మ వ్యక్తి జీవితము ఆర్గ్యముగ ఆనందముగనుండుటకు ఆయుర్వేదము మొదలగు Down to earth భౌతిక ప్రధానములైన విషయములు వెల్లడించుచున్నది.

భారతీయ సంస్కృతి, పరలోక చింతన లేదా ఆధ్యాత్మిక భావన ఒక వంక తెల్పుచూ, వేరొక వంక మానవుని ఉపాదికి, జీవితకు కావలసిన సర్వసదుములను కూడ తెలియిస్తుంది. జీవిత రథమునకు ఇహ (ఈ జీవితమునకు చెందిన), 'పర' దైవచింతనకు సంబంధించిన విషయములు రెండును, రెండు చక్రములవంటివి. దురదృష్టవశాత్తు కొందరు స్వాములు ప్రపంచము నశించునది, శాశ్వతమునే కాంక్షింపుము అనేది హాస అధికముగా నల్లుటవలన కొంతవరకు మన జాతి నిర్మూలనది అని చెప్పవచ్చును. 'ఇదం బ్రాహ్మ, ఏదం క్షాత్రం' అని బ్రహ్మభావన, క్షాత్ర (భౌతిక) భావన రెండును భేదింపబడినవి. ఐహిక (ప్రాపంచిక), ఆముష్మిక (పరలోకం) సఖములు రెండు వాంఛితము.

'అన్యోన్యస్థై నల్లు వదంతః' అనేది వేదవాక్యము "ఒకరితోనొకరు అన్యోన్యముగా తియ్యగా మాట్లాడుకొందురు గాక" అని తెల్పుచున్నది. సంఘజీవనముందు వ్యక్తిపరమవాక్యములు వదలి, తియ్యగా (Etiquette) మర్యాదలను పాటించినచో కలహములు లేకుండును.

'A gentleman should avoid quarrel' మర్యాద కలిగిన వ్యక్తి తగాదాలతోలికి పోనేరడు. తియ్యని మాటలు, సంఘజీవనము అనేది రథచక్రములను నవ్వముగ పోనిచ్చును. సంఘజీవనము, ఐకమత్యత, పరస్పరనింద లేక సామనస్యమైన అన్యోన్య మధుర జీవనమును అధర్వణవేదము ఆశించుచున్నది.

అపవిత్రః పవిత్రోవా

- మార్కండేయము

నిత్యానుస్థానముందు ప్రార్థనా విధియందలి ప్రథమ శ్లోకము 'అపవిత్రః పవిత్రోవా సర్వాపస్తాంగతోపివా, యస్మిన్మృత్యుండరీకాక్షం సబాహ్యభ్యంతర శ్చుచిః' అనేది మంత్రము ననుసరించి, "పుండరీకాక్ష, పుండరీకాక్ష, పుండరీకాక్ష", యని ముమ్మారు సాధకుడు జపించును. పుండరీకాక్షుని స్మరణవలన సర్వాపస్తలు తొలగి 'సబాహ్యభ్యంతరశ్చుచిః', బాహ్యశుచి, అంతః శుచి కలుగునన్న శుభభావన ఎంతయో ఉత్పన్నమైవది.

పరిశుభ్రము చేసిన పూజామందిరము చెంత, అనువైన ఆసనము లేక పీఠము ఏర్పాటు చేసికొని, శుభ్రమస్త్రములను ధరించి, బాహ్యశుచిని ఏర్పాటు చేసికొనుట సాధకునికి ప్రథమ కర్తవ్యము. పూజాగృహము పరిశుభ్రముగ పరిమళద్రవ్యములు కలిగి, పుష్పాలంకరణతోడి ఆరాధనామూర్తిని ఆకర్షణీయముగ చేసికొని అనుదినము ఎవరికి తోచిన విధముగా వారు దైవస్మరణ చేసికొనుట, అది ఒక నిత్యానుష్ఠకర్మగ చేయుట, మన సంస్కృతి మనకు ఏర్పరచిన మహాసీయమగు విధానము.

'స్నానము, సంధ్య' అనేది వేర్వేనిత్యము వ్యక్తి మన దేశమున అవలంబించవలసిన కనీసపు కర్మలు. దీనివలన బాహ్యము, అంతరమైన (External and Inner Purification) పరిశుభ్రత ఏర్పడగలదని నిర్దేశింపబడినది. ఒక విధముగ చూచినచో పెద్దలు ఇట్టి నిత్యవిధానము అవలంబించుట వలన వారి పిల్లలు దానిని చూచి అనుసరించుట సహజముగ కల్గుచున్నది.

ప్రతిఇంటను వారి వారి సదుపాయమును బట్టి ఒక పూజాస్తలము ఏదో ఒక రీతిని, నిర్ణయించబడవలయును. పూజావిధానము కూడ వారివారి అనుకూలతను బట్టి ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును. దైవప్రార్థనా విధానమునకు అంతఃలేదు. 'యుగానువర్తంతే' యుగమును, కాలమును బట్టి ఆచరించి Physical and Mental Health వర్ధి పొందించుకొనవలయును. హైందవ ధర్మమున విధి నియమములకన్నిటికిని ప్రత్యామ్నాయం పెద్దలు కల్పించుట వలననే మన సంస్కృతి కాలానుగుణ్యముగ మార్పులను సంతరించుకొనును (Adaptation) సజీవమైయున్నది.

ఏది ఏమైనను దైవ స్మరణ సమయము నందు, స్మరణ వలనను 'సబాహ్యభ్యంతరశ్చుచిః' పరిశుభ్ర భావనలు, మనమున, భౌతికముగ బాహ్యశుభ్రత ఏర్పడగలదని విధితమైవది.

అమృతం విష సమాశ్రితమ్

'అమృతము, విషమును ఆశ్రయించి యుండును.' దేవాసుర యుద్ధంలో క్షీరసాగర మధనమున ముందు హోహాలవనెడి విషము దాని వెంట అమృతము వచ్చినవి. సుగంధ పూరితమగు వృక్షముల సమీపమున నాగుబాములుండునని తెలుగు వినుచున్నాము.

అమృతము, విషము, వెంటవెంట ఉండునని తెలుగులుండు అనేక విశేషములు గ్రహించవచ్చును. బ్రహ్మాదుడు, విభీషణుడు రాక్షస వంశములో జన్మించుటం ఒకవిశేషం. మంచి చెడులు ఒకదానివెంట ఒకటి ఉండుట జీవితంలో చూస్తున్నాము.

వైద్యరీత్యా చూచిన జీవితపు అంత్య ఫలితములలో జీవితాన్ని మృత్యుభారినుండి రక్షించేందుకు గరళం లేక త్రాచుపాము విషాన్ని ఇవ్వటం కద్దు. ఆయుర్వేదంలోనూ, హోమియో, అల్ట్రావైబ్రేషన్ నూ పాపాణం (ఆర్సెనికం)తో అనేక ఔషధములలో విషదూపాన్నివార్చి దానిని అమృత రూపంగా సంజీవనిస్తే, జీవితాన్ని రక్షించేలాగున ఔషధ పద్ధతులు మనకు తెలియవచ్చుచున్నవి.

మశూచి, పోలియో మున్నగు వ్యాధులు రాకుండగ ఆ రోగ వదార్థములనే టీకాల రూపముగ ఉపయోగించి (Paraphilatics) రోగనివారణకు వైద్యవిధానము తోడ్పడుచున్నది. జీవితాన్ని హరించే నాభికొమ్మను ఆయుర్వేదమున 'ఆనందజైరవి' యందును హోమియో విధాన మందు 'నిక్సెట్' గను రూపాంతరము గావించి మానవ క్షేమము కొరకు ఉపయోగించుచున్నారు.

విషము వెంట అమృతం ఉంటుంది. చెడు వెంట మంచి ఉంటుంది. ఇది విజ్ఞుడు గ్రహించి చెడును కూడ మంచి కొరకు ఉపయోగించుటలో తన విజ్ఞత ప్రకటించుకొనవలయును.

అలస్యాదర్శ దోషాచ్చ

- మృత్యుప్రసాద్ జిహాంసలి

"వేదములను అధ్యయనము చేయకపోవుటవలనను, ఆచారములను ఉల్లంఘించుట వలనను, దోష భూయిష్టముగు ఆహారసేవన వలన బ్రాహ్మణులు నరకము పాలగుచున్నారు."

ఇవట బ్రాహ్మణులనిన బ్రహ్మను తెలిసికొనవలసినదే పిపాసువులని గుణవ్రధానము కలిగిన సాత్విక ప్రధానులని, కేవలము కులమువలన సంభవించిన వారు కాదని గుర్తించవలయును. ఇట్టి బ్రహ్మజ్ఞానన, బ్రహ్మజిజ్ఞాస కలిగిన వారికి (Truth seekers) వేదార్థయనము ముఖ్యమని తెలియవచ్చుచున్నది. వేదములు, ఉపనిషత్తులు, తదితర గ్రంథసంఘము చాల ముఖ్యము. అదోగ్యము మానసికానందము కలుగజేయు కొన్ని ఆచారవ్యవహారములను పాటించవలయును. దోషభూయిష్టముగు ఆహారము స్వీకరించుటవలన జిజ్ఞాసువు లేక సాధకుడు దుర్గతిని పొందు చున్నాడని హెచ్చరించబడుచున్నది.

అనుదినము ఏదోఒక సద్గ్రంథము చదువుట ముఖ్యము. మంచి భావనలు కలిగి ఆత్మానందము కలుగజేసేడి ఏ గ్రంథమైనను కొంతమైనను చదువుట అవసరము. చివరకు

పెత్రికలయందు గల కొన్ని మంచి విషయములు సేకరించి పొందుపరచుటయు మంచినియే. ఉదయమే లేచుట, స్నానమానరించుట, శుభ్రవస్త్రధారణ, దైవాధాన మొదలగు అనుష్ఠానకర్మ తనకు కలిగిన వసతి చొప్పున ఆచరించుట అవసరము.

'అవుదోషాచ్చ' అన్నదోషమువలన అనేక దుష్టవర్తకములు కలుగును. 'ఆహారశుద్ధి సత్వశుద్ధి' అని సతంజలి యోగ సూత్రము. ఆహారము సాత్వికమై భగవద్గీత యందు 'అయుస్సత్వ బహారోగ్య సుఖప్రీతి వివర్ధనకర్తవైవదిగ ఉండవలయును.

పాశ్చాత్యులు శాస్త్రరీత్యా ఆహారమును, విటమిన్లు, కార్బోహైడ్రేట్లు, ప్రోటీన్లు మున్నగు విధానములనే విభజించియున్నారు.

కాని హైందవధర్మము ఆహారమును సాత్విక, రాజసిక, తామసిక లక్షణములైన మూడు విధములగు ఆహారపదార్థములుగానే నిర్ణయించారు.

గనుక బ్రహ్మోపాసకులు నిత్యము గ్రంథపఠనము, సత్కర్మాచరణ, సాత్విక ఆహార సేవనలు చేయవలయునని ఆదేశించబడినది.

అవిద్యస్య కుతోధనమ్

'విద్యలేనివానికి ధనమెక్కడిది?' అని వాక్యార్థము. విద్యార్థనము అనుదినము ప్రతి నిమిషము కట్టించి నిరంతర కృషితోడ జరిపేడి ఒక యజ్ఞము. విద్యను సమపాక్షించుటకు ఇది ఒక్కటియే విధానము. అట్లు శ్రమించి అర్జించిన విద్యకు ఎట్టి ప్రాధాన్యత గలదో అనేక శ్లోక రత్నముల వలన మనకు తెలియవచ్చుచున్నది. ముఖ్యముగా భద్రహరి సుభాషితములందు విశేషముగ వర్ణించబడినది. విద్య తరగని ధనమనియు, ఇచ్చిన కొలది వృద్ధి పొందు సంపదయునియు విదేశములందు మిత్యడనియు సర్వత్ర ప్రశంసనీయమనియు, 'విద్యాన్ సర్వత్ర పూజ్యతే' విద్యకలవాడు సర్వత్ర పూజింపబడుననియు ప్రశంసించబడినది.

ధనార్జనకు మూలకందము విద్య. విద్య కేవలము విజ్ఞానయుతమైనదియేగాక ధన సంపాదనకు కూడ మూలము. పూర్వము విద్యాంసులు తమ పాండిత్య ప్రకర్షనే రాజులను ప్రజలను మేల్పించి అగ్రహారములు, పాఠశాలములు, ధనధాన్యాదులు బడిన తమ కుటుంబము లను గడిపేడివారు. విద్యాహీనుడు నిర్దుండగుట వెక్కువోట చూచుచున్నాము. విద్యలేనివానికి ధనమెట్లు లభించును?

అలసత్వముతో విద్యా, అనిద్యస్యకుతో ధనం
అధనస్యకుతో మిత్రం, అమిత్రస్య కుతః సుఖం.

సోమరివానికి విద్య ఎట్లు లభించును, విద్యలేనివానికి ధనమెట్లు లభించును? ధనము లేనివానికి మిత్రులుందురా? మిత్రులు లేనివానికి సుఖమెక్కడిది? అను ప్రశ్నల ద్వారా విద్య వలన ధనము, మిత్రుల సంప్రాప్తి, మనశ్శాంతి కలుగని తెల్పబడినది.

ధనప్రాప్తికి, మిత్రలబ్ధికి ప్రధానము, విద్యయని నిరూపించబడినది, అట్టి శక్తియుతమగు

విద్య అభివృద్ధిని నిరంతర కృషి అవసరము. సోమరితనము విద్యార్థులకు గొడ్డలిపెట్టు. గమక నిరంతర విజ్ఞాన సముపార్జన ఉత్తమ మనవుని ప్రథమ కర్తవ్యము.

అశ్వత్థ స్వర్ణవక్షాణామే

- భగవద్గీత

“స్వర్ణవక్షములందు (శ్రేష్ఠులగు) అశ్వత్థ వృక్షము, రావిచెట్టును వేనే అయివున్నాను” అని శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీతయందలి విభూతియోగానుసరించి చెల్లియున్నాడు. గమక అశ్వత్థ వృక్షము లేక రావిచెట్టునకు ఉత్కృష్టమగు లక్షణములున్నవని గ్రహించవలెను. “సాములలో నాసుకిని నేను, నక్షత్రములలో చంద్రుడను నేను (నక్షత్రాణాం అహం శశి, వేదములలో సామ వేదమును నేను)” అని శ్రీమద్భాగవతము నరచైన అర్జునునకు, నున ప్రజ్ఞానతీనిదికి తెలియజెప్పినాడు.

ప్రకృతియందు ఎన్నెన్నో వృక్షములుండగ, ఒక రావి చెట్టునకే ఈ పట్టము కట్టుటయందు ఏదో ఒక మనరహస్యము తప్పక ఇమిడియుండవలెనని భావించి చర్చించవలయును.

రావిచెట్టు ప్రాసు తెల్లగా ఉండును. (శ్రేష్ఠులగు శ్వేత వృక్షజాతిలో ఒకటి. ఈ తెల్లని ప్రాసు చూడముప్పుడుగ మండును వేపచెట్టు, రావి చెట్టుకలసేనచోట పుణ్యస్థలు సంతానాభివృద్ధికి ప్రదక్షిణములు చేయుదురు. పితృకార్యములు హోమములందు సమిధలుగా రావి కొమ్మలనే వాడుదురు. గమక ఈ దూషమందు వాతావరణ కాలుష్యము లోలగించి ఆరోగ్యప్రాప్తి కలిగించేది సదార్థమున్నదని భావించవలెను.

బుద్ధునకు ఈ వృక్షప్రాయల క్రిందనే జ్ఞానోదయము కల్గినది కనుకనే దీనిని బోధిస్తామని కూడ పిలుచుట జరిగినది. రావి బెరడు ప్రజాల్లి మాన్పునని, రావిపండ్లు వీర్య వర్ధకములని ఆయుర్వేదము తెల్పుచున్నది. వసంబుతువునందు ఎండుటాకులు రాల్చి, లేత ఆకులను కలిగిన రావిచెట్టు శోభను ప్రకృతి ఆరాధకుడు మరునలేడు. రావిచెట్టు శ్రీమహావిష్ణునకు నివాసము. కాని గాలికి త్వరగా పడిపోవునగాన దొడ్డలో పెంచరాదని శాస్త్రము.

అశ్వానం తస్యం కృధి

- అధర్వ - 1-1-2

నాలుగువేదములు బుగ్గేదము ప్రాచీనమైనదని తెలుపబడినది. బుగ్గేదమునందు, నదీజలములు, సూర్యుడు, అగ్ని, వరుణుడు మున్నగువానిని స్తుతించి నిర్మలమగు ప్రార్థనలున్నవి. యజుర్వేదము కూడ సుమారు ఇటులే ఉండగ సామవేదము సంగీతనవగు భావోన్మేషిని కలుగజేయుచున్నది. కాగా అధర్వణవేదము సామాన్యమానవుని జీవితమును గూర్చి అనేకములైన అంశములు ప్రస్తావించుట విశేషము.

అధర్వణవేదమునందు ఆయుర్వేదము, రోగనివారకములగు మంత్రములు, శత్రుసంహారకములగు మంత్ర తంత్రములు, భనుర్విద్య మున్నగు విషయములు (Down to

Earth) ఉన్నది. ఉత్తరేణి, తెల్లజాబులు, సోమంత, బల, అతిబల మున్నగు మూలికల విశేషములు ప్రస్తావించబడినవి. అనేకములగు ఆచరణీయాంశములుండుట గమనీయము.

‘అశ్వానం తస్యం కృధి’ నీ తమవును (తస్యం), రాయివలే (అశ్వానం), చేయుము(కృధి). నీశరీరమును కఠినమైన శిలవలె బలీష్ఠముగ చేసికొనుము’ అనేది వేదవాక్యము మానవశరీరమును, అతనికి కావలసిన బలమునను, మున్నగు భౌతిక విషయములకు కూడ ఎంతటి ప్రాధాన్యత ఒనగ్రుమ్మదో గమనించవలయును. నేటి శరీరస్థిమనునై వ్యాయామములు (Body Building Exercises) కరాటే, జుజుత్సు మున్నగు Martial Arts, Aerobics, Calisthenics మున్నగు వ్యాయామములను ప్రాధాన్యతను వేదకాలమునాడే భారతీయులు గుర్తించుట విశేషము. ముష్టియుద్ధము, మల్లయుద్ధము, ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనము, గదాయుద్ధములు, వీరత్వము ప్రధానముగా చేసెయున్నవి.

దురద్రష్టవశాత్తు, కొందరు స్వాములు, శరీరము వీము నెత్తురు కూడినదని, నశించునదనియు, శరీరమును ఈవడించెడి బోధలు చేయుట దురద్రష్టకరము.

‘దేహో దేవాలయ ప్రాక్టో’ దేహము దేవాలయమునంటిది. ఆత్మగమనమునకు శరీరము రథమునంటిది. నిరోగియైన గాని యోగాకారేంద్రని యోగశాస్త్రము తెల్పుచున్నది.

‘నీకండలు ఇనుమువలె రక్షణశక్తియు పీలువలె ఉండవలెననెడి సద్బోధ వివేకానందుడు చేసినాడు. ఒలింపిక్ పోటీలయందు జయమొందెడి భారతపుత్రులు మనకు కావలయును.

అసావాదితోబ్రహ్మ

- యజుర్వేద మంత్రం - స్వాధ్యాయ బ్రాహ్మణం

‘ఈ కన్నడెడు సూర్యుడే బ్రహ్మ’ అసా ఆదిత్య బ్రహ్మ’ అని వేదవాక్యము అనుదినము సంద్యానందనమునందు “అసావాదితో బ్రహ్మ బ్రహ్మాతి, బ్రహ్మావనన్, బ్రహ్మోస్మితి, య ఏవం వేద, అసావాదితో బ్రహ్మ” సూర్యుడే దైవము సూర్యుడే దైవము అని మరల మరల పునర్నిరణ చేసి నొక్కి చెప్పబడుట ఈ విషయమునకు గల ప్రాధాన్యతయే తెలిసికొనవగు ముఖ్యవిషయం.

ఆది భారతీయుని అర్చనా విధానము నడులలో, తటాకములలో నిలబడి సూర్యుని సవితాదేవత, భార్గవుడు, ఆదిత్యుడు’ అనేడు నామముల చేత ధ్యానించుట ఉత్కృష్టమగు అర్చనా విధానము. ఎదుట నిలబడి తేజోపూర్ణమై, జడమైన ప్రకృతిని తన కిరణముల చేత చైతన్యవంతము చేసెడు ఆదిత్యుడు, భూగోళమునకు, భూగోళవాసులకు, నవగ్రహ సముదాయమునకు (Zodiac system) దైవముగాక వేరెట్టి వాడగును? ఆతడే ‘ఆ కన్నడెడివాడే (అసా) “ఆదిత్యుడే” (బ్రహ్మ (దైవము) అని మరల మరల తెల్పుట సాధకుని మనస్సున దైవమనిన ఎవరు అను ప్రశ్నకు, అత్యద్భుతమైన నిత్య సత్యమైన సమాధానము ఈ వేదవాక్యమందు, తెలుపబడినది.

గాయత్రి ధ్యానము, సూర్యరేఖోపాసనయే కాదా! భారతీయు సంస్కృతి ప్రాచీన వేదకాలమున, సంపూర్ణ భావన కల్గిన ‘అసావాదితో బ్రహ్మ’ భావనయే. వేదకాలము దాటిన

పదవ పురాణకాలమున శ్రీరాముడు, కృష్ణుడు, సీతాదేవి లక్ష్మీ, శంకరుడు, పార్వతి మున్నగురు దేవాతా పూజ పిర్మడినది. దీనివలన కొన్ని విభేదములు, విమర్శనలకు తావిచ్చెడు దేవతల గాధలు కూడ మనకు సంక్రమించినవి. విగ్రహారాధన పిర్మడినది.

(ప్రాచీనము, సంపూర్ణము, సహేతుకము, జాతిని ఏకీకృతము చేసి తేజోపూర్ణము నేపాడి నూర్వారాధన 'అపాపాదితోష్ఠి బ్రహ్మ' భావనయందు మనము చూడవచ్చును. మన హృదయములందు ప్రాధాన్యత ఒనంగబడవచ్చును.

ఆచార్యుల పాదమూదత్వే

ఆచార్యుల పాదమూదత్వే పాదం శిష్య స్వమేధయా॥
పాదం సబ్రహ్మచారిభ్యః శేషం కాలక్రమేణచ॥

గురువు ఒక పాదము అవగా నాల్గవ భాగము గల విద్యను మాత్రమే ఇచ్చును. మిగతా మూడు భాగములు గల విద్య ఎట్లు సమకూర్చగలము? సంపూర్ణ విద్య నాలుగు పాదములు లేక నాల్గు భాగములైనచో మొదటి భాగము గురు ముఖతః అవగా గురువువలన పొందవగును. రెండవ పాదము శిష్యుడు తన స్వంత వేదస్మృతో పెంపొందించి పూర్తి చేసుకొనవలయును. (పాదం శిష్య స్వమేధయా). గురువు చెప్పిన విద్యను ఆధారం చేసుకొని శిష్యుడు తన స్వయంకృషి వలన విజ్ఞానాభివృద్ధి చేసుకొనును. ఇది శిష్యుని పరిశ్రమవలన కలుగు లాభము.

మూడవ పాదము లేక మూడవ భాగము (పాదం సబ్రహ్మచారిభ్యః) తోటి విద్యార్థుల సహజీవనము వలన పొందును. తన తోటి విద్యార్థులు బాగుగ చదువుచున్నచో పోటీనడి తన జ్ఞాన సముపార్జన యందు మిన్నగ కన్నడవలెనని చదువును (స్వర్తయా వర్తతే విద్య). తోటి విద్యార్థుల నుంచి నడవడి చూచి నేర్చుకొనును. అందువలననే మన పిల్లలను మంచి న్యూళ్ళు, కాలేజీలు, యూనివర్సిటీలలో చేర్చవలయునని తల్లితండ్రులు తనాతనాలాడుట సహజము. దీనిని ఆంగ్లమున 'Peer benefit' అని వ్యవహరించుటకర్హ.

నాల్గవ పాదము లేక నాల్గవ వంతు (శేషం కాలక్రమేణ చ) విజ్ఞానము అవగా శేషభాగము కాలక్రమేణ అనుభవము వలన పూర్తియగును. గురువు వలన నేర్చినది మొదటి భాగము స్వయం కృషి వలన నేర్చినది రెండవ భాగము. సహ విద్యార్థుల సాంగత్యము వలన నేర్చినది మూడవభాగము. మిగిలిన శేషభాగము అనుభవము వలన కలుగుచున్నది.

ఆచార్యు లభినోతి

ఆచార్యుడు లేక గురువు(1) "అభినోతి" తెలిసికొనును. అటు పిమ్మట తెలిసికొనిన దానిని (2) "స్వయం ఆచరేత్" స్వయముగా ఆచరణలో పెట్టును (3) "ఆచరే స్థానయతి" తాను ఆచరించి చూచిపొందిన లాభమును సుస్థిరము (స్థానయతి) చేయును. సద్గురువు చేయు మూడు ముఖ్యాంశములు ఇవట తెలుసబడినవి.

జ్ఞానశ్రమపాక్షిక వలననే వ్యక్తి గురుస్థానమును పొందును. అనేక విషయములను గ్రంథపఠనము వలనను, గురుసేవ వలనను, స్వీయ పరిశీలనవలనను తెలిసికొని తాను విజ్ఞాన భియగును. సహజముగ అతనికి దీనివలన ఆచార్యస్థానము లభించును. వేరుగ చెప్పవలెనన్నచో ఆచార్యస్థాన మాతనిని వరించును. అయినను ఇవట పాండిత్యమని తెల్లక జ్ఞానము లేక దివ్యజ్ఞానమని తెలిసికొనుట ఉచితము.

కొందరు విద్యను మనత కొరకు, పాండిత్యప్రకరణ కొరకు, సభలయందు మెచ్చులకొరకు నేర్చురు. అనర్థభము గంభీర స్వరమున క్షోక్తములు Quotations తెలుతూ ఏవో అర్థముకాని, అర్థము లేని పదజాలముతో ప్రజలను హడావిడి పెట్టి తమ విజ్ఞానము ప్రకటించురు. అందువలననే ఆదిశంకరాచార్యులవారు 'శబ్దజాలం మహారణ్యం, చిట్త భ్రమణకారకం' అని హెచ్చరించి యున్నారు. ఈ పండితులు ఉపయోగించెడి శబ్దజాలము మహారణ్యము వంటిదని, చిట్త భ్రమణమును, లేదా మతిభ్రమణమును కలుగజేయును నుమా అని తెల్చియున్నారు.

కాని సద్గురువు అన్నచో ఇట్లుగాక, తాను తెలిసికొనిన దానిని స్వయం ఆచరేతి' స్వయముగా ఆచరించి చూపును.

ఇట్టి ఆచరణయోగ్యమైన విజ్ఞానమును (Pragmatic knowledge) అచరేస్తానయతి ఆచరించిన వానిని 'స్తానయతి' సుస్థిరముగ నుండునటుల ఏర్పాటు చేయును. పీఠములు, ఆశ్రమములు, గురుకులములు మొదలగు విధానముల వలన "జ్ఞానస్థానం" ఆచార్యుడు చేయును.

"ఆచార్య అభినోతి. స్వయం ఆచరేతి. ఆచరే స్థానయతి".

అపిశేవై భషణమ్

'జలము (మనమైన) మందు' అని వాక్యము. వేదములందు జలముల యొక్క ప్రాశస్త్యమును గూర్చి అనేక మంత్రములున్నవి. ప్రకృతి చికిత్సయందు తొట్టి స్నానము, కఠి స్నానము మున్నగు రీతులచే రోగనివారణ (Hydrotherapy) చేయవచ్చును అని జర్మన్ శాస్త్రజ్ఞుడు లూయిక్సాన్ ఒక విధానమును శాస్త్రీయము చేసియున్నాడు.

నీటియందు స్నానము చేయగనే శరీరము మనస్సునకు ఆనందము కలుగుట అందరు తెలిసిన విషయమే. అందువలననే భారతీయ సంస్కృతియందట నీటికి స్నానమునకు, నదలకు ప్రత్యేక స్థానము పీర్చవలసివచ్చినది. పూర్వము ఋషులు దైవమును దనధర్మార్థులకై ప్రార్థించక, "స్నానమునకు యోగ్యమైన నదీతీరమును స్నాపి" నాకు అనుగ్రహించమని" ప్రార్థించెడివారు.

12 వీళ్ళకొకసారి పుష్కర స్నానమాచరించవలెనని గంగ, గోదావరి, కృష్ణా, కావేరి, యమునా నదుల ప్రాశస్త్యమును తెలిసి ఒక సదాచారమును నెలకొల్పియున్నారు. 'ఆపిశాష్టాను-యోభువః' అనేడి ఉదక మంత్రము నిత్య ఆరాధనయందుట వలించుట ఆచారము.

గంగస్నానము, నీటిని 'గంగ'యనెడి పదమున జలముయొక్క ప్రత్యేకత మనకు తెలియపర్చుచున్నది. మొలబంటి నీటియందు నీలబడి సూర్యునకు అర్ఘ్యదానము ఒనంగుట

భిన్నమైన హైందవారము. ఆరోగ్యకరము. గంగకొరై భగీరదుడు ప్రయత్నము చేయుట మనకు పురాణములు తెలుపుచున్నవి. శ్రీ కృష్ణుడు యమునా నదీ తీరమున జలక్రీడలు గానించిన వర్తనలు శ్రీమద్భాగవతమునందు పార్థముగా వర్ణింపబడినది.

నదీతీరములే ఆదిమానవునకు వాసయోగ్యములైనవి. సింధు నాగరికత, వైలునది వద్ద ఈజిప్షియన్ నాగరికతలు ఉద్భవించినవి.

మానవుడు ఆరోగ్యముగ ఉండవలెననిన మంచిసీరు పుష్కలముగా (తాగుమండ వలయునని దీని వలన మూత్రపిండ వ్యాధులు నివారించబడగలవని తెలియుచున్నది. సీటికి 'నారము' అనేది పర్యాయపదము. వ్యాపించునదియనియు, సీటినుండి ఉద్భవించిన దైవము నారాయణుడనియు తెలియుచున్నది.

సీటియందు గల మహత్తరమగు వైద్యశక్తిని గుర్తించుట మన కర్తవ్యము.

ఆత్మ దీపాభిభవ

'నీ ఆత్మయే నీకు దీపమగుగాక' అని నాకార్థము. మానవునికి తదితర జీవరాసులకు గల భేదము ఆత్మభావనయే. వ్యక్తికి ప్రధమగురువులు తల్లితండ్రులు. వారి పోషణ, సంరక్షణ, క్రమశిక్షణల ద్వారా చిన్ననాడే అనేక విషయములను తెలిసికొనును. తదుపరి గురువుల శిక్షణ, మాడనది సజ్జన సాంగత్యము లేక విద్యా సంస్థలయందలి స్నేహితుల ప్రభావము (Peer effect) నాల్గవది సుద్గంధపదనము. ఐదవది దేశపర్యటన: మొదలగు వానివలన మానవుడు విజ్ఞానపరంతుడగుచున్నాడు.

ఈ సమయంనందే మానవుని వ్యక్తిత్వము వృద్ధియగుచున్నది. తానెవరో, తన కర్తవ్యమేమిటో, తన లక్ష్యములేమిటో, లక్ష్యసాధనకు కావలసిన సాధన సామగ్రి ఏదియో ఆతడు నిర్ణయించుకొనును. ఆత్మగౌరవము పెంపొందించెడి కార్యాచరణ చేయును. తాను నేర్చిన విజ్ఞాన సామగ్రివంతయు పరిశీలనా పూర్వకముగ విలువలను నిర్ణయించుకొనును. ఒరులు చెప్పినదెల్ల శ్రద్ధగ వినును తాను తన ఆత్మకు తొచిన నిర్ణయములను తీసికొనును.

క్రమేణా వ్యక్తి తనకు తాను నిర్ణయములు గానించుకొని దానివలన కల్గే కష్టనష్టములకు, కీర్తి ప్రతిష్ఠలకు, తానే కర్తననెడి భావమున ముందంజవేయును. ఒకాకొక సమయమున ప్రపంచరీతులను, దిక్కురించి ఒక్కొక్కే ఎదిర్చుడు నిర్ణయములు చేసికొనును. కీర్తిపంతులై లోకకళ్యాణమునకై తన ఆత్మ చేసిన భోధననుసరించి నిర్ణయములు గైకొనును.

ఆత్మశక్తిని ధీశక్తిగా భేసికొని కర్తవ్యతాయాడులైన వ్యక్తికి, తన ఆత్మయే ఒక దీపముగనగును. ఆత్మోద్ధీప్తినను. ఆత్మవికాసము. ఆత్మబలములను ఆతడు పొందును. భగవదీశతయందు 'ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానాం' అని పరమాత్మ తెలియుచున్నాడు. 'ఆత్మను ఆత్మ చేతనే ఉద్ధరించుకొనవలయునని దిక్పథంబదేశము' బుద్ధ్య ఆత్మాని దేవతా" బుధులకు లేక విజ్ఞులకు ఆత్మయే దైవమని తెలుసుబడినది.

ఆత్మదీపపు వైలుగులో పయనింపమని నాకృష్ణుడు ఆదేశించుచున్నది.

అనో భద్రాః ఋతవోయంతు విశ్వతః

విశ్వంలోని అన్ని వైపులనుండి మనకు మంచి భావములు 'కులుగుగాక' అని ప్రాచీన వేదమానవుని ఉత్పన్నమైనవి. సద్భావములు అన్నవి ఏదో ఒక దేశమునకే పరిమితమైనవి కావు. ఈ విశాల ప్రపంచమున ఏ దేశమిచ్చు ఏ మంచి భావమును వ్యాపింపజేసిననూ అది మనకు స్వంతమై క్షేమకారకము కావలయును. ఈభావన భారతీయుల విశాల దృక్పథము, 'మమైక కుటుంబకమ్' ఈ వసుధ (ప్రపంచమంతయు) మన కుటుంబమే అనేది విశ్వభావన మన సంస్కృతికి పట్టుకొమ్మ. ఈ ఋషి వాక్యం ఒక సంపూర్ణతను గోచరింపజేస్తుంది. ఖండములు, దేశములు, మండలములు అనేది అడ్డుగోడలను చేరించి మానవుని భావన సుదూరదేశములందలి మానవోత్తముల భావనలను సన్నియముగ స్వీకరించి వానితోడ తాదాత్మ్యము చెందుట హృదయ వైశాల్యాన్ని సూచిస్తుంది. మానవుని సంపూర్ణతకు బాటలు తీస్తుంది.

'నాదేశమే గొప్ప' 'మా వారు చెప్పినదియే లెప్ప' 'మా కులమువారు, మా మతము వారు చెప్పినదే శ్రేష్ఠము' ఇతరులు చెప్పినది మాకు అనవసరము అనేది సంకుచిత దోహదాలను ఈ మహావాక్యం కూకటి ప్రేళ్ళతో పెకలిస్తుంది. భారతీయ మన సంస్కృతిని మన కన్నుల ఎదుట సాక్షాత్కరింపజేస్తుంది. భారతీయ విద్యాభివృద్ధి సారీ ప్రత్యేక శీర్షిక (Long) ఇదియే.

ఖండ ఖండారములందలి విజ్ఞానమును మనము సంతరించుకొనవలయును. కూపస్థమండూకమువలెగాక అన్ని దిక్కుల నుండి వెల్లడిన విజ్ఞానదీపికలను మనము కరతలము గానించుకొనవలయును. "ఇతడు మన దేశమిచ్చు కాడు, మనమతము వాడు కాడు, మన కులమిచ్చు కాడు, ఇతని మాటలను మన వేల వినవలయును అనేది దోహద విస్మరించవలయును.

'ముఖే ముఖే సరస్వతి' ప్రతి ముఖము నుండియు అనగా ప్రతివ్యక్తియందు సరస్వతి యుండును. దానిని మనము గ్రహించవలయును. అన్ని దిశలగల అనంత విజ్ఞానము మన ఆప్తి కావలయును.

ఇంతటి విశాల భావము, విజ్ఞాన తృప్తి కలిగిన అనాటి వేదకాల మానవులకు, గోడల మధ్య నివసించును, కుడభావనలు గల వృక్షులుగ భారతీయులు ఉండరాదని ఉద్బోధించ బడుచున్నది.

అమలకం పయసోపనానామ్

(అమలక స్వయంద్రావృత్తి) ప్రధాన భావ

పెద్ద ఉపరికాయ మానవ శరీరానికి ఎంతో హితకారి. ప్రాచీనులు ప్రకృతిని పరిశీలించి వృక్షములు, లతలు, సలములు అన్నిటియందును గల వీక్షములనరబ్ధ శ్రేష్ఠమగు వృక్షములన్నిటిని పుశార్దములుగా చేసి, ఒక దివ్య సంస్కృతిని మనకరదించియున్నారు. ఉపరి చెట్టును, కార్తికపూర్ణిమనాడు మనవెల్లరయు పూజింతుము. చెట్టు లభ్యము కానిచో కనిసము ఉపరి కాస్తునైన సంప్రదాయవిధముగ పూజించుచున్నారు. అమల రావెచెట్టు (అశ్వత్థం సర్వవృక్షకాం),

తులసి, మారేడు, మర్రి వృక్షములను మనము దేవ వృక్షములుగా అర్చించుచున్నాము. ఇందు ఆయుర్వేదము ఇమిడియున్నది. ఆరోగ్యశాస్త్రానికి, ఆయుర్వేదానికి, వంటశాస్త్రానికి, వాతావరణ శాస్త్రశాస్త్రమునకు (Ecology) ఈ వృక్ష సంపదను అర్చించుట మన పూర్వీకులు ఏర్పరిచిన సదాచారము.

ఉసిరికాయను 'అమలక'మని సంస్కృతముననూ, ఆంగ్లమున Embilica Officialnalis లేక Phyllanthus Embilica, Goose berry అని పేర్లు కలవు. దీనిని ఎండబెట్టిన 100 గ్రాముల రసమందు మరే పదార్థమందును లేని 3470 మిల్లిగ్రాముల సి విటమిన్ లభించునని కనుగొనబడినది. శరీరమున రోగ నిరోధక శక్తి (Immunity, Defence Mechanism) సి - విటమిన్ తో కలదు. చూసవహూరి ఈ ఉసిరికాయల పదార్థాన్ని సేవించి ఆరోగ్యవంతుడైనాడు. కనుక చూసవ, (ప్రాళి) భోజనము చేయబడినదని పేరు వచ్చినది.

ఉసిరికాయలను సేవించిన వృద్ధాప్యమును రానీయక, వయస్సును (వయస్థావనానాం) నిలబెట్టు అని అర్థము. దీని ప్రాశస్త్యము మధ్యాహ్నములు బాగుగ గ్రహించి తమ శిష్యులకు అనుసరణీయుముగ చేసినారు. దీని రసము తల వెంట్రుకలకు మంచిది. మెదడుకు మంచిది. ఆవృక్షలైలము అన్ని ఆయుర్వేద షావులందు లభించును. గుండెజబ్బు కలవారికి, పైతృ వాది కలవారికి మేలు చేయును. వాతపిత్త శ్లేష్మము లెవడి (త్రిదోషములను) నివారించెడి (త్రిపల మూర్తమున దీనిని వాడెదరు.

శిశ్యుకాన్యానంతరము తలపైన దీనిరసము వ్రాసికొందురు. దీనియందు గాలిక్ యాసిడ్ ఉండుట వలన వైరస్లను నిరోధించు శక్తి కలదు.

మన సంస్కృతి మనకొనగిన దేశాలోగ్యకర విషయములను మనము ఆచరించిదీక్షా యువులుగ, నిరోగులుగ జీవించవలయును.

ఆయుర్వేద షుభ్రతమ్

మృతము లేక నెయ్యి వలన ఆయుర్వృద్ధి కలుగునని వాక్యార్థము. ఇయ్యది ఆయుర్వేద గ్రంథములందు కూడా స్పష్టీకరించబడియున్నది. నెయ్యి లేక నేయి అను పదము చీ సందర్భమున ఉపయోగించబడినను, అది ఆవు నెయ్యి లేక గోమృతముని తెలియవలయును. నెయ్యికి ఆయుర్వేదమున పేర్లుమాత్రమే వర్తాయుపదమున్నది. అనగా ఏ నమ్మవునకు నేయి కలిపిన ఆ వమ్మవు మృదువుగను, దువికరముగను ఆనందయుతముగ స్వీకరించుటకు అనువగుచున్నది. గోమృతము లేక ఆవు నెయ్యి హోమములలో వాడబడుచున్నది. కొందరు నెయ్యిని అటుల వృధా చేయుటకు స్వీకరింపదార్థాన్ని ప్రతినిధిముల జరుగుచున్నది. ఆహారముగ స్వీకరించిన దాని కన్నా ఆ ద్రవ్యము యెక్కువ స్పృశింపరిమాణమైన సుగంధమును ఆస్వాదించు (Finer Molecules) వలన మెరింత మేల్బు కలుగునని గ్రహించినగును. అందువలననే వాతావరణ కాలుష్య నివారణకై, లేదా వాతావరణ పరిశోధనకై హోమాగ్ని విధానము చేదమున నెలకొల్పబడినది. ఆర్య సమాజము వారు చేరికీని హోమ విధానము ప్రోత్సహించుచున్నారు.

గోక్షీరము, గోమృతము, గోదధి, తేనె, కొబ్బరికాయ నీరు, కలిపిన పదార్థము అతి పవిత్రమైన పంపామృతములని పూజానంతరము నివేదన జరిపిన దానిని స్వీకరించుట మన ఆచారము. వీనిని ఐదు అమృతములని పేర్కొనుట గమనీయము. ఈ ఐదు పదార్థములందు దేవాభివృద్ధి, మానవకాభివృద్ధి అనుకూలించెడి గుణములున్నవని గ్రహించవలెను.

శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ ఆవునెయ్యి, ఆవు పెరుగు, ఆవు నెయ్యి మొదలగు వానిని స్వీకరించి గోవులను పెంచి గోపాలకై, సాత్వికవృద్ధి తోడ రాక్షసశక్తి కలిగిన కంపవర్తన చేయగలిగినాడు.

అయితే అవునెయ్యి మాత్రమే పూజార్థము, ఆయువును పెంచునదని గ్రహించవలయును. స్వీయందు ఒకే రకముగా భ్రమ కల్పించెడి విశ్వామిత్ర సప్తీయున్నది. కొబ్బరినెయ్యికు తాడినెయ్యి, ఖర్జూరమునకు ఈతనెయ్యి గొట్టకు మేక, ఆవునకు గేదె సప్తీలోని విభాగములని సూక్ష్మజుద్ధి వలన పరిశీలన వలన తెలియునగుచున్నది.

మరి నెయ్యివలన కొవ్వు వెరిగి కొలెస్ట్రాల్ పెరిగి గుండె జబ్బులు వచ్చును గదాయని ప్రశ్న మరి మన పూర్వీకులందఱుగోమృతమును స్వీకరించినవారు దీర్ఘాయువులు కలవారే గదా! మేధావులై వారు చేదములను కంఠస్థము గావించి పరంపరగా మనకందించిన వారే కదా.

విజ్ఞానశాస్త్రము కూడా వృద్ధిపొందెడి శాస్త్రమనియు, నేటి సత్యము లేపటి సత్యముగ ఉండనేరదనియు, నిన్న గుండెజబ్బులకు ఆప్రెస్ (ట్రోపియనుని భయపెట్టిన శాస్త్రము నేడు రెండు యాప్రెస్ మాత్రలు తినిన గుండెజబ్బు) రాదని తెల్పుచున్నది. మన పూర్వీకులు నిర్ణయించిన గోమృతము యొక్క శ్రేష్ఠ మున్నందు గుర్తించబడగలదు.

ఆత్మయత్ మధ్యమావృత్తిమ్

“మధ్యమార్గమునే అనుసరించుము” అని ఆదేశము. మన ప్రవర్తనల ఉద్దేశ స్వభావము, మనలను ఒడుదుడుకులు పట్టించును. ఒకరి తీవ్రత, వేరొకరి అలసత్వము మనము చేయుపనులందు మనము చూడగలము. దీనినే అతివృత్తి, అవాస్తవి (Extremes) యనికూడవ్యవహరించుట కలదు. ఏ పనినైనను అతిగా చేయుటవలన అవర్తములు తలపించగలవు గనుక ఆక్రయేత్ మధ్యమార్గవృత్తి, కొంచెం నిదానించి మధ్యస్థముగా (Moderation) కార్యముల శాచరించినచో జీవనయానము సుఖతరముగును.

భగవద్గీతాయందు “సాత్వగృతస్మయోగోస్మి” అనెడి శ్లోకమునందు అతిగా భుజించువానికి, అసలు భుజించకుండునట్లుండు వానికి, అతిగ నిద్రించువానికి, అసలు నిద్రించక జాగరణ సేయువానికి యోగము లభించదు అని నిర్దేశించబడినది. గనుక మన ఆహారవిహారాలందు అన్నియెడల మధ్యమార్గము నవలంబించుట (Sleady ways) మన మనస్సునకు, దేహమునకు ఆరోగ్యకరము కాగలదు.

మధురసలములు తినుటనుంచిదే, కాని మితము మీరి భుజించుట అనారోగ్యమునకు తాపీయగలదు. అందమైన దుస్తులు ధరించుట మంచిదే. విపరీత దోరణిగ వస్త్రములు ధరించిన వ్యక్త హాస్యాస్పదుడగును. హాస్యము ఒకనొకప్పుడు ఆనందమును కలుగజేయును. అయ్యది.

హాస్య మోతాదు కల్గియుండినచో ఏబైట్టుగా కార్పించును. చివరకు మంచిదైన దానగుణము కూడ అపొంకారముతోడ రాజనముగ చేయుటవలన బలి చక్రవర్తి కర్ణుడు మొదలగువారు ఉచితస్నానములను సాధించలేకపోయినారు.

తల్లితండ్రులు బిడ్డతనై (నేను చూపుట సహజమే. కాని వారిని క్రమశిక్షణకు గురిచేయక వారు ఏది అడగినదానిని ఏర్పాటు చేయుట, వారు చేసిన చెడుపనులను సమర్థించుట వలన (Pampering) వారి సంఘానము ఉన్నత స్థాయిని చేరుకొనలేకపోవుచున్నారు. విద్యార్థులు తమ చదువులను కూడ క్రమ విధానముతో మధ్యమార్గవల్లిన అవలంబించి చదివిన సత్ఫలితములు సాధించరు. చివరకు పరీక్షలు సమీపించినవి అవగా అధికారాలు కాపే, టీలు (తాగి ఆరోగ్యమును, సత్ఫలితములకు, దూరమగుచున్నారు.

'ఆశ్రయేత్ మధ్యమార్గమ్' మధ్యమార్గముననుసరించుము. దానివలన నీ జీవితము ఆనందమగును' అని వాక్యము తెల్పుచున్నది.

అపహరణమే సత్ఫలప్రసాదము

- భగవద్గీత

అపహరణము శుద్ధముగనున్నచో మనస్సు కూడ శుద్ధముగనుండునని తెలుసుబడుచున్నది. మంచి ఆహారము తినిన, మంచి భావములు కల్గునని సూక్ష్మముగ గుర్తించవలయును. సత్య దార్పణమును ఆహారముగ గైకొనిన సద్భావములు కలుగును. కొందరు 'ఆహారము ఏది తినిన ఏమవుచున్నది బుద్ధి బాగుండునలయునని తెలుపుట కలదు. భగవద్గీతయందు (సీవు రాజసికుడవైచో) రాజసికులకు రాజసాహారము, సాత్వికుడవైచో సాత్వికాహారము; తామసికులకు తామసాహారము ఇష్టమగును అని తెలుసుబడినది. 'ఇది తినము, ఇది తినవలదు' అని భగవద్గీత ఆహార నియమములను తెలుపలేదు. వృత్తులు వారి వార స్వభావములను బట్టి వారివారి ఆహారమును స్వీకరించెదరు అనేది బిసెడుము (Aptitudes) తెలుసుబడినవి. మన ఆహారపు అలవాటులే మన మనోభిలాషలను నిర్ణయించును. "Tell me your food, I will tell you what you are" సాత్విక ఆహారము అత్యంత శ్రేష్ఠము, రాజసికాహారము మధ్యమము. తామసికాహారము హీనమైనది అని శ్రీకృష్ణ పరమహత్మ్య తెల్పుచున్నాడు.

పాలు, గోధుమలు, వెసలు, వరి అన్నము యోగిహిత కరములు అవగా యోగసాధనకు తోడ్పడేదనియు, హల్దు, కారము, ఉప్పు, ఘృతు, వాసన, చేదు, కలిగిన ఆహార సదార్థములు యోగవిప్లవ కారకములని యోగశాస్త్రము తెల్పుచున్నది. భగవద్గీత ఒక యోగశాస్త్రము. 'యోగశాస్త్రే' అని ప్రతి అధ్యాయము చివర తెలుసుబడినది.

దేవాలయములందున్నట్లు, వైష్ణవస్థానాల్లో అన్నముతో కూడిన సాంగతి, పెరుగుతో కూడిన దద్యోజనము, పాలు, నెయ్యి, వెనరవన్నె, బియ్యములతో చేసిన చక్రసాంగతి మున్నగు ప్రసాదములు దైవమునకు నివేదించి మనము భుజించుచున్నాము.

జైబిలు, ఖురానునందు కూడ కాల్గిట్టుల వీలకుండ ఉండేది జంతువులు, నేమరువేయని జంతువుల ఆహారము (పంది, గాడిద, వగైరా) తినవలదని నియమించబడినది.

నిషిద్ధ సదార్థములు అవగా రాజసిక, తామసిక ఆహారములు గైకొనరాదు. సాత్విక లక్షణములు పెంపొందించవలయునన్నచో సాత్వికాహారము సాధకుడు స్వీకరించవలయును.

ఈర్ష్య వృత్తం మనః

- అధర్వణ 75-18-2

'ఈర్ష్య కలవాని మనస్సు మరణించును' అని అధర్వణ వేదము తెల్పుచున్నది. మనస్సు మరణించును అవగా వృద్ధి చెందక వివాహమునని వేదవాక్యము. ఈర్ష్య లేక అసూయ మనశ్శాంతిని, మనోవృద్ధిని నశింపజేసి మానవుని అధోగతిపాలు చేయును.

మనస్సు కల్గినవాడు కనుక మానవుడైవాడు. అట్టి ప్రాణావృత్త కల్గిన మనస్సును నశింపజేయు లక్షణమును, వివేకముతోడ సాధకుడు దూరము చేసికొనవలయును. ఈర్ష్య ద్వేషమును రగుల్కొల్పును. ద్వేషాగ్ని అంతరాత్మయందు రగుల్కొని వివేకమును నశింపజేసి దుష్కార్యములను తలపెట్టునటుల చేయును. పురాణములందు కైక, ధృతరాష్ట్రుడు, దుర్యోధనుడు మున్నగు వారు ఈర్ష్యానూయల వలన పొందిన అప్రతిష్ఠలను గూర్చి మనమెరిగియున్నాము.

ఇతరులకు గల దన సంపదలు, కీర్తి ప్రతిష్ఠలు, సుందర రూపము తనకు గాని తనవారికి లేవని కించపడుటచో 'ఈర్ష్య ప్రారంభమగుచున్నది. అట్టి ఘనత తాను కూడ పొందవలెనని అశింపుటలో (Healthy Vying) తప్పులేదు. అయ్యది ప్రగతిశీలతను కూడ కారణమగును. కాని అయ్యది పొందినతేక వారిని గూర్చిన దుష్ప్రచారము, వారి ఘనతను కించపరచెడు ప్రయత్నములు ఆత్మహత్యా సదృశ్యములగును.

తనకు లేకున్నను ఎదుటి వారియందుగల మంచి గుణములు, సద్విషయముల గుర్తించి మెచ్చుకొనుట వలన ప్రశంసనీలన ఆ లక్షణములు సంపద వృత్తికి సంబంధించుటకు ఆస్కారము కల్గును. ఇది అభివృద్ధికి లక్షణము. మంచిని ఎవరు చూచినను ప్రశంసించుట మంచి లక్షణము. మంచిని మెచ్చుకొనలేక 'దానియందేమున్నది? దీనియందేమున్నది?' అనేడి న్యూనతాభావము పెంపొందించుకొనుట ఈర్ష్యవలన సంభవించును. చివరకు శత్రువుల యందుగల ఘనతను కూడ ప్రశంసించుట మంచి లక్షణము. రామాయణమున అంజనేయుడు, శ్రీరాముడు కూడ రావణాసురుని బలము తేజస్సును చూచి ప్రశంసించియున్నారు.

దైవము మనశ్శాంతిని విశిష్ట లక్షణములను గుర్తించి వానిని వృద్ధి పొందింపజేసి విజయములను పొందవలయును. ఇతరులతోడి పోల్చుకొని తనకు తాను న్యూనత భావించుకొనుట వివాశకరహేతువు. తనకు దైవమిచ్చిన దానిన తాను సంపూర్ణముగ వృద్ధి పొందించుకొనుటయే విజయ కారణము.

ఉత్తయస్య మహాతే సాభాగాయ

- ముగ్ధదం 3-8-2

"గోవు సాభాగ్యము కొరకు యత్నించును" అని వేదము ఆదేశించుచున్నది. సాభాగ్యము

అనగా కేవలము దనమని భావించరాదు. సాభాగ్యముందలి ఒక భాగము మాత్రమే దనము. సాభాగ్యము అను పదమునందు, కీర్తి సంపద, వంశగౌరవము, కుటుంబ శ్రేయస్సు, ఆరోగ్యము, వంశాభివృద్ధి, లోకసేవ మున్నగు శుభలక్షణములన్నియు ఇమిడియున్నవి. ఇవట సామాన్యమైన సాభాగ్యము గాక అత్యున్నతమగు (ఉబ్రయస్సు) సాభాగ్యమునకు యిట్లంపుమని వేదము హెచ్చరిక చేయుచున్నది.

సామాన్యమగు సాభాగ్యము తోడ సంతృప్తి పొందక ఉన్నత లక్ష్యములను పొందేందుకొని అట్టి లక్ష్యోద్ధి కొరకు యిట్లంపుమని వేదవాక్యము, సాధకుని కర్తవ్య సరాయణుని, క్రియా శీలునిగ తీర్చిదిద్దవలెననడు తీవ్రమైన అభిలాష వేదములందు కన్పడును. ప్రపంచమందలి ఇతరదేశములు కనువిప్పని అధికాలమున భారతజాతికి మహా స్మృతమైన భావసంపదను వేదములు మనకొసగినవని ఈ వాక్యము వలన మనకు తెలియుచున్నది.

వంశాభివృద్ధి, దేశాభివృద్ధి, ఆత్మాభివృద్ధి మున్నగు విశేషసంపదలను పెంపొందించుట, వ్యక్తికి సమాజమునకు ఆవశ్యకాయకము, శ్రేయస్సు, ధర్మ, విద్య వృత్తి మానవసేవ, ఆత్మనింతనల యందు మానవ ప్రగతిని కాంక్షించుచు ప్రయత్నములను వృద్ధి పొందవలయునని అశేరుసిద్ధికై, మనమగు యత్నము చేయవలయునని వేదము మనకువదేశించుచున్నది.

ఉన్నత ఆశయములను నిర్దేశించుకొని తత్ఫలసేవకై మనయత్నము చేయుట వ్యక్తికి సంఘమునకు శ్రేయోదాయకము.

ఉన్నత లక్ష్యములు, మనయత్నములున్న చోట, రాగద్వేషాదులు, హీనభావనలు దుష్ట వేష్టలకు తావుండదు. "Aim at the stars you will shoot high" నక్షత్రములు లక్ష్యముగ చేసికొని నీ ధనువును ఎక్కువెట్టినచో నీ శరము బహుదూరము పయనించగలదని సామెత.

'ఉబ్రయస్సు మహాతే సాభాగాయ' మహాత్మర సాభాగ్యసిద్ధియిట్లంపుమని వేదవాక్యము.

ఉత్తిష్టంతు భూతనిశాచాః

- యజుర్వేదములతర

అనుదిన దైవ ప్రార్థనకు ముందుగ "ఉత్తిష్టంతు భూతనిశాచాః ఏతే భూమిభారకాః ఏతేషా మనరోదేన బ్రహ్మకర్మ సమారంభే" అనెడి ప్రార్థన చేయుట ఆచారము. "నేను బ్రహ్మ కార్యమును చేయుచున్నాను. దీనికి అవరోధములు కలుగజేసెడి భూతనిశాచములు, భూమికి భారములైన జ్ఞేష్ఠులయు తొలగిపోవును గాక" అని సాధకుడు ప్రశాంత హృదయంతోడ (ప్రాప్తింతును.

ఈ ప్రార్థనాకోకమునందు ముఖ్యనివయములు గ్రహించవలయును. భూమికి భారములైన భూతనిశాచములు, బ్రహ్మకర్మకు అవరోధము లేక అడ్డంకులు ఏర్పరచెడువానిని ఉద్దేశించుట, బ్రహ్మకర్మను ప్రోత్సహించుచున్నాను అని తెలుగు మూలనివయములు.

భూతనిశాచములు అనిన చలన చిత్రములలో మనకు కన్పడెడు భీకర స్వరూపములు కావు. మానసిక, శారీరక వ్యాధులు (ఆది వ్యాధులు) మనము బ్రహ్మకర్మలు, సత్కర్మములు ఆచరించుటకు అవరోధములు కలుగజేయునని గుర్తించవలయును. కామకోధమలనెడి

అరిష్టద్రవ్యములు emotion and passions కూడ మన కర్మానుష్ఠానమునకు విఘాతములు కల్పించును.

భూతనిశాచములు మన కండ్లకగుపడునట్లుగ, మన శారీరక, మానసిక రోగము కూడ అదృశ్యములై అంతర్గతమైన బాధలను కలుగజేయును. రోగియైనవాడు భూమికి భారమగును. అతని కుటుంబమునకు సంఘమునకు భారమగును.

బ్రహ్మకర్మ సాధారణముగ ప్రశాంత స్థలమున ప్రశాంత హృదయము తోడ జరుపబడును. అట్టి సత్కర్మ నలన వాతావరణము నందలి కాలుష్యము తొలగి, భూమి భారకములగు అవరోధములెల్లా తొలగిపోవును. పరిమళములతో, సుగంధపుష్పములతో నిండిన పూజాస్థలము నందు వృక్షుల హృదయములు పరిశుద్ధత కలిగి పవిత్ర భావములు పొందుటకు అవకాశము కల్గును.

అందువలననే ప్రతి ఇంటియందు ఏదో ఒక విధమగు పూజాస్థలము, దాని చెంత యజమాని, అతని గృహిణి, కుటుంబ సభ్యులు నీలు వెంట ఏదో ఒక దైవ ప్రార్థన చేయుటవలన, ఆ ఇంట భూతనిశాచాః ఉత్తిష్టంతు. దుష్ట శక్తులు తొలగి బ్రహ్మ భావనలు ఏర్పడుటకు అవకాశము కల్గును.

ఉదంత మాయాంతరా యాశ్చ బాహ్యాలక్ష్మీః

- శ్రీసూక్తము

ఋగ్వేదములోని, పరిశిష్టములోని శ్రీసూక్తములోని మంత్రము. శ్రీ లక్ష్మీదేవిని స్తుతించుచూ, ఆదిత్యవర్ణ- సూర్యుని వర్ణము గల శ్రీ దేవి మాతా ఆవసోధిజాతే తనములకు అధిష్ఠానముగా గల దేవి సనప్రతిష్ఠిత వృక్షో 2 థ బిల్వో నీ తనమువలన అధిష్ఠించి పుట్టిన బిల్వము అనునప్పటి, తప్తసలాని - దాని ఫలములు, మారేడు ఫలములు, ఆవసా తనస్సుచేత, మాలోని "మాయాంతరా యశ్చ బాహ్య అలక్ష్మీః" మాయవలన కలిగిన లోపలి, వెలుపలి అవలక్షణములను 'ఉదంతం' పోగొట్టును గాక!

శ్రీలక్ష్మీ ఉపాసనకు ఇచ్చుట పవిత్రమగు బిల్వదళము, బిల్వఫలములు అనగా మారేడు పత్తి, దాని కాయలు పేర్కొనబడినవి, తులసీదళములు, బిల్వ దళములు(మారేడు పత్తి) అత్యంత పవిత్రములు, శ్రీకరములని తెలుసబడినవి.

వైద్యరీత్యా మారేడు దళములు, ప్రాసు చెక్క, నలములు అతి మూత్రవ్యాధి లేక మధుమేహమునకును, క్రిమిపూర్వకముగు గ్రహిణి (amoebic dysentery) యందును మంచి ఫలితములొసగునని ఆయుర్వేదశాస్త్రము తెల్పుచున్నది.

ఇవట బాహ్య అభ్యంతరశ్చుచి, అనగా బయట లోపల లేదా శారీరక, మానసిక శుభ్రత (Physical, Mental hygiene) తెల్పబడినది. సంధ్యావందనమున కూడ 'ఉత్తిష్టంతు భూతనిశాచాః' మొదలగు శ్లోకములందు బాహ్యభ్యంతరశ్చుచి పేర్కొనబడినది.

మారేడు దళములు శివస్వామియందును, లక్ష్మీస్వామియందును బహుళముగ ఉపయోగించుట విశేషము.

దీనిని శ్రీవిద్యోస్థానయందు బహుళముగ ఉపయోగించుట చూచుచున్నాము. అవలక్షణములైన దారిద్ర్యము, ఈర్ష్య, అసూయ, నోమరితనము, శారీరక, మానసిక రుగ్మతలు 'భావ్యో అభ్యంతరశ్చని' కై ప్రార్థించుట ఉత్తమ పూజావిధానము.

ఉద్యమే నహి సిద్ధంతి

'ఉద్యమించనిదే' (ప్రయత్నించనిదే) కార్యసిద్ధి కానరదు' అని వాక్యార్థము. వ్యక్తి కార్యస్ఫులమై, కార్యశీలియైన గాని కార్యసిద్ధి సాధనరేదని తెలుపబడినది. భారతదేశమున భగీరథ ప్రయత్నము గంగను ఆకనమునుండి గొని వచ్చిన ప్రజాకార్యము చిరస్థాయిగనున్నది. అంజనేయుడు సంజీవి సర్వతమును తెచ్చుట ప్రయత్నమున చేసెడి కార్యమునకు మేటి ఉదాహరణముగా నిలచియున్నది. నిష్క్రియతతో, ఏ నిస్సహాయ స్థితిలో వేదనాత్మక వృద్ధులు ముగ్ధుల కలిగిన, అర్జునునకు భగవద్గీతయందు కర్మయోగ బోధననర్హి హైందవులందరికీ కర్మల నాచరించుట యందలి ప్రోత్సహమును గూర్చి హితబోధ గోచరింపబడినది.

పౌరాణికాధరమైయును 'ఉద్యమే నహి సిద్ధంతి' ఉద్యమించనిదే ఏ కార్యము సాధ్యము కాదని తెల్పి, ఉద్యమించినవారి మేటి కథలు అనేకములు తెల్పుబడినవి. మార్కండేయుడు చిరంజీవియైనాడు, సావిత్రి కోలోయిన భర్తను పొందగల్గింది. అంజనేయుడు సముద్రమును ఉల్లంఘించినాడు.

ఆధునిక యుగము చూచిన కౌల్లాయి వస్త్రము దరించిన జాతిపిత గాంధీజీ సూత్యుడు అష్టమింపని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమును కూలద్రోసి భారతానికి విశ్వంశులను గావించినాడు. నెల్సన్ మండేలా 26 సంవత్సరాలు దక్షిణాఫ్రికా జాతుల జైళ్ళలో ప్రుగ్గి, జాతిపితయైనాడు. కంటి చూపు లేక, మూగ, చెవుడు కల్గిన హెల్మ్ కెల్టర్ దీక్షతో లోకమాన్యురాలైనది. 'క్వీతో నాస్తి దుర్మిక్షం' క్వీ చేసిన ఎట్టి లోకమునైన అధిగమించవచ్చునని ఉద్బోధించబడుచున్నది.

లెనిన్ గ్రాడ్ యుద్ధమునందలి రష్యనుల ఉద్యమశక్తి రెండవ ప్రపంచ యుద్ధము నార్మండి (Second front) యుద్ధము ఐసెన్ హోవరు చేసినది, చల్లికి నాజీ శక్తిని బ్రిటన్ ఎదిరించినట్లు చేయుట, మున్నగు ఘనమైన చారిత్రాత్మక, కృత్యములన్నియు వ్యక్తి ఉద్యమించుటవలననే సంక్రమించియున్నవని గ్రహించవలయును.

'క్షుద్రం హృదయదోర్బల్యం త్యక్తోత్తిష్ట పరంతప' హృదయ దోర్బల్యము నీవమైనది. దానిని త్యజించుము.

'లెము' కార్యస్ఫులమైన కమ్మ' అని భగవద్గీతయందు పరమాత్మ మనకల్మషు ప్రతినిధియైన నరునకు, అర్జునునకు, తెల్పిన విషయము, అత్యంత ప్రధానమైన విషయము.

కరిష్యేవచనం తప

- భగవద్గీత 18-73

'నీవు చెప్పినటుల చేయుదును' అని అర్జునుడు శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీత 18 అధ్యాయములు గల బోధన విని చివరగ ఈ మాటలు తెల్పును. ఈ వాక్యము తోడ శ్రీ కృష్ణార్జున సంవాదము ముగియును.

'మాహిమ లేక ప్రభు నశించినది. స్మృతి కల్గినది. సంశయము తొలగినది. నీవు చెప్పిన చెప్పిన నడుచుకొందును" అని అర్జునుడు యోగశాస్త్రమైన భగవద్గీతకు శ్రీకారము పుట్టెను. 'నా అనుచువచ్చుట నడిపావునున్నవి. శరీరము కంపించుచున్నది. గాంధీనము జారుచున్నది చర్మము దహింపబడుచున్నది. (1-30). నాకెందుకు ఈ యుద్ధము నాకు రాజ్యము వలదు (1-32)' అని అర్జునుడు ప్రధానాధ్యాయమున తెల్పిడి వాక్యములతో భగవద్గీత ప్రారంభమయి, గీతాబోధ అంతయు వినిన సీదన 'కరిష్యే వచనంతప' నీవు చెప్పినటుల చేయుదును అనేది వాక్యముతోడ ముగింపబడును.

సామాన్యుడైన సాధునిక కల్మష సంపదహములన్నియు అర్జునుని నోటినుండి వెల్లుడగా, చేయవలసిన విధికృత్యములను శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ తేటతెల్లముగా అనేక విధములుగ అనేక మారులు హితబోధ చేయును. ఉపనిషత్తుల సారాంశమంతయు భగవద్గీతయందు జొప్పించ బడినది. కర్మయోగమన కార్యశీలతకు ప్రాధాన్యత, భక్తి యోగము, గుణాత్మక విభాగ యోగము మొదలైన అధ్యాయముల ద్వారా, విభూతి యోగమున పరమాత్మ మహత్తర శక్తులు తెల్పుబడినవి.

'కరిష్యే వచనం తప అనేది వాక్యము క్రమశిక్షణకు చిహ్నము. ఇయ్యది కార్యాలయము లందును, విద్యాలయములందును ఆచరణయోగ్యమైన పదము.

భగవద్గీత యోగ శాస్త్రము. మన జీవన విధానమునంతటినీ తీర్చిదిద్దెడి పవిత్ర గ్రంథము. తిమతాచార్యులు దీనికి వ్యాఖ్యలు రచించినారు. తిలక్ మహాశయుడు గీతాంహవాన్య మును మాండలే జైలులో వ్రాసినాడు. గాంధీజీ తన జీవితమున ఇయ్యది ముఖ్య గ్రంథమని తెల్పినాడు. భగవద్గీత మున్నగు ప్రభుత్వముల నైనందించుట శివరాత్రి నైనంద హతిపావకం అనేది శ్రీకృష్ణులను పఠించుచు భారత స్వాతంత్ర్యమునై ఉరికంబమనెక్కినారు.

భగవద్గీత భారతీయులకెల్లరకు అందుబాటులో నుండుటకు ధర్మసంప్రదయ ఉద్యమించి కొద్ది మూల్యమున అందరికీ లభించునటుల చేయవలయును.

కర్మవ్యం భిషగుత్తమం

- ఆయుర్వేదం

'భిషక్ వైద్యునికి, 'ఉత్తమై' ఉత్తమమైన కార్యము, ఈ శ్లోకమును నిర్ణయించబడినది. శరీరం తనంతట తానే వ్యాధుల బారినుండి రక్షించుకుంటూ, వచ్చిన వ్యాధులను దూరం

చేసికొనగలిగిన స్వభావశక్తిని కలిగి ఉంటుంది. ఎటువల్లి వైద్యుని ఉత్తమమైన లక్షణం ఆ స్వభావశక్తికి సహాయపడటం మాత్రమే. ఇదే వైద్యునికి ఉత్తమ లక్షణం అని ప్రాచీన ఆయుర్వేద గ్రంథమందు నిర్ణయించబడినది.

యోగక్షేమే శరీరస్య స్వభావతః పరికల్పితా

స్వభావస్యతః సాహాయ్యం, కర్తవ్యం భిషగత్తమం

శరీరమునందు స్వభావతః పరికల్పితా స్వభావముగ పరికల్పించబడిన శరీర స్వయంక్షేమ క్షేమ క్రియను, స్వభావస్యతః సాహాయ్యం, ఆ స్వభావమునకు సహాయపడుటయే, భిషక్సకు వైద్యులకు ఉత్తమమైన కర్తవ్యం, అని తెలుపబడినది.

శరీరము తనకు తాను రోగముల బారినుండి రక్షించుకొనడే లక్షణము రక్తమునందలి తెల్లకణముల ద్వారా, ఎండోక్రిన్ గ్రంధుల రసమైన హార్మోనుల ద్వారా విస్తరవాసయముల శక్తుల వలనను, Self defence mechanism కలిగియున్న సాధారణమగు దగ్గు వడిశము మున్నగు వానిని Self limiting diseases అంటారు. కొద్దిరోజులు వైరస్ వలన ప్రభావము వలన జ్వరము, గొంతునొప్పి వల్లి పిమ్మట వానంతటకలియే మాయమగును. గనుక అధిక అందోళనమున, అధికముగా మందులు తినుట అనవసరమని తెలియుచున్నది. వైద్యుడు కూడా ఈ Self immunity కొరకు దోహదము చేయవలెనని అనాదిగ తెల్లిన సూక్తి ఘనమైనది. ప్రీలు ప్రసవించు సమయమున పలుతావులు అనవసరమైన సిజేరియన్ (సెడ్డ ఆపరేషన్) చేయుట వైద్యసంఘములందలి విమర్శలలో వివచ్యమవుచున్నది.

ఒకసారి ఒక ప్రముఖ వైద్యునితో నేను మాట్లాడుచుండగా ఒక పిల్లవాడు వచ్చి తన తల్లిని గూర్చిన ఆరోగ్య విషయాలు చర్చించుకొని వెళ్ళిపోయాడు. తరువాత డాక్టరుగారు నాతో “ఈ పిల్లవాణ్ణి నేను చంపేసి ఉండేవాణ్ణి” అన్నాడు. నేను ఏమిటో అని ఆశ్చర్యంతో అడిగాను తల్లి. ఈ పిల్లవానిని ప్రసవించలేక నాడే దిగజారిపోయి చరమస్థితి (Terminal Stage) కి వచ్చింది. ఆ రోజుల్లో సిజేరియన్ లేదు. శిశువును తీసేసి తల్లి ప్రాణం రక్షించాలి. అంతా సిద్ధంచేసి మా గురువుగారు, ఎలక్షణస్థాని మొదలియార్ గారు “త్యరవడకండి, ప్రకృతియే అంతా చూచుకుంటుంది” అనిన సలహా పోటించాను. రెండు నిమిషాలలో ఈ బిడ్డ జన్మించాడు. వైద్యుడు ఇట్టి ఉత్తమమైన, కుశలమైన సనులు చేయవలయునని ఆదేశించబడినది.

కసాపదేద తద్రుప్యతమ్

- ఋగ్వేదం (1-100)

“ఆ అద్భుతమైన విషయాన్ని ఎవరు తెలిసికొనగలరు?” ఈ విశ్వమంతయు ఒక అద్భుత స్పృహ సూర్యసంధ్రాదులు, నవగ్రహములు, వాటి నిర్ణీత గతులు, ఋతుసవన సంహారము, జంతుభూహరుతములు, పలస్థువుములు, క్రిమికీటక జంతువుల భిన్న రీతులు, హిమగిరులు, నదీనదములు, సముద్ర మోష మలయసవనములు, వివేల ఆకాశం, అన్నిటికన్న

మిన్నయైన మానవుని శారీరక నిర్మాణ, అతనియందు ఏర్పరుపబడిన ఘనమైన ఆలోచనా విధానం, పరమాత్మ దివ్యవైశిష్ట్య సంభూతమైన మానవ జీవాత్మ - ఇవన్నీ సమేళించిన సృష్టి అత్యద్భుతం. “ఆ అద్భుతమైన దానిని ఎవరు తెలిసికొనగలరు” అని వేదమున ప్రశ్నింపబడినది.

ఇప్పుట ప్రపంచసృష్టి యంతయును చూచి వేదమానవుడు ఆశ్చర్యపడుట (అదర్భుతం) అద్భుతమని నర్థించుట ఒక మంచి విషయము. “కసాపదేద?” (దానిని) ఎవరు తెలిసికొనగలరు? అని ప్రశ్నించుట మరియొక ఘన విశేషము. సృష్టి సౌందర్యము, సృష్టి రహస్యములు, సృష్టియందుగల విజ్ఞాన విషయములు తెలిసికొని ఆనందించి సృష్టికర్తకు వినమ్రమున నమస్కరించవలెనని నూతివైనవి.

భౌగోళశాస్త్రము, వక్షతశాస్త్రము, జీవశాస్త్రము మున్నగున విజ్ఞానవిషయములను తెలిసికొనుట పవిత్రమైన కార్యము. సృష్టికర్తను తెలిసికొనడే ఒక ప్రయత్నము. సృష్టికర్త యొక్క తావును తెలిసికొనవలెననడే జిజ్ఞాస వృద్ధి పొందించుకొనుట సద్విషయము.

అద్భుతమైన సృష్టిని చూచి ఆనందించెడి లక్షణమును (Observation of nature) మానవుడు పెంపొందించుకొనవలెను. మనముగాంచెడి సృష్టి మనకు (మేమే, ఆశ్చర్య, ఆనందానుభూతులు కలిగించవలయును. ఆ విధముగ సృష్టి విశేషములకు మనము సన్నిహితుల మగుదము. ఏకాత్మత (One with nature) లభింపగలదు. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూరు ఉదయము, సాయంత్రము సందర్భకాల వర్ణములను జూచి మైమరచెడివాడని తెలుపబడినది. నికొలన్ రోరీక్ తన రష్యా దేశము సదలి అల్పైరాలో స్థిరపడి హిమగిరుల అందమైన సృష్టిని తన చిత్రములందు పొందుపరచినాడు. ఈ అందమైన సృష్టి రహస్యాలను అన్వేషించుట మానవునికి శ్రేష్ట కార్యము.

కీర్తి వృద్ధిం దదాతుమే

- శ్రీ సూక్తం

నాకు కీర్తిని సమర్పిగ (శ్రీలక్ష్మీ) ఇప్పుగాక యని వాక్యార్థము. పుణ్యస్థలములు, దేవాలయములందెల్లెడల శ్రీసూక్తము, పురుష సూక్తము పఠించుట ఆచారము.

“కీర్తిని వృద్ధిపెయుగాక” అని ప్రార్థించుటలో ఒక విశేషమైన ఆకాంక్ష ఇమిడి ఉన్నది. సాధారణముగ భక్తుడు దైవమును దనదాన్యాదులు, వంశాభివృద్ధి కావలయునని కోరుట సహజము. పెద్దలు ఈ విధముగనే పిన్నులను ఆశీర్వదించెడి ఆచారము కూడ చూచుచున్నాము. కాని శ్రీమహాలక్ష్మీ కీర్తిని నాయందు వృద్ధిపొందించుమని ప్రార్థించుటలో కీర్తియొక్క ప్రాధాన్యత తెలియపడుచున్నది. శ్రీమహాలక్ష్మీ పరమలలో ఇది కూడ ఒకటి అని గ్రహించవలగును.

దనదాన్య సంపదలు, వంశాభివృద్ధి కలిగినను వృక్షకీర్తిప్రతిష్ఠలు లేనిచో అయ్యని రాణింపనేరవు. గనుక జ్ఞాని కీర్తి ప్రతిష్ఠలు పెంపొందించెడి సత్కార్యములను మాత్రమే చేయవలెను. చెడు కార్యములు అనకీర్తిని గొని తెచ్చును గనుక వృక్షి చెడ్డపనులు చేయుటకు వెనుకంజవేయవలయును. అనకీర్తి కల్గునను భయము మనమునందుంచుకొని మెలకువతోడి సత్కార్య పథగామియై ఉండవలయును.

శ్రీరామచంద్రుడంతటివాడు అసవారు వివగనే తన ప్రాణప్రదమైన. అర్థాంగియైన సీతాదేవిని వసప్రవేశం చేయించినాడు. ఏనుక్రిస్తు ముఖ్యతని మఱిపి. తన శిష్యులను ప్రజలు తనను గూర్చి ఏమనుకొనుచున్నారని అడిగి తెలుసుకొనడిచాడట. ప్రజావాణి, ప్రజాదరణ, ప్రజాభిప్రాయములకు స్వక్షే తలయొడ్డినచో కీర్తి సమృద్ధిగ కలుగగలదు

సతీర్థి శ్రీమహాశక్తి యొక్క అంశము. అట్టి కీర్తిని వృద్ధి పెంపొందించుకొనవలయును. అవకీర్తి తెచ్చిడి కార్యములకు దూరముగనుండవలయును.

కుప్త కేశ నిఖత్తశ్శమ్

“కుప్తముగా కేశములు, గోళ్ళు, మీసము, గడ్డము” ఉండవలెనని వాక్యార్థము. వీనిని కుప్తముగా అనగా పొట్టిగా కత్తిరించుకొని ఉండవలెనని ఆదేశము. అద్యయనవరుడు అనగా విజ్ఞానాన్నేలేక విద్యార్థి ఎట్టి క్రమవిధానమున తన శరీరాకృతి ఉంచుకొనవలయుననెడి విషయము ఈ వాక్యమందు సొందుపరచబడినది.

గోళ్ళు వెంట్రుకలు, తరను తగ్గించుకొనుచున్నచో ఆరోగ్య సూత్రములకు భంగము వాటిల్లును గాన ఈ వాచ్యురిక ఆయుర్వేద గ్రంథములందు తెలుపబడినది. విజ్ఞానదీక్షయందు బ్రహ్మచారి, సర్వము త్యజించిన, తురీయాశ్రమము స్వీకరించిన మహాత్మాగ్రామిన కాషాయాంబధారి కూడ ఈ నియమము పాటించుట మనము చూచుచున్నాము.

శుభశీత వస్త్రధారణ చేసి వెంట్రుకలు, గోళ్ళు కుప్తముగా మంచుకొనిచేపాధారణను జాగ్రత్తగా చూచుకొనును బ్రహ్మచారి అద్యయనవరుడగుచున్నాడు. ఈ వాక్యమునందు బాహ్యముగ శుభి శుభ్రతలు పాటించెడి ఆవశ్యకత తెలుపబడిన బాహ్య అభ్యంతరశుభి (Internal external hygiene) వృక్ష అవలంబించవలెను.

చివరకు మిలటరీ, పోలీసు, వైద్యశాలయందు గూడ ఈ నియమమునకు ఎంతయో ప్రాధాన్యత ఒసంగబడినది. వానికుల (Navy hair cut) చూచిన ఈ నియమము ఈ శాఖయందు ఎంత ముఖ్యంగా పాటించబడుచున్నదో తెలియనగును.

శరీరమును, ఆరోగ్యనియమములను తప్పక పాటించవలయును ‘శరీర మార్ద్యం ఖలు ధర్మస్వాధనం’ ధర్మస్వాధనయందు శరీర రక్షణ తొలుత ముఖ్యము అని వాక్యము. శరీరము మాంసము, దీను, నెత్తురు కలిగి అసవ్యమైనదియనెడి మెట్ట వేదాంతము కొందరు తెలుపుట దురదృష్టకరము.

జీవాత్మనలననే పరమాత్మను నిరుగుటకు ప్రయత్నము చేయుట జరుగును కదా.

కో అరుక్

- చరకసంహిత

“రోగము లేనివాడు ఎవడ?” అని ఆయుర్వేద శాస్త్రాన్ని మహిమాన్వితం చేసిన పరకమహర్షి తన చరకసంహితయందు తొలిగా “కో అరుక్” అని ప్రారంభించినాడు. ‘రుక్’

అనగా రుగ్మిత లేక వ్యాధి. ‘అరుక్’ అనగా రుగ్మిత లేక రోగములేని వాడు. ‘కో’ అనగా ఎవడు అని అర్థము. ‘రోగము లేని వాడెవడు’ అని తన సంహితను చరకుడు ప్రారంభించెననగా ఈ ప్రశ్నికు ఎంత ప్రాముఖ్యము కలదో ఆరోపించనగును.

రోగికానివాడు ఎవడును ఈ లోకమున లేడు. మానవ శరీరము ఎత్తైన ప్రతివాడును ఏదో ఒక రోగము, ఏదో ఒక రూపము, ఏదో ఒక పరిణామమున కలిగియుండుని తెలుపబడినది. తల్లి తండ్రుల ద్వారా, క్రిముల ద్వారా, వాతావరణము ద్వారా, ఆహార విహారాల వలనను వ్యక్తికి అవేకములగు రోగములు కలుగును. కొన్ని చిన్నవాటయే బహిర్గతమగును. కొన్ని యుక్తవయస్కునందును, మరి కొన్ని వయసుమీరిన తరి బయటపడును. కొన్ని వ్యాధులు అంతర్గతముగను, కొన్ని చర్మవ్యాధులు మున్నగునవి బహిర్గతములుగను ఉండును. కొన్ని వ్యాధులు సహించునవిగను, మరికొన్ని వేదవాత్మకములుగను ఉండుట చూచుచున్నారము.

చివరకు వైద్యులకు కూడ ఏదో ఒక వ్యాధియుండును. రోగులు బయటకు తెల్పుకొన వలసియుండును. వైద్యులు తమ వ్యాధులకు కొంతవరకు తామే చికిత్స చేసికొనుచుండుకు. అటులనే ఒలింపిక్ ఆటలలోని మేటి ఆటగాళ్ళు కూడ అవేకములగు వ్యాధులకు గురియైనారని తెలియవచ్చుచున్నది.

అందువలన రోగులను చూచి వెళ్ళి రించుట, అసహించుకొనుట చేయరాదు. నేను బలశాలిని, రోగదహితుడనని నిర్దీపిగరాదు. ఏదో ఒకవాడు ఏదో ఒక రోగము అతనికి సంక్రిమించును. గనుక ‘అందరునూ రోగులే’ వ్యాధిగ్రస్త కళేబరే’ కళేబరము లేక శరీరము కలవారు, శరీరధారులు అందరూ వ్యాధిగ్రస్టులు గనుక వైద్యవిధానము తెలిసికొని ఆరోగ్యము గూర్చి శ్రద్ధ వహించవలయును.

గంధద్యారాం ధురాధర్వాం

- శ్రీసూక్తం

శ్రీసూక్తములోని మంత్రము. శ్రీసూక్తము ఋగ్వేదములో పరిశిష్ట శ్లోకములోనిది. శ్రీదేవి, భూతలమున నాను, రూప, పరిణామములతో నృప్తి సంపదగా వ్యక్తమై అంతర్భూమియై వైభవములను కలుగజేయుచున్నది. శ్రీసూక్తపఠనము భోగ, మోక్షప్రదమైనది. విద్యార్థులూ, ఘోరు దీనిని ఉపాసించి సిద్ధుడై కొండగుహలో ఉండి బంగారము త్రవ్వించి విద్యాసగరస్థానమైన హరిహర బుక్కరాయలకు తోడ్పడినట్లు ప్రతీతి. శంకరభగవత్పాదులకు నిరుపేదయైన ముత్తైరున శంకరాచార్యులకు ఏమియు ఇవ్వలేక ఉసిరికాయ ఇచ్చినపుడు కనకదాసాశ్రీత్రము చదివి ఉసిరికాయల ప్రమాణముగల బంగారు గుళికలు తన మహిమ ద్వారా ఇచ్చి ఆమెను శ్రీసూక్తము నిత్యము పఠించుమని హితబోధ చేసియున్నారు.

“గంధద్వారాం ధురాధర్వాం, సిత్యువుస్థాం కఠిషిశీమ్
ఈశ్వరీగేం సర్వభూతానాం, తామిహేవాపహ్నయేశ్రియం”

గంధమే తన ద్వారముగా కల దేవిని అనగా సుగంధమే తన ద్వారముగాగల దేవిని. 'ధురాదరాం' తేలికగా సమీపించుటకు వీలుకానిదానిని, 'నిత్యపుష్పాం' నిత్యం పుష్పియైనదానిని, కర్ణవణిం కీరణములుకల దానిని, 'సర్వభూతానాం' సర్వభూతములకు, 'ఈశ్వరీణాం' అధిపత్యమైన 'తాశ్చర్యం' అశ్రీదేవిని, ఉపన్యాసే - (సమీపించుట) ఆహ్వానించుచున్నాను.

ఈ మంత్రము ఆరాధనలందు, అగరువత్తుల, ధూపము వెలిగించెడి సమయమున పఠించుట ఆచారము. సుగంధము లక్ష్మీదేవికి ద్వారము గనుక సుగంధమున్న తావున లక్ష్మీ ఉండును. హీనలక్షణ వాతావరణమును దూరము చేయును. గనుకనే దేవాలయమునందు, మనీషులందును, చివరకు కాథలికుల చర్చిలందును సుగంధవాతావరణం వెలకొల్పుదురు.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారి ఊర్ధ్వపుండ్రములు పచ్చకర్పూరము, కస్తూరి మొదలగు సుగంధ ద్రవ్యములతో అలంకరింతురు. అచ్చటకు చేరుగనే అత్యంత సుఖానుభూతి కలుగు తోక విదితమే. దుర్గంధము, గ్రాసములందు, శరీరములందు, వస్త్రములందు తొలగించుచేసి సుగంధ పరిమళము గల వాతావరణమునందు మానవుడు మనుగడ సాగించవలయును.

“గర్వాశయ విశుద్ధిక్రమే”

- ఆయుర్వేదం : భావప్రకాశం

జీలకర్ర మనకందరికీ తెలుసు. అందరూ వాడునదే. వచారి దుకాణములలో అన్ని చోట్లూ దొరకెడిదే. ఎంతో సాధారణమైన స్వల్పవస్తువు. సామెత కూడా 'నేంగివారం జీలకర్ర' అనేది దానివలన జీలకర్ర అతి స్వల్పమైన వస్తువు అని అందరూ భావించుట తెలిసిన విషయమే.

కాని స్వల్ప వస్తువునందు కూడ ఘన విషయము తెలిసికొనుటయే విజ్ఞుల లక్షణము. ఘనపాము హీనమగు క్రిమియే, కాని అది వ్యవసాయదారునికి చేయు హితము దొడ్డిది. బంగారు పిచ్చుక గొడును నిర్మించుకొనటం, నీలు అనే చేపలు నదీ ప్రవాహానికి అడ్డంగా చిన్న బ్రిడ్జిలు కట్టటం, మగ ఆడ పక్షులు ఒకరువెళ్ళగా ఇంకొకరు గుటిలో ఉండి తమ పిల్లలను రక్షించుకొనటం మొదలగు నన్ని మనకు తెలిసేది రహస్యములు, కోణాల్లు. చిన్ని తేనెటీగ గొప్ప ఇంజనీరింగు, సంఘశాస్త్రము (Sociology) తెలిసి నటల జీవించుట మనకు ఆశ్చర్యకరము కాదా!

అటులనే 'జీలకర్ర' అను స్వల్పవస్తువును ప్రాచీనులు ఎంతయో ఘనమగు వస్తువుగ నిర్ణయించియున్నారు. వివాహ సంబంధమున శుభముహూర్తమునిన సూత్రధారణ కాదు. వధూ వరులు ఒకరి శరన్నుపై ఒకరు బెల్లము, జీలకర్ర కలిపిన ఉండలను పెట్టి తలపై అదుముటయే శుభముహూర్తము. అనేక వస్తువులకుండగా 'జీలకర్రను' మాత్రమే ప్రాచీనులు పెట్టెడి విధానమైన, మన జాతికి నిరంతరము ఒకచక్కని పాఠమును బోధించియున్నారు. జీలకర్ర బెల్లము నేపించిన, ఆకుటుంబము వృద్ధియగును. జీలకర్ర లక్షణముల(భావ ప్రకాశము) నిమింతురత్నాకరములలో మేధస్సును వృద్ధి పొందించునదిగను, 'గర్వాశయవిశుద్ధిక్రమే' గర్వాశయములందలి వాయువు, బల్ల మొదలగు రోగములు హరించునదిగను, నల్లజీలకర్ర రసం త్రాగిన నోటి కాన్సర్ పోవునని

తెల్లబడినది. మామూలు జీలకర్ర, నల్ల జీలకర్ర, పెద్ద జీలకర్ర మూడు రకములు. మూడింటికిని అనేక మంది లక్షణములున్నవి. మళయాళ దేశములందు భోజనమునకు పూర్వము ఆందరు గ్లాసెడు జీలకర్ర రసము త్రాగుట ఆచారము.

ఆరోగ్యము, ఆనందము, వంశాభివృద్ధి, జాతి శ్రేయస్సు కోసం మన ప్రాచీనులు వాటియందు గల అనేక విధములగు ఆరోగ్యరహస్యములను మనకు సూత్రప్రాయముగ అందచేసినారు. వానిని పాటించి శ్రేయస్సు పొందవలయును.

గవాం మధ్యే పసామ్యపామ్

- శ్రీమద్భాగవతము

నేను గోవుల మధ్య నివసించుచున్నాను' అని శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ శ్రీమద్భాగవతమునందు తెల్చియున్నాడు. భారతీయ సంస్కృతియందు ఆవు అత్యున్నత స్థానము కల్గియున్నది. గోవేడుకు అత్యంత ప్రాధాన్యము కల్పించబడినది. ప్రాచీన భారతీయునకు గోవులే ధనసంపదయని మహాభారతమునందలి ఉత్తరగోగ్రహణ ఇతివృత్తము తెలియజెప్పుచున్నది. శ్రీకృష్ణ గోపాలుడు గోకులమందు వచ్చెగానినాడు. ఆవుపాలు, వెన్న, పెరుగు, మీగడలు భుజించి తన గోపలీలచే ప్రజలకానందము కల్గించినాడు. మనకల్లరకు గోక్షీరము, గోదధి(పెరుగు), గోమృతము (నెయ్యి) వరమవచ్చిత్రములైనవి. ఎంతో సాత్వికప్రభావము కల్గినవి. ఆవువెన్న, ఆవుపాలు,మీగడలు భుజించి తన ఆ గోపదేవుడు తన సాత్వికత చేత రాక్షస స్వభావుడైన కంసుని నిర్మించియున్నాడు.

గోమూత్రము, గోమయము(ఆవువేద) యందు లక్ష్మీ నివసించుచునని శాస్త్రము తెల్పుచున్నది. ఆవుబ్రహ్మసృష్టియనచో, గేదె విశ్వమిత్ర సృష్టి ఆవుపాలు సాత్వికము. గేదెపాలు తామసము. లక్ష్మీ ఐదుస్థానములందు నివసించునని తెలుపబడినది. 1) వద్దము (తామర పువ్వుము) 2) గోవృష్ణము (ఆవు వెనుక భాగము) 3) ఏనుగు తల 4) పుణ్యస్త్రీల పాపిట 5) తులసిదళము. అందువలన గోదానము పితృ కార్యములందు చేయుట, గృహప్రవేశమునకు పూర్వము ఆవుట ఆవును కట్టివుంచి ఆవువేద గోమూత్రములతో ఆ ప్రాంతము శుద్ధి గావించుట గోమూత్రము తోడ పుణ్యావహన గృహములందు చేయుట జరుగుచున్నది.

వరకమునందు వైతరిణి నదిని దాలుటకు జీవాత్మకు ఆవుతోక సహాయము చేయునని తెల్లబడినది. గోనేన మన ప్రాచీన సంస్కృతికి ఆయువునట్లు. దీని రహస్యమును మనమెల్లరము గ్రహించవలయును. శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ 'గవాం మధ్యే పసామ్యపాం' ఆవులయందు నేను నివసించుచున్నానని 'ఆయున చిరువామా' (Address) మనకు తెలియజెప్పిన పిదప మనకు ఇంకను ఏమి కావలయును?

గృహే పసంతునో అతిధిః

- అధర్వణావేదం. 10-6-4

'గృహే' నీ ఇంటియందు, 'అతిధిః' అతిధి, 'పసంతునో' నివసించుగాక, నీ ఇంటియందు

అతిథి (Guest) నివసించుగాకయును వేదవాక్యము. ఆధునిక సమాజమున ఎంతయోముఖ్యమైన వయము. ఇంటికి వచ్చిన అతిథులకు మర్యాద చేయుట అనాదినుండి భారత జాతియందు ల ఒక మంచి లక్షణము. మన దేశమునకు వచ్చిన విదేశీయులుకూ, భారతీయులు అతిథుల మడ వ్రాసిన అపారమిత, ఆచరణలు చూచి సలువోట్ల ప్రశంసించి యున్నారు. దీనికి కారణము, మన జాతియందు "అతిథి దేవభవ" అతిథి దేవునితో సమానము అనేది హితబోధ మనకల్పరకు నాదిగ అనుశ్ఛముగ వరంపరగా సంక్రమించిన సులక్షణము.

ఇంటికి అతిథు వచ్చుట ఆ ఇంటికి నిజమైన సౌందర్యమని చెప్పవచ్చును. ఎప్పుడును బువులు మూసికొని, ఎవరును-ఇందుమిత్రాద్యులు సందర్శింపనీ గృహము ఎంతటి గోప్య భద్రమైనను, ఆచరణయందెంత అందమైన చెట్లు, చేమలు, పూలమొక్కలు, ఆకర్షణీయమైన ల్పములు ఉన్నను, శోభించదు. చిన్నదైన గృహమైన ఇంటి యజమాని, ఇల్లాలు యొక్క హృదయము నలన, తరచు అతిథి అభ్యాగతుల రాకపోకలండినచో దానియందు జీవకళ ట్టివడును.

ధనవంతునికి మాత్రమే అతిథులకు సత్కారము చేయవలెనన్న విషయము కల్లదని వినుటకు సత్సహాయము. ఒకానొకప్పుడు నిజముగ అత్యధునత నిర్దమలయందు కూడ మిన్నగ పూర్వము అతిథులు నిశ్రాంతి తీసుకొనుటకు ఇంటికి ఆరుగురు, వరండాలు ఉండెడివి. ర నేడు ఒక గది ఏర్పాటు కూడ అవసరమే. భావానుగ వసతులు కన్నను అత్యధునతతోడి తిరులను నలుకరించుట సత్పురుషుల లక్షణము. అట్టివారి గృహములందే అతిథులు వసించురు.

'గృహ' వసంతుచో అతిథి: అనేది వాక్యము అనుసరించవలయును.

‘చిత్రప్రమణ కారకమ్’

- ఆదిశంకరాచార్యులు

"శబ్దజాలం మహారణ్యం చిత్రప్రమణ కారకం" అనగా (ఆధికమగు) శబ్దజాల ప్రయోగ నేడిది ఒక మహారణ్యమువంటిది అయి చిత్రప్రమణకు త్రోవదీయును అని ఆదిశంకరాచార్యులు విచ్చియున్నారు.

ఎన్నెన్నో వేదాంత గ్రంథములను అధ్యయనము చేసి తాను స్వయముగ అనేక వేదాంత ంధములు రచించిన మహనీయుడు శంకరాచార్యులవారు, ఈ హెచ్చరిక చేయుట నిజముగ మహద్దము. అధిక శబ్దజాలమును మహారణ్యముగ బోల్చి, సాధకునకు ఇట్టి స్థితి హారణ్యమధ్యమందు (తోన తెన్ను గాంచలేని ప్రయోజీకునకు చిత్రప్రమణము కలుగవేయునని ంచుట విశేషము. అధిక శబ్దజాల ప్రయోగము చేయరాదనియు, దానివలన అనేకములగు తిథ్రములు కలుగుననియు తెలియ చేయుటచేనది.

భారతీయ ఆధ్యాత్మిక గ్రంథములందు ముఖ్యముగ ఇట్టి చిత్రప్రమణ కారకములైన జాల ప్రయోగము కావచ్చుచున్నది. కొందరు తమ పాండిత్య ప్రకర్షను చూపుటకు ఈ గ్రతి ననుసరించియున్నారు. సత్యాన్వేషణయందు, సమచిత భావన లేక ఆడంబరత,

అహంకారమువలననే ఇట్టి దుర్గతి కల్గుచున్నది. జంఝామూరుతమువంటి పదసమాసములు, వ్యాకరణ విశేషములు, మున్నగునవి జొచ్చింది గ్రంథము చదువువారికి, ఉపన్యాసము వినువారికి భీతిని గోలుపజేయుట లేదా ఎదుటివారిని తాము అజ్ఞానులమని తలపించజేయు యత్నములు, అర్థముకాని వేదాంతము (obscurity) వలన కల్గుచున్నది. ఆధ్యాత్మిక ఉపన్యాసములను విని వచ్చినవారిని "అచ్చుల స్వామివారు ఏమి చెప్పినారు?" అని అడిగినచో "ఏదో చెప్పినారు అర్థము కాలేదు. కాని గొప్పగా ఉన్నది" అనేది సమాధానము వినుచున్నాము.

వారదట్టి సూత్రములు, పాతంజలి యోగ సూత్రములందు పదజాలము చాల తక్కువగ నుండుట (economy of words) చూచుచున్నాము. మనము పఠికన మాట ఎదుటివానికి అర్థమైనపుడు మాత్రమే మన మాటకు ప్రయోజనము కల్గుచున్నది.

చందాలొస్తు సతుద్విజొస్తు గురుత్వేషా మనీషామ

- ఆదిశంకరాచార్యులు

'చందాలుడు కానిమ్మ (బ్రాహ్మణుడు కానిమ్మ)' ఇరువురును నాకు గురుతులులే! అనేది మహద్వాక్యము శ్రీ శంకర భగవత్పాదుల నోటనుండి వెడలిన వేటివాక్యము.

ఒకనాడు ఆదిశంకరులు పర్వతీంసుచుండగా, ఒక చందాలుడు స్వామివారి దగ్గరకు వచ్చుటను చూచి శిష్యులు అతనిని వారించిరి, కాని ఆ చందాలుడు సామాన్యుడు కాదు. 'చందాలు ట్టివడు, పండితుడెవడు' అను ప్రశ్నలను అడిగినాడు. శిష్యులు నిర్వేరబోయినారు. శ్రీ శంకరాచార్యులు వెన్నెంటనే చందాలొస్తు సతుద్విజొస్తు గురుత్వేషా మనీషామను" "చందాలుడు కానిమ్మ! ద్విజాడు కానిమ్మ! నాకు గురువులే" అని "మనిషాపంచకము" అను శ్లోకములను అచ్చులచ్చుటనే తెల్చి సమ్యక్భావన, మహాజ్ఞులమగు ఆధ్యాత్మిక భావనను తెల్చి, భారతజాతి గతికి సరళమార్గమును కల్పించినాడు.

దురదృష్టవశమున కొందరు అహంకారయతులైన అగ్రవర్ణజాలు, ఇతరులను అన్నుశ్చులని తెలుపును, తమ మనతన నిలువ బెట్టుటకు మన దేశమున అంటరానితనమును నెలకొల్పి మన జాతికి కళంకమును తెచ్చుచున్నారు. భగవద్గీతయందు "శునిచ్చైవశ్శపాక్షేద వండిత్యాన్నమ దర్శనః" అని తెలుపబడినది. బ్రాహ్మణుని, ఏనుగును, కుక్కను, కుక్క మాంసమును తినువానిని (నిజమగు) పండితుడు సమభావనతో చూడగలడు (పండితా న్నమదర్శన)

శ్రీమద్రామానుజాచార్యులవారు కూడ వర్ణభేదములేక ఎల్లరకును తిరుమంత్రమును దేవాలయ గోపురశిఖరము నుండి సమభావము కలిగి, లోక శ్రేయస్సును ఆకాంక్షించి, చివరకు గురువునాజ్ఞను కూడా మీరి, ఓం నమోనారాయణాయ అనేది మహామంత్రమును విచక్షణాభావము లేక ఉపదేశించి భక్తిభావనను వెదజల్లినాడు. గుణకర్మములను బట్టి వ్యక్తులను నిర్ణయించ వలయునుగాని జన్మమును బట్టి నిర్ణయించరాదని

"శూద్రాస్థి శీలసంపన్నః గుణావాన్ బ్రాహ్మణోభవత్
బ్రాహ్మణోపి క్రియాహీనః శూద్రాత్ ప్రత్యవరోభవత్"

అని శ్రీ మహావిష్ణువు వామనపురాణమున తెలుపుచున్నారు.. "శీలసంపన్నుడైన బ్రాహ్మడు బ్రాహ్మణుడేయగుచున్నాడు. బ్రాహ్మణకర్మలు చేయని బ్రాహ్మణుడు బొంబుడుగుచున్నాడు" అని తాత్పర్యము. రామాయణమును ప్రాసిన ఆదికవి వాల్మీకి మహర్షి వోయవంశజుడు (Tribal). భారతము రచించిన వ్యాస మహర్షి బైష్ట వనితకు జన్మించినాడు. కౌశికుడు అను బ్రాహ్మణుడు ధర్మవ్యాధుని (Butcher)వద్ద సత్యమును తెలిసికొన్నాడు.

జయత్యతి బలోరామో

- సుందరకాండ 42-43

హనుమంతుడు వెదకి వెదకి సీతాదేవిని అశోకవనమున గాంచి, ముద్రికనిచ్చి చూడఁజూచుచున్నాడని, తానెరిగినది సీతాసాధ్వీకి తెల్లి. ఆమె తెల్లినది తాను గ్రహించి పునరుజ్జుబుడతాడు. కాని సరియైన దూత చేయవలసిన కార్యము శత్రుశక్తిని తెలిసికొని స్వామికి నివేదించుటయని భావించి దశావసని, అతనిమంత్రివర్గమును, సేనాబలమును నిదుర్చొని రావణుని మనస్సు బలమును తెలిసికొనినగాని లంకనుండి వెడలకూడదని నిశ్చయించి (41-6) అశోకవన ద్వంసమునకు సీతాదేవియున్న వృక్షమును, తాను గోవృక్షముగ నున్న శింశుపావృక్షమును మాత్రము వదలి మిగిలిన వృక్షములన్నిటని ద్వంసమును చేయును. రావణునకీ విషయము చెలిసి మిక్కిలి వేగము గల ఎనుబదివేలమంది కింకర రాక్షసులను ఇనుప గుదియలతో వంపును.

వాయుపుత్రుడగు హనుమంతుడు తన దేహమును పెంచి భుజములు తట్టి పెద్ద ద్వని చేసెను. ఆ భుజస్థూలన ద్వనిని విని భయపడి వక్షలు ఆకనమునుండి నేలనైలుచినవి. అంత హనుమంతుడు ఈ విధముగ గట్టిగా అరచెను.

"జయత్యతి బలోరామో లక్ష్మణాశ్చ మహాబలః"

రాజాజయతి మగ్గీవో రాఘవేణాభి పాతితః" (42-43)

"మహాబలుడగు (అతిబలో) రామునకు జయము. మహాబలశాలియగు లక్ష్మణునకు జయము. రామునిచే పాలింపబడు రాజైన మగ్గీవునికి జయము" తదుపరి శ్లోకము "దాసోహంకనలేంద్రస్య రామస్యాక్షేప్తకర్తృణః" అని ప్రారంభమగును

'జయత్యతి బలోరామో' అనిన శ్లోకముతోడ ఆంజనేయుడు రాక్షసరాజైన రావణసహృద కార్యక్రమమునకు నాంది వల్పును. ఈ శ్లోకము వరించిన కార్యసిద్ధి కలుగుననియు, ఇది తాంకమంత్రముతో నమమనియు బీజాక్షరముల సంపుటియనియు ప్రతీతి గనుక దీనిని కంఠస్థముగాంచి మనమున స్మరించుట మంచిది.

సుందరకాండ పారాయణ రోజుకు కఠినము ఒక పేజీయైన దదిని అర్చనము తెలిసికొనుట వలన మనమలోని చింతలు తొలగి వరితాపోశమనము కలుగును. తలచిన కార్యములు నెరవేరును. ఆటంకములు తొలగును. జీవిక సుఖప్రదమగును గనుక సుందరకాండ తాత్పర్యసహితముగఁ

(గ్రంథము మన పూజాస్థలమున ఉంచి దినమునకొక పూట శ్రద్ధ తోడ చదివి విషయములను మనన చేసినచో కష్టములు తొలగి హృదయశాంతి లభించును. మానవునకింత కన్న కావలసినదేమి కలదు?

జీవంతు శరదాం శతం

- అశీర్వాదన సంప్రవాక్యము

"నూరేండ్లు జీవించెదరు గాక" అనెడు ఆశీర్వాదము భారత సంస్కృతి తోడ వెనవేసికొని యున్నది. "దీర్ఘాయుష్షాన్దవన" అనెడి ఆశీస్సు సదాచారమై ఒప్పుచున్నది. నూరేండ్ల జీవనము లేదా సహస్ర శరద్రాతులు అనగా వేయి పూర్ణిమలు లేక 83 ఏళ్ళ దాటి జీవించుట ఘనమైన జీవిత విశేషముగ వర్ణింపబడినది. ఆధునిక జీవనశాస్త్రము నందు కూడా దీర్ఘాయువులు (Longevity) గల దేశమును ఘనముగ పేర్కొనబడి వారి దీర్ఘాయువునకు గల రహస్యములను అన్వేషించుట జరుగుచున్నది.

వృక్షీ నీరోగియై, యోగియై, మలమూత్రాస్వేదములు వాసనారహితమై, సంశోభిస్తుద్దిగ, నకల సంపదలతో, ఎల్లప్పుడు ఆనందముతో (సదామృతీ) జీవించినచో, వృక్షీ జీవితము సంపూర్ణమని మనమెల్లదము భావించవచ్చును.

సంద్యామందనమున 'జీవేమశరదశ్శతం' (నూరేండ్లు జీవించుము), 'సందామశరదశ్శతం' (ఆనందముగ నూరేండ్లు బ్రతుకుము), 'మోదామశరదశ్శతం' (మోదము ఇతరులకు కలిగించుమా నూరేండ్లు నివసించుము), 'అజీతాశ్వానుశరదశ్శతం' (అజేయుడవై (పరులకు బానిస కాకుండగ) వ్యవసాయలకు లోనుగాక) నూరేండ్లు జీవించుము' అనెడి ఉత్పన్నభావన మన భారతజాతికి వేదముల ద్వారా పూర్వులు అందించియున్నారు.

'కాలేవర్తతుపదన్యః' సకాలమునకు వర్తములుచుడుగాక (Timely Mansoon) దానివలన 'వృద్ధి నన్యశాలినీ', బూమి సస్యశ్యామలమగు గాక, 'దేశేయం క్షోభరహితో' దేశము, క్షోభములు, అల్లకల్లోలములు లేకుండ ఉండుగాక, 'బ్రాహ్మణాస్సౌంతు నిర్భయాః' బ్రహ్మ విద్వాసురులు, సత్సాన్వేషకులు అయిన బ్రాహ్మణులు (కర్మలను బట్టి గాని, జన్మమును బట్టి బ్రాహ్మణుడు కానేరదని శాస్త్రము) నిర్భయులుగా (Free Thinkers, freedom of expression) ఉండెదరు గాక, 'అపూత్రః పుత్రిణాస్సౌంతు', పుత్రులు లేనివారు బిడ్డలను బడయుదురు గాక, 'పుత్రిణాస్సౌంతు పౌత్రిణాః' పుత్రులుకల వారికి మనుమలు మనుమరాండ్రు కల్గుదురు గాక, 'అదనాస్సదనాస్సౌంతు' నిర్దములు ధనములు బడసెదరుగాక, 'జీవంతు శరదాం శతం' నూరేండ్లు జీవించెదరుగాక, ఇంతకన్న ఆనందకరమైన విషయమేమియున్నది?

జ్యోతిః స్వదీప్త

- ఋగ్వేదము 3-39-7

ఎల్లప్పుడును "జ్యోతినే వరింపుము" అని వేదవాక్యము. భారతీయసంస్కృతియందు

తేజోపాననకు ప్రముఖస్థానము కనపడును. సూర్యోపాసన, హోమము మున్నగువాని ద్వారా 'జ్యోతిని వరించుట' చూపెదము, ఉదయము లేవినంతనే సూర్యునికి నమస్కరించుట. పాటక జనమునందు కూడ చూచుచున్నాము. సూర్యనారాయణునికి నమస్కరించుట, గాయత్రి ఉపాసన మున్నగు తేజోపానన విధానములు మనకు ప్రాచీనమైనవి. సముద్రములు, నదులు, కాయనలు, చెరువులయందు మొలబడి నీటిలో నిలబడి సూర్యునికి అర్ఘ్యమొసగుట మన ఆచారము. రాత్రులందు దీపము పెట్టి దీపంజ్యోతి పరబ్రహ్మ యని నమస్కరించుట మన సంప్రదాయము. చివరకు బస్సులలో దైవరు లైటు వేసినచో ప్రయాణికులు కారులోని లైటునకు నమస్కరించుట కొందరు చేయుదురు. శుభాశుభకార్యములందు దీపారాధన చేయుట మనకల్లరకు ఆచారము.

జ్యోతిర్వర్ధనార్థమైన సూర్యుని 'అపాపాదిత్యో బ్రహ్మ' ఈ కవనడెడు సూర్యుడే దైవము అని వేదము తెల్పుచున్నది. సూర్యోపాసన సూర్యుని ఆహారమైన నారకళము ముఖ్యమని గ్రహించి ఒక జర్మను శాస్త్రజ్ఞుడు ఎంగెల్హార్డు (Engelhardt) అనునతడు నారకళము వృద్ధిపొందని తన జర్మన్ దేశము విడవాడి కారిబియన్ ద్వీపములకు చేరి కొల్చురి తిని జీవించి 'Caire firee life' అను గ్రంథము రచించినాడు. దానియందు భారతీయులు సూర్యునికి నమస్కరించుట యొక్క సువహిన విషయమును ప్రస్తావించినాడు.

'జ్యోతిని వరించుము' అను హెచ్చరికయందు సత్యార్థములు చేయుమని కూడ అర్థము. జీవితము జ్యోతిర్మయము కావలయునని సాధకుడు వాంఛించవలయును. అంధకారమును దూరము చేసి తేజస్సును, నలుగడల ప్రసరింపచేయుట ఉత్తమపురుషుని లక్షణము.

తదేవ యుక్తం వైషజ్యమ్

చరకసంహితయందు "ఏది ఆరోగ్యమనిచ్చునో అదే మందు", తదేవ యుక్తం ఏది (శరీరమునకు) యుక్తమగునో సరిపడునో (ఆరోగ్యమనిచ్చునో) అదియే 'వైషజ్యం' మందు. ఔషధమనగా ఏది అను ప్రశ్నకు చక్కని సమాధానము నిర్దేశనము, బహుమూర్త్య రూపమున ఆయుర్వేద గ్రంథమున చరకుడు ఇచ్చియున్నాడు. బాగుగ పరిశీలించిన ఎవరికి ఏది సరిపడునో వారికి అదియే సరియైన మందుగ భావించవలయును. వృష్టియందు మానవశరీరములు బహు విధములుగ వృజించబడినవి. ఒకరికి ఒకటి శక్తియు, శరీరమునకు సరిపడును. వేరొకరికి అయ్యది భిన్నముగా మండును. గమక వృక్షభేదమును బట్టి ఔషధము ఏర్పరుచుకొనవలయునని చరక మహర్షి తెల్పియున్నాడు.

ఆధునిక యుగమందు కూడ ఒకరికి పెన్సిలిన్ సరిపడును. వేరొకరికి అయ్యది Allergy కలుగజేసి ప్రాణాంతకమగుచున్నది. ఒకరి రక్తము RH Negative, ఇంకొకరిది RH Positive గల మండవచ్చును. ఒకే రకమగు వ్యాధికి వైద్యుడు ఒక్కొక్కసారి ఒకే వైద్య విధానమున ఒక్కొక్క మారి ఔషధము ఇవ్వవలసియుండును. తాను తీసికొనిన ఔషధము తన శరీరమునకు హానికాగాగా యున్నదా లేదా అను విషయము వ్యక్తి కూడ పరిశీలనార్హకముగ గమనించు మండవలయును.

వైద్యవిధానములు కూడ ఎన్నెన్నో రకములుగనున్నవి. అల్పవతి, ఆయుర్వేదము, హోమియోపతి, ప్రకృతి వైద్యము వివిధములగు మొదలగు అనేక రాకములగు వైద్యవిధానము లున్నవి. ఒకేవ్యక్తికి, ఒకే వ్యాయుధ్యందుగల వివిధ దశలలో వివిధములైన వైద్యవిధానములు అవసరమును బట్టి ఏర్పాటు చేసికొనవలసి వచ్చుట సహజము. అట్టియెడల ఏ ఔషధము తనకు ఆ నమయమునకు ఏ మందు యుక్తముగానున్నదో అట్టి ఔషధమునే తీసికొనుటయుక్తము. తనకు యుక్తము కలుగజేసినదే సరియైన మందు అని గ్రహించుట వివేకము. ఇతరులు పెద్దగా ప్రశంసించిననా, మందును గూర్చి పత్రికాప్రకటనలు సుముగానున్నను, 'సరిపడిన మందు' ను మాత్రమే గ్రహించుట మంచి విషయము.

తస్య వాచకః ప్రణవః - పాతజ్ఞుల యోగసూత్రం

- తజ్ఞున స్వదర్శ భావనం

'ఓంకారమే (ప్రణవమే) శబ్దము. దానిని అర్థభావనతో జపించవలెను' అని పతంజలి మహర్షి యోగసూత్రములందు తెల్పుచున్నాడు. భారతీయ సంస్కృతి ఓంకారముతో ముడిపడినది. అన్ని మంత్రములకు ముందు ఓంకారముండును. ఇందు ఆ-ఉ-మ శబ్దముల కూడికయున్నది. విశ్వశక్తి యంతయు బాగుగ గ్రహించిన 'ఓం' అను శబ్దమునందు ఇమిడియున్నది. సర్వవేతన కారణము 'ఓం' శబ్దము. ప్రణవోపాసన మహత్తరమైనది. 'సోహం' మంత్రమునందు ఓంకారమున్నది.

'ఓంకారః సర్వమంత్రాణాముత్తమః పరిశీర్తితః' ఓంకారము సమస్త మంత్రములలో ఉత్తమోత్తమమైనది.

'ఓ మిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ' ఓం అను అక్షరమే బ్రహ్మ. "సర్వదుపురిత మాత్ర ఊర్ధ్వమున్నాయతి త్యోంకారః"

ఒక్కమారు ఉచ్చరించిన ఊర్ధ్వగతిని లభింపవలయునది 'ఓం' కారమనబడును.

బైబిలులో First there was a word, the word is God అని మొట్టమొదటి వాక్యము. మొదటనున్న పదమే దైవము అని తెల్పబడినది అదియే 'ఓం'కారము అని భారతీయ సంస్కృతి తెల్పుచున్నది.

భగవద్గీతయందు 'ప్రణవః సర్వవేదమే' అని 7వ అధ్యాయమునందు ప్రణవము అల్పిణీయందును సారభూతమైయున్నదని తెలుపబడినది.

దీనిని కేవలము నామమాత్రముగ జపించక 'తజ్ఞుస్వదర్శ భావనం' అర్థముతో కలిపి జపించవలెనని హెచ్చరింపబడియున్నది. త్యాగరాజా "తెలిసి రామచింతన చేయె నునపా" యని గానము చేసినారు.

'ఓం' శబ్దమునకింత ప్రాధాన్యము ప్రాచీన భారతీయ సంస్కృతి ఒసంగుటయందు విశేషమును గ్రహించవలెను. ఉచ్చారణవిశ్వాసల మానసీని వైతన్యము ఓంకారమున చూడగలము

చివరకు కారు, రైలు, విమానములు నడుచుచున్నప్పుడు, పాస్టే, టెలిఫోన్లు పనిచేయుచున్నప్పుడు కూడ ఓంకార శబ్దము చైతన్యకారకముని మనము గ్రహించినప్పుడు, శంఖవాదము, మంటానాదముందు, సప్తస్వరములైన సంగీతములైన సంగీతముందు ఓంకారమున్నది.

తస్మాద్దహుశ్చతః శాస్త్రమ్

చికిత్సకుడు లేదా వైద్యుడు 'బహుశ్చతః' అనేక శాస్త్రములు చదివెయింపవలయును. "తస్మాద్దహుశ్చతః శాస్త్రం, విజనీయా చికిత్సకః" అనగా చికిత్సకుడు (ఒకే శాస్త్రము గాక) బహుశ్చతమైన అనగా అనేక శాస్త్రములను చదివెయింపవలయును.

మానవ శరీర నిర్మాణము, నృష్టియందు అత్యంత ఆశ్చర్యకరమగు విషయమని తెలిసికొనవలయును. కంటిరెప్పలనుండి, నాడీప్రసరణవరకు అద్భుత చైతన్యరూపమున మానవశరీరము నిర్మింపబడినది. అట్టి అత్యద్భుత పరికరము ఒకానొకప్పుడు సరిగ్గా పనిచేయక, మూలపడినప్పుడు, వైద్యుడు, ముందుకు వచ్చి తన విజ్ఞానము, సేవాభావమున, రోగికి స్వస్థత చేకూర్చుచున్నాడు.

అట్టి ఘనమగు సేవాకార్యక్రమమును చేపట్టిన వైద్యుడు అనేక శాస్త్రములు చదివిన వ్యక్తిగ ఉండవలయునని సరక మహర్షి తెల్పుచున్నాడు. ఆధునిక వైద్యవిధానమున కూడ, అనాటమీ, ఫిజియాలజీ, పాథాలజీ, మెడిసిన్, సర్జరీ మొదలగు వివిధ శాస్త్రములందు వైద్యుడు నిష్ణాతుడు కావలయును. ఏనాడో చదివిన శాస్త్రములు గాక (క్రాంత విషయములు/Updated Knowledge) తెలిసికొనుటకై అనేక నూతన శాస్త్రములు చదువుట, చర్చావేదికలకు హాజరగుట వలన నూతన విషయముల పరిజ్ఞానము పొందవలయును.

అటులనే ఒక వైద్య విధానమందు జ్ఞానము కలిగిన వైద్యుడు, ఇతర వైద్యవిధాన విషయములందుల విశేషములను తెలిసికొనుట కూడ మంచి విషయము. అటులనే మానసిక శాస్త్రము, జ్యోతిషము, మొదలైన అనేక విషయముల (Relative Knowledge) జ్ఞానము చికిత్సకుని నైపుణ్యతను పెంచును. ఒకే ఒక శాస్త్రమభ్యసించినచో తాబట్టిన కుండేటికి మూడేకాళ్ళు అనేడి ఛాందస వైద్య విధానము రోగులకు స్వస్థత చేకూర్చుటయందెంత మాత్రము సహాయకారిగా ఉండనేరదు.

గనుక వైద్యుడు బహుశాస్త్రకోవిదుడుగ ఉండవలెనని తెలియజెప్పబడినది.

త్యాగ నైక అమృతత్య మానయః

- యజుర్వేదం - నాథాయణం

"కేవలం త్యాగము వలననే వ్యక్తి అమృతమానకుడు లేక అమృతతుల్యుడగుచున్నాడు." అని ఉపనిషద్వాక్యము. మానవునికి కావలసిన అనేక లక్షణములు ముఖ్యమైనవి తెలుపబడిననూ, చివరకు త్యాగము వ్యక్తిని అమరుని చేయుననడి మనమైన భావన ఈ వాక్యము తెల్పుచున్నది.

వ్యక్తి 'నేను' 'నా' యొక్క అనేడి భావములను అధికముగ పెంపొందించికొనినచో, అహంకారము, లోభిత్వము, మున్నగు లక్షణములను పొందుచున్నది. స్వస్థులులను, తగ్గించుకొని, లేదా పరిత్యజించి పరుల సుఖము కొరకు యత్నించు సాధకుడు అమర లక్షణములను పొందును.

స్వాతంత్ర్య ఉద్యమమున జైల్లో ప్రుగ్గి అనువులు భాసిన వీరులుఅందరూనా? నెల్సన్ మండేలా, అహిమ్సాదోక్తబడిన, ఉత్తరజాతీయలెక్కిన దేశభక్తులెల్లరు అమరత్వమును పొందిన వీరులే. అందరారాత్రి సిద్ధిజ్ఞ అమరణ నిరాహారదీక్ష సత్సవ పాట్టి శ్రీరాములు అమరవీరుడైనాడు. మన పూర్వపరిత్ర పరికించినచో వృద్ధిరాజ్, రాజాప్రతాప్ సింగ్, తానాజీ, ధూన్సీరాణి మున్నగు త్యాగమూర్తులు పరితార్తులు.

మహాభక్తులగు మీరా, నానక్, తులసీదాస్, రామదాస్, రామకృష్ణ పరమహంస, హైందవ బోధకై సర్వసుఖములను త్యజించిన మహర్షి దయానంద సరస్వతి, గౌరాంగుడు, త్యాగరాజు, పోతన, అన్నమాచార్యుడు, రామానందతీర్థి, వివేకానంద, శివానంద, పూజ్య హెడ్గేవాల్, పూజ్య గోల్వాల్కర్, స్వామి చిన్నయానంద, మళయాళ స్వామి మున్నగు మహాత్యాగులెల్లరు మనకు ప్రాతఃస్మరణీయులు.

'నేను', 'నాది' అనేడి స్వల్పభావనను త్యజించి 'లోకోన్నమస్మాన్నిశినోభవంత' అనేడి, లోకకార్యణమునకై విశ్వరేయిస్సునకై స్వసుఖములను త్యజించిన వారెల్లరూ అమరత్వ సిద్ధిని పొందినవారే. త్యాగశీలతకు హైందవ సంస్కృతి అత్యంత ప్రాధాన్యతనిచ్చుట ఈ వాక్యము మనకు తెల్పుచున్నది.

అందువలననే తులసిదాసులు లేక సర్వాసుము స్వీకరించిన వారెల్లరూ శిరోధాత్యులు.

తుష్టః పుష్టః తుభేక్షణః

- విష్ణుసహస్రనామం

శ్రీ మహావిష్ణువు యొక్క శుభలక్షణములు విష్ణు సహస్రనామములో ప్రస్తుతించబడినవి. విష్ణు సహస్రనామము ప్రతి వైష్ణవ దేవాలయమునందును, సత్సత్పుల గృహములయందును గానము చేయబడుచున్నది. విష్ణు సహస్రనామం భీష్ముడు ధర్మరాజునకు ఉపదేశించిన మహోత్సవమైన సాతము. ఇది చదివిన గాని, వినిన గాని 'విముక్తదుఃఖా' దుఃఖములన్నిటినుండిని విముక్తులగుదురని తెలుపబడినది.

శ్రీమహావిష్ణువు 'తుష్టః పుష్టః శుభేక్షణః' అను సులక్షణములు కలవాడు. పుష్టి, తుష్టి, శుభమైన దృష్టి కలవాడు పరమాత్మయని ఉగ్గడింపబడినది. సంతుష్టి పుష్టి శుభకరమైన నేత్రములు, దృష్టి కలవాడు, కమలయనుడు. పరమాత్మయందలి శుభలక్షణములను వేర్వేరిని ప్రస్తుతించుటలో భిక్షునికి, అవినాభాన సంబంధము వలన, భిక్షుడు భగవంతుడు ఒకడనడు మహోన్నత సిద్ధాంతము వలనను, శుభలక్షణములను పరమాత్మయందు వీక్షించి, ప్రస్తుతించెడి.

భక్తునికి కూడ, ఈ శుభ లక్షణములు లభించుచున్నవి. భక్తుడు, సతమాతృ తోడ, ఏకాత్ముడగుచున్నాడు.

సంతృప్తి పుష్టి శుభకర వీక్షణము కలవారిని చూచిన హృదయానందము కలుగును. సంతృప్తి పుష్టిని (బలమును) ఇచ్చును. పుష్టి ఆనందకరమై, చక్కని నేత్రములు వీక్షణములను ఒసంగును.

విష్ణుసహస్ర నామము, కేవలం ఏదో వేయిసార్లు దేవుని హారు వేర్లు సరింపుటయినేడి భావము తోడ కాకుండ, శ్రీ మహావిష్ణువు యొక్క శుభలక్షణ సందర్భ వేయిసార్లు వేసకు వేలసార్లు గానము చేయుట వలన భక్తుని హృదయమునందు, గానము చేయబడిన శుభలక్షణములు పాదు చేసికొనును. అనేది శుభ భావనతో గానము చేయవలయును. "సంకీర్తనారాయణ శబ్దమత్రం విముక్తదుఃఖాన్ముఖివోభవంతు".

'దురితాని పరాశువ'

-బుద్ధగీతం 1-40-9

'చెడ్డానిని దూరముగనుంచును" అని వాక్యార్థము. దుష్టునికి దూరముగ ఉండవలెననెడి సామాన్యమైన నీతివాక్యము బుద్ధగీతమున చోటుచేసుకొనిన దనినచో దుష్టుజనులకు దూరముగనుండవలెననెడి హెచ్చరికకు ఎంత ప్రాముఖ్యతమున్నదో గ్రహించవలెను. కాకులతో చేరిన కోయిలకు చెబ్బి తగిలిన విషయము తెలిసిన కదదు కదో. మంచి వాతావరణమున పెరిగినవారికి మంచి సంస్కృతి, చెడు వాతావరణమున జీవించినవారికి చెడ్డ ప్రవర్తన కలుగుననుట ఎల్లరెరిగిన విషయమే. "Tell me your friends, I'll tell you what you are". నీ నేనీహతులు ఎవరో తెల్లినచో నీవెట్టివాడవో నేను తెలుగలను అనేది సూక్తి అంగీకరించున కలదు.

చెడ్డవారి సాంగత్యమువలననే నేటి సమాజమున మర్ద్యాసము, మత్తు పదార్థముల శేషన (Drug Addiction), వ్యభిచారము, జూదము మున్నగునవి వ్యక్తికి అలవడుచున్నది గమక వస్త్ర స్వభావము గలవారికి దూరముగనుండము అని హెచ్చరిక వేదమున తెలుపబడినది.

తల్లిదండ్రులు, కాన్యంబులు, పట్టిక పాఠశాలలు, కాలేజీలు, యూనివర్సిటీలు తమ పిల్లల కొరకై ఎంపిక చేసికొను సమయమున అచ్చటి వాతావరణము (Environment) మంచిదైన విద్యాసంస్థను మాత్రమే ఎన్నుకొనుచున్నారు.

దురభ్యాసములు, దుస్సాంగత్యము వలన కలుగుచున్నవి. అందువలన చెడ్డవారికి దూరముగనుండి సత్సాంగత్యము పొందుట వ్యక్తి శ్రేయస్సునకు మూలము అని తెలియుచున్నది. 'శకరంభగవత్పాదులు' సత్సాంగత్యే అను శ్లోకమున సత్సాంగత్యము వలన సర్వశ్రేయస్సులు బడయుచున్నవిని తెలుపుచున్నారు.

దుష్టస్వభావులకు దూరముగనుండి, సజ్జన సాంగత్యము చేయుట సర్వదా శ్రేయస్కరము.

దైవం సమాజ రూపేణ

దైవము మనకు సమాజరూపములో కన్పించునని వాక్యార్థము. సమాజాన్ని దైవ స్వరూపముగా చూడవలయునని ఈ వాక్యము ద్వారా మన ప్రాచీనుల ఉన్నతాశయము తెలుపుచున్నది. వ్యక్తి స్వార్థపరుడు గాక సమాజ సంక్షేమమునకు పాటుబడవలయునని హెచ్చరించబడుచున్నది. లోక కళ్యాణము, సమాజ కళ్యాణము, తదితర ఆశయముల కన్న మిన్నయని బుజువగుచున్నది. 'బహుజనసహాయ, బహుళనలుఖాయ' అను బుద్ధివాక్యమెంతయో సునవలెనది. ప్రజల సంక్షేమమే రాజులకు ముఖ్యశయముగ నుండెడిది. 'లోకాన్ననుస్తాన్ముఖినోభవంతు' అని లోకమంతయు సుఖముగనుండుగాక యనెడిది భారతీయ సంస్కృతికి ముఖ్యమగు భావన. ప్రజారంజకముగ వరిపాలించుటయే ప్రభువుల ధర్మము.

శ్రీరామచంద్రుడు తన సమాజములో తన ప్రతిబింబాన్ని చూచెడివాడు. సమాజానికి శ్రీరామానికి గల అవినాభాసంబంధం మనకు రామాయణంలో కన్పిస్తుంది. గర్భవతియగు తన భార్యను కూడ సమాజక్షేమం కొరకు దూరము చేసికొనిన ఆదర్శ ప్రజాపాలకుడు ఆ శ్రీరాముడే. భ్రాహ్మణునికి పురోహితుడు' అను పర్యాయపదమున్నది. అనగా పురము యొక్క హితమును కోరువాడు పురోహితుడు.

సమాజానికి వ్యక్తి ఎంతయో బుణుపడి ఉంటాడు. ఉపాధ్యాయుడు అచారాన్ని పండించే రైతు, పాలు, పెరుగు అందించేవారు, మలివాన్ని తొలగించి శుభ్రమైన వస్త్రాన్ని ఇచ్చేవారు, వేసత కార్మికులు, చెప్పలు చేయువాడు, పాకీవారు, మంగలి, కుమ్మరి, కమ్మరి, వ్యాపారస్తుడు, మొదలైన వారందరు సమాజంలో వ్యక్తి సుఖదీనవానికి తోడ్పడెడు వారే. వీరిలో ఎవరు లేకున్నను సమాజాభివృద్ధి కుంటుపడతుంది. వీరి సేవలలో దైవాన్ని చూచేవాడు నిజమైన ఆదర్శవ్యక్తి. దేవాలయాలలోనే, ఆ విగ్రహాలలోనే దైవం కలదని భావించి సమాజంలోని వ్యక్తులను హీనంగా భావించేవారు నిజమైన దేవుని చూడజాలరు. కుమ్మరి వని చేసే భక్తునికి దైవం తాను వచ్చానని తెల్పితే ప్రక్కనున్న ఇటుకరాయి త్రోసి తాను పనిలోనున్నాను అచట ఉండమని తెల్పగా పొండు రంగడు ఆ భక్తుడు విసిరిన రాయిపైన వెలసినాడని తెలియజెప్పడమైనది. ప్రజావాణియే దైవవాణి. Vox populi Vox dei అని లాటిన్ సూక్తి. ప్రజాసంక్షేమములోనే దైవాన్ని చర్చించగలము.

భియో యోనః ప్రచోదయాత్

- యజుర్వేద మంత్రం

"నా బుద్ధులను వికసించ జేసెడి", శ్రేష్ఠమైన (నరేణ్యం) భార్గవ తేజము (భర్గో దేవస్య)నకు నమస్కరించుచున్నాను. (భీమహి) గాయత్రిమంత్రము వేదమనైన , అచారి సిద్ధమైన, ఆద్ర సంప్రదాయమైన సూర్యోపాసన, మాడు పాపములు కలది 1)తత్పరితుర్దరేణ్యం, 2)భర్గోదేవస్యభీమహి 3)ధియోయోనఃప్రచోదయాత్. 'ఓం భూర్భువస్సువః' అను ముల్లోక్తములు వ్యాహృతులుగ తెల్పబడును. ఇందు 'స' అనగా మాయొక్క, (బహువచనము రియః - బుద్ధులను,

ప్రచోదయాత్ - వికసింపజేసెడి, దేవ్య - దివ్యరూపుడైన, సవిత - సవితాదేవుడు (సూర్యుడు), వరేణ్యం - శ్రేష్ఠమైన, తత్ - ఆ భార్య దేవుని తేజమును, దీమహి - ధ్యానించుచున్నారము.

మలభముగ చూచిన "మాకు మంచి బుద్ధులను, సత్త్రులగా కలిగించెడి శ్రేష్ఠమైన సూర్యతేజమునకు నమస్కలు". బీజాక్షరములు గల ఈ పదమశ్రేష్ఠమగు మంత్రము సూర్యోపాసన యని గ్రహించవలెను. జనకర్త సూర్యుని తేజోకిరణము తనకు సంప్రాప్తము కావలెనని నతశిరస్సు డగుచున్నాడు. "అసావాదిత్యో బ్రహ్మ" మని తెల్పబడినది. అసా (ఈ కన్పడదు Thisery) ఈ సూర్యుడే బ్రహ్మ అని అర్థము.

ఇటు స: మా యొక్క బుద్ధులను వికసింపజేయవలనన్నట్టి బహువచనము ముఖ్యము. గాయత్రిజపమువలన సాధకుడు ఒక్కడే గాక, వారి కుటుంబము, సమాజము, దేశము, విశ్వము కూడ తేజోసంపన్నము అగుట విశేషమైన విషయము.

అట్టి గాయత్రి జపము వలన కేవలము సాధకుడొక్కడే గాక సమాజమంతయు (సాధకుని మంత్రశక్తిని బట్టి) తేజోవంతమగుట విశేషము. 'అట్టి సూర్యుని వర్చస్సును ధ్యానించుచున్నారము' అనెడి ప్రార్థన పదమొత్తుకొన్నది.

న అశ్శీలం కీర్తయత్

- యజుర్వేదం-స్వార్థాయబ్రాహ్మణం

"అశ్శీలములన్నెడును వెలుకరాదని" వాక్యార్థము. అశ్శీలవాక్యములు అనగా చెడు సల్యలు. మనము పలికెడు మాటలన్నియు ఎంతయు నిగ్రహముతో కూడియుండవలయును. దోషణములు, అసభ్యకరము అగు బూతుమాటలు, వ్యభాషనలు, ఎప్పుడును చెడును సూచించెడి మాటలను మాట్లాడరాదని ఆదేశించబడుచున్నది. ఎదుటి వ్యక్తులను నిందించి, వారి శీలమును వికృతము గావించెడి వాక్యముల వలన, ఎదుటివారి కన్న, మాటలాడువానికి, వాని హృదయ సారిశుద్ధతకు భంగము వాటిల్లి అతనికి 'ఆత్మస్తుతి, పరసింద' అనెడి ఒక జీవిత విధానము, హీనకర్తమై నది. (Role model) ఏర్పడుచున్నది. ఇయ్యది ఒకప్పుడు కొన్ని కుటుంబములకు పెక్కు విహితములు కూడ కల్గించుట (Gossip effects) మాను చున్నాము. సమాజశ్రేయస్సు దాని ఆరోగ్యము (Social health) కూడ మనకల్లరకు ముఖ్యమే.

'కేడు రాబోవునెమో' యని శంకించి ఇతరులతో పల్కుట కూడ చేయరాదు. దీనివలన మనము 'చీర్లపూత్రి' ఎప్పుడునూ ఎడతెగక చెడ్డ తలంపులను భావించుట అనర్థద్రావక మగుచున్నది. ఇట్టివారిని (Pessimists) అందురు. 'శుభంభవతు' నీకు శుభములు చేకూరుగాక యని ఎదుటివానికి హితకరమగు వాక్యము పల్కుట మనకును, ఎదుటివ్యక్తికిని శుభమును చేకూర్చును.

"న అశ్శీలం కీర్తయేత్" అనెడి వాక్యముల వలన మన వెలుకులు ఎప్పుడూ శుభ్రమైనవిగ ండవలయును. విద్యాసంస్థలయందు విద్యార్థులు, రాజకీయ సాంఘికరంగమందలి వ్యక్తులు,

అశ్శీలములు తొందరపాటువలన మాట్లాడిన అట్టి వ్యక్తి గౌరవము కుంటుపడుచుండుట మనమెల్లదము చూచుచున్నాము. దీనిని వారించుమని భగవద్గీతయందు 'వాక్సస్స' వాక్కుతో కూడిన తపస్సు అని, మన మాటలు ఉద్రేకరహితముగను, సత్యమైనవి ప్రియహితములైనవిగ "అనుద్యేగకరం వాక్యం సత్యం ప్రియ హితంవయతో" శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ తెల్చియున్నాడు. 'సత్యం బ్రాయత్' ప్రియం బ్రాయత్, 'సత్యమై నది, ప్రియమైనదిగ నీవు పలుకవలయును'.

నమమదితవ్యం

- శిష్టావర్తి : తెలిరయ్యాణ్యకం 7-9-11

గురుకులవాసము శ్రద్ధ తోడి, నియమబద్ధముగ పూర్తి చేసి, విజ్ఞానము సేకరించి గురువునుండి శిష్యుడీసికొని, శిష్యుడు గృహోన్నతుడుగ వెళ్ళు సమయమున గురువు శిష్యునకు చివరిసారిగ తెల్పేది బోధనను తెలిసికొనిన వారికి ఒడలు జలదరించగలదు. ఇయ్యది స్నిాతకోపన్యాసము వంటిది (Convocation Address). ఈ హితబోధయందు (Farewell Address) గురువు శిష్యునిపై గల పుత్రపాతృత్వము, శిష్యపాతృత్వము, కట్టలు తెంచుకొనిన సెలయేరువలె ప్రవహించును. ఆహా! ఆనాటి గురుశిష్య సంప్రదాయము ఎంతటి ఘనమైనది అని మనకు ఆశ్చర్యమును కలుగజేయును. ఆనాటి గురుశిష్యుల సమైక్యతను నేటి విద్యాలయములందు చూచెడి సంబంధమునకు ఎంతటి భేదము!

శిష్యులను చివరి దినమున గురువు ప్రేమతో చేరబిలిచి భావిజీవితమునకు కావలసిన ముఖ్యమైన సూచనలనిచ్చును. "తల్లితండ్రులు, గురువులను దైవసమానులుగ గౌరవించండి. సత్యము పల్కుము. ధర్మమును ఆచరించుము. విజ్ఞాన సముపార్జనకై చేసెడి "స్వార్థాయనము" (On going education) నకు 'నప్రమదితవ్యం' ప్రమాదము లేక ఆటంకమును రానియకుము అని హెచ్చరించును.

"మాతృ విషయపరిజ్ఞానమును పొందుచూ నిత్య విద్యార్థివికము" స్వార్థాయన ప్రమదితవ్యం మధ్యలో ఆటంకములు రానియకుము అనెడి ఉద్దేగ అర్థయనము లేక నిరంతర పఠనము (Study) ను ముఖ్యమైన విషయముగ గురువు శిష్యునకు తెల్పుచున్నాడు.

అటుపిమ్మట 'ప్రజాతంత్రం మాన్యవచ్చేదా' అని హితోపదేశము చేయును. 'ప్రజలు అనెడి తీగను త్రొవ్వవలదు', గృహస్థుడై వంశాభివృద్ధి గాంచుము అని బోధించును. భారతీయ సంస్కృతి అనిచ్చిననుగ మంచుటకు మహిమోన్మితముగ పెంపొందించ చేయుటకు కావలసిన సూచనలన్నిటిని తన బిడ్డ వంటి శిష్యునకు ఈ సమయమున తెల్పును.

రాజకుమారులు మొదలు అనేకమంది శిష్యులు గురువు తోడి జీవించెడివారు. చివరకు కులగోత్రము తెలియదని నేనెవరికి జన్మించితిని? నాకు తెలియదని' సత్యము తెలిపిన జాబాబి అనెడి బాలుని 'సత్యకాముడు' అనెడి మాతృవామకరణము గావించి శిష్యులలో చేర్చి విద్యగరవిన నాటి గురువులకు శిరసాభివందనములు.

నమోస్తు రామాయ సలక్షణణాయ

- సుందరకాండ 13-59

సీతాదేవిని అంజనేయుడు లంకలో అన్వేషించిన ప్రక్రియను వాల్మీకి మహర్షి ఎంతో పరిశీలనగా, శ్రద్ధతో, వాద్యముగా వర్ణిస్తాడు. పోగొట్టుకొనబడిన సీతాదేవిని, దాదాపు సాధకుడు తాను మరచిపోయిన, తాను పోగొట్టుకొనబడిన ప్రశస్తిమగు నిజ అత్త, స్వరూపమును, స్వస్వరూపమును, అత్యద్భుతమును పొందుటకై వల్లెడు అన్వేషణ, ప్రక్రియలతో పోల్చవచ్చును.

లంక అంతయు వెదకి వేసారి, తాను సీతాపార్థిని చూడలేక రిక్తహస్తములతో వెనుకకు మరలివస్తో వానరులందఱు, అంగదుడు, సుగ్రీవుడు మొదలుగా గలవారందరు అత్యత్యాగము చేయగలరనియు రామలక్ష్మణులు కౌసల్యానుమిత్రులకు ఈ వార్త తెలిసినచో వారికి హాని జండుదమగు నిరాశ కల్గి, అత్యత్యాగముకై ప్రాయాశ్చర్యమును చేయుటానును. వాల్మీకి మహర్షి ఇచ్చట మానవజనుగు నిరాశ, నిస్పృహ బాధల ప్రభావమును వెల్లడించుచేసి, వెనువెంటనే "అనిర్దేదశ్శ్రియోమూలం" విచారము లేకుండుటయే శ్రేయస్సునకు మూలమని హనుమంతుడు ఇట్లు తలంపి, కార్యోన్ముఖుడగును. అశక్తవనమును చూడలేదని భావించి సీతామహాదేవి తచ్చుక ఈ చక్కని వనమున ఉండగలదని భావించి హుసైన్య, బీజాక్షర సంయుతమైన, సీతాహాసమునవైన ప్రార్థన చేయును.

"నమోస్తు రామాయ సలక్షణణాయ, దేవైవ జనకాత్మజాయై,
నమోస్తు రుద్రేంద్రాయ మునిలేభ్యో, నమోస్తుపంద్రార్కమరుద్ధణే భ్యః"

"లక్ష్మణునితో గూడిన రామునకు నమస్కారము. జనకాత్మజయగు సీతాదేవికి నమస్కారము, రుద్రునకు, ఇంద్రునకు, యమునకు, చంద్రునకు, సూర్యునకు వాయుదేవునకు మొదలగు వారికి అందరకు నమస్కారము అని ప్రార్థించును. పిదప సుగ్రీవునకు నమస్కరించును.

ఎవరికైనను అందోళన, పరితాపము, శ్రమ, బాధ కల్గినపుడు ఈ శ్లోకమును ముమ్మారు పఠించిన, అంజనేయుడు ఈ ప్రార్థన అనంతరము సీతాదేవిని ఎట్లు చూడగల్గెనో అటుల నమస్కార పరిపూర్ణము కల్గినని ప్రతీతి. శ్లోకము పఠించుటకు కష్టముగనున్నను అందరి అక్షరములందు ఏదో మహత్తర శక్తిని వాల్మీకి మహర్షి జోప్పించినాడని గమనించవచ్చును.

నరేయో నియమం వివా

"నియమము లేనిదే శ్రేయస్సే లేదు" ప్రకృతి అంతయు ఒక నియమ విధానమున జరుగుతూ ఉంటుంది. పాతంజలి యోగ సూత్రములలో అష్టాంగయోగములలో యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహారి, ధాయన, ధారణ, సమాధియనునవి పేర్కొనబడినవి. కాబట్టి నియమబద్ధ జీవనం అత్యంతావశ్యకమని, భోగమోక్ష ప్రదమనియు తెలియవచ్చును.

వ్యక్తి ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి ఆహారవిహారాల నియమం ఉండవలెను. నియమం అనగా ఒక పద్ధతి, ఒక అలవాటు. ఒక క్రమశిక్షణా పూర్వకమగు జీవనశైలి అని భావించ వచ్చును. నియమిత కాలానికి భోజనం (కాలభుక్తి), సరిపడిన ఆహారమే స్వీకరించడం (హితభుక్తి), మితముగా (Moderation) భుజించటం (మితభుక్తి) శరీర ఆరోగ్యానికి ముఖ్య అవసరం.

నియమిత జీవన విధానం (Disciplined life) వ్యక్తులు తాము అవలంబించుటయే గాక తమ సంతానమునకు కూడ నియమములు ఉద్దేశించవలయును. పరిశుభ్ర వస్త్రధారణ, వస్తుపులను పాడు చేయక యధాస్థానంలో ఉంచటం, పెద్దలను గౌరవించటం, ఇతరుల ఎదుట కోపతాపాలు ప్రదర్శించక నిగ్రహము (restraint) చూపుట, శరీర వ్యాయామము, ఉదయ స్నానము, భగవత్పూజ, సుఖ్యావరణము, తోటవని, మున్నగునవి నియమపూర్వక విధానముగ కుటుంబ సభ్యులు పాటించినచో చెడుప్రవర్తనలకు బిడ్డలు, పెద్దలు గురిగాక కుటుంబము క్షేమకర విధానమున వృద్ధియగును.

తనకు తాను క్రమశిక్షణ కలిగిన నియమములు పాటించుట కుటుంబ సభ్యులను పాటించునట్లు ప్రోత్సహించుట వలన వ్యక్తులు సమాజము జాతి శ్రేయస్సును పొందగలరు.

వ్యవస్థాపితమయ్యెను నియమములు, క్యూలలో ఓర్పుగా నిలబడటం, గ్రంథాలయములు, ఆస్పత్రులయందు మానముగా ఉండుట, భోజనము యందు శాంతిగా భుజించుట (Table manner) మొదలగు నియమములు కలిగిన వ్యక్తులు, సమాజము ఎల్లెడల శ్రేయస్సును పొంది విరాజిల్లెదరు.

నక్షత్రాణాం అమాం శరీ

- భగవద్గీత

'నక్షత్ర సముదాయమున చంద్రుడను నేనే' అని శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీతయందు విభూతి యోగమున శైలవిచ్చియున్నాడు. వృక్షములలో రానివిట్టను, సర్పములలో శ్రేష్ఠమగు వామకి సర్పము నేనే అనెడి తన మహాత్మ్యము గల వానిని అర్చిణి తెల్చియున్నాడు. నక్షత్రములలో గగనపీఠి తన చల్లని కిరణములతో పగలంతయు శ్రవించి రాత్రి నేదరీర్చుకొను శ్రామికునికి చంద్రుని ఆనందము చెప్పతదము కాదు.

శీతలకిరణుడుగు చంద్రుని వర్ణించని కవి లేడేమో? చక్కని ముఖము గల స్త్రీలను చంద్రావన బింబావన అని ప్రశంసించుట ఎరిగియున్నాము. బాలుడైన శ్రీరామచంద్రునికి చంద్రుడు కావలసివచ్చినాడు. నిర్గుంగి, నిరాడంబరుడు మహాయోగి, సమాధిస్థితి యందెల్ల కాలమునుండెడి శివుడు, తన జటాజూటమున, శిరస్సుపైన ధరించుట గమనీయము. అమావాస్య నాడు తప్ప తదితర దినములన్నియును వివిధ రూపములు గల చంద్రకళలు మానవులకు హృదయాపందము కలుగజేయుచున్నవి. చంద్రకళను శ్రీకృష్ణపరమాత్మ అంశయని ప్రార్థనా పూర్వకముగ పిక్షించవలయును.

శుక్లవృక్షమున పడమర దిశయందు చంద్రునక వలె ఉదయించి పూర్ణిమనాటికి తూర్పున

ఉదయించేడి చంద్రబింబపు కళలు ఆనందదాయకము. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూరు చంద్రబింబము చూచి తదేకద్వానమున తన్మయత్వము పొందెడివాడట.

దురద్రష్టవశాత్తు చంద్రునికి మచ్చలున్నవనియు, విచారుకుని చూచి నవ్వి శాసగ్రస్తుడైనాడనెడు గాఢలవలన చంద్రునకు పూజార్హత లేదేమోననెడి సంశయము కొందరికి కలుగవచ్చును. సుందరకాండయందు ఆంజనేయుడు సీతావేషణయందలి తుదిఘట్టమున, అశోకవనమును జూచి శ్రీరామచంద్రుని అత్యంత పారవశ్యమున "నెమోస్తురామాయ నలక్ష్మణాయ" అని ప్రస్తుతించుచు 'నెమోస్తు చంద్రార్క మరుద్దణేభ్యః' చంద్రుడు, సూర్యుడు వాయుదేవతలకు నమస్కారమని తెల్పును.

చంద్రుడు హిమవైసన్ శంకరుడు అతనిని శిరముపై నదాలువా? లక్ష్మితోబుట్టువుగా క్షీరసాగరమున ఉద్భవించిన వానిని గూర్చి శ్రీకృష్ణవరమాత్య, నక్షత్రాణాం అహంశశీ నక్షత్రములందు చంద్రుడను, నేను" అని తెల్చియున్నాడు.

నందామశరదశృతం మోదామశరదశృతం

- సంధ్యావందన మంత్రం

నిత్యము సంధ్యావందనమందు వరించే వేదమంత్రము ఇది. ఉన్నతోన్నతమైన ఆశీః ప్రక్రియ. "జీవేమశరదశృతం, నందామశరదశృతం, మోదామశరదశృతం... అజీతాస్మాను శరదశృతం అనెడి ఆకాంక్ష ఆర్థ సంస్కృతియందలి మహోన్నత భావన.

'నారేంద్ర జీవించువలెను' అనెడి ఆశీస్సు 'శతమానంభవతి' అను మంత్రమునందు గ్రహించుచున్నాము. దీర్ఘాయువుగనుండవలెనని భావము (Longevity) పరిపూర్ణ జీవనమునకు తోడ్పడుటకు దోహదకారియగునని తెలియవగును. విజ్ఞానము గురువుల వద్ద నాల్గ భాగము, గ్రంథవరసనకు వలన ఇంకొక భాగము, మిత్రుల సంభాషణవలన మరియొక భాగము. చివరకు అనుభవము వలన సంపూర్ణ జ్ఞానము లభించునని శాస్త్రము.

మరి నూరేంద్రు భాదలతో కాకివలె దైవముతో జీవించుట వాంఛనీయమా యనునది బ్రశ్న. దీనికి వెంటనే 'నందామ శరదశృతం' ఆనందంతో నూరేంద్రు జీవించవలెను. మోదామశరదశృతం మోదమును ఇతరులకు కలిగించుచూ నూరేంద్రు గడుమనలయును. తుదకు అద్భుతమైన ఆకాంక్ష. 'అజీతాస్మాను శరదశృతం అజేయుడవై, ఇంద్రియ నిగ్రహము కలవాడై, బానిస జీవనము గాక, దుర్మనసములకు లోను గాక జీవించవలెను. ఈ మహత్తర వాక్యములు అనుచినము భారతీయుడు సంధ్యావందనమున పరించవలెనని నిర్దేశ్యము.

వేదములన్నియు వరించుట కష్టమని, వానియందలి మూల సిద్ధాంతములైన సూర్యోపాసన, ఉదకమంత్రములు, గాయత్రి మున్నగు ముఖ్యమైన వానిని అల్పిందీని (Essentials) ఒకచోట చేర్చి వీనిని అనుచిన పఠనమునకై ఏర్పరిచియున్నారు. గనుక సంధ్యావందనమందలి మంత్రములన్నియు ముఖ్యమైన విషయములను తెల్పునవియే. వాని అర్థము తెలిసికొని పఠించిన మేలు చేకూరును.

నూరేంద్రు జీవించుము, ఆనందము తోడ నూరేంద్రు జీవించుము. పరులకు మోదము కల్గించుచు జీవించుము. విజయుడవై నూరేంద్రు జీవించుము.

నాభి చక్రేణ కాయవ్యూహమ్

- పాతంజలి యోగసూత్రం

పతంజలి మహర్షి యోగసూత్రములలో ఇది ఒక సూత్రం. 'నాభిచక్రేన నాభిచక్రమందు, 'కాయవ్యూహం' శరీరనిర్మాణ రహస్యమున్నది. శరీర రహస్యము నాభియందున్నదనుట ముఖ్యముగ పరిశీలించవలసియున్న విషయము. శరీరమునకు నాభి లేక బొడ్డునకు గల సంబంధము ఒక నిగూఢ యోగ రహస్యము. అందువలననే పతంజలి మహర్షి దానిని గూర్చి ఒక సూత్రమున వేర్కొనుట జరిగినదని గుర్తించవలయును.

మానవుని జన్మ తన తల్లికి తనకు గల బొడ్డు త్రాడు ద్వారా గర్భస్థ శిశువునకు పోషణ జరిగి ఆ బొడ్డు త్రాడు చేరింపబడి భూమిపై స్వేచ్ఛ కలిగిన నాటమండీ ప్రారంభమగుచున్నది. శ్రీమహావిష్ణువు నాభినుండేయే బ్రహ్మ జనించినాడు. యోగవిద్యయందు ఈ నాభిసానమున మణిపూరక చక్రము నిర్దేశించబడినది. కొంచెము అటుఇటుగ వెన్నెముక వద్ద రక్తనాళముల కలయిక సోలార్ ప్లెక్స్ ఉన్నదని వైద్యశాస్త్రం తెలుపుచున్నది.

నాభిప్రాంతం అనగా పొట్ట (Abdomen) వద్ద ఎంత సమముగ పలుచగ ఉంటే ఆ వ్యక్తి అంత శక్తిమంతుడు అగుచున్నాడు. పెద్దపొట్ట ఆరోగ్యమునకు, హానికరము. నడము సన్నగా ఉన్న సింహము, జాగిలాయి వేటకుక్కలు, లేళ్ళు అతివేగంగా అంపించుటం చూస్తున్నాము. సింహము పొట్ట వద్ద నన్నుము, తల పెద్దదిగనుండుట వలన మృగరాజు అయినది. యోగికి నాభిస్థలము పలుచగా ఉండవలెను.

పొట్టవద్ద గల మూడు బంటలుగ ఉన్న కండరములు (Roman abdominal muscles) చక్కని ఆకారము కలిగి ఉండవలయును. ఛాతీకన్న నాభిలేక కటి ప్రదేశము ఒక అంగుళము తక్కువగ ఉండవలయును. మహాత్మాగాంధీ పొట్ట ఎంత పలుచగనుండునో గమనియము. నాభి చక్రప్రలాన్ని సమరూపంలో నియమితం చేయుట శరీర లాభవానికి శక్తికి ఒక ముఖ్యసూత్రం.

నాయమాత్మా బలహీనేన లభ్యః

'బలహీనునకు ఆత్మసిద్ధి లభించదు' అని శ్రుతి వాక్యము. ఇంద్రియాకర్షణలకు లోబడక, ప్రయత్నపూర్వకముగ తపోనిష్ఠతో కూడిన కర్మలు ఆచరించినచో బలము లభించును. బలమునకు అర్థము ఆత్మబలము మానసిక బలము, శారీరక బలము అని తెల్పుచున్నాను. బలహీనుననున్నాడు ఏ కార్యమును చేయజాలడు.

స్వామి వివేకానందునకు ఈ మహావాక్యమనిన అత్యంత ప్రేమ. ఇయ్యది రామకృష్ణ మత ప్రచురణాలయందల్పిణియందును మనము చూడగలము. వివేకానందుడు 'నీ రక్తనాళములు

ఇవన్నతీగలవలను, కండరములు ఇవన్నముక్కలవలెను, భావములు పేడుగురాళ్ళవలె ఉండవలయునని బోధించియున్నాడు. చివరకు భగవద్గీత కవులను విద్యార్థులకు పుట్టినట్ల ఆట మంది చేయగలదన్న బోధ వలన ఆధ్యాత్మికరంగమునందు విప్లవము సృష్టించి ప్రజల ముఖసలు, ప్రసంగం జ్ఞాతి పొందియున్నాడు.

సాధకుడు నిరంగియైనగాని యోగికావరణని యోగశాస్త్రము తెల్పుచున్నది. నాడీశుద్ధి క్రియచే శరీరమందలి మాలిన్యములనున్నిటిని క్షాళనము చేసికొనవలయును. యోగి మల, మూత్ర, స్వేదములు గంధరహితముగ సుండవలయును. స్వామి దయానంద సరస్వతి తన ఆశ్రమము నందలి శిష్యులందరికి దేవాస్యాయామము, వేదవేదము, హోమకర్మలను నిత్యానుష్ఠాన కర్మలుగ నియమించినాడు.

శక్తిపూజ అనగా శక్తి ప్రతిమకు పూలమాలలు అర్పించుటయేకాదు. శక్తివంతుడై, బలవంతుడై, తేజోపూర్ణుడు కావలయునని ప్రధాన ఆశయము అంజనేయుడు, భీముడు, అర్జునుడు మున్నగు పురాణ పురుషుల గాథలు వారి బలశక్తులను చాటుచున్నవి.

బర్హద్రాజా ప్రోత్సహించిన గానూ, ప్రసంగ మల్ల యోధుడైనాడు. అటులనే ఆంధ్రులు గర్వింపదగిన కోడరామమూర్తి తన ప్రదర్శనల ద్వారా పాశ్చాత్యులను గూడా విస్మితులను చేసినాడు. దారాసింగ్ కేవలము శాకాహారియై తన కన్న ఎన్నో మణిగుల బరువుగల హంగెరీ మల్లయోధుని ప్రీస్టెయిల్ రెజిలింగ్మీనందు రెండు చేతుల తోడి కింగ్కాంగ్ అను ప్రసంగ విశ్వాతుని పైకి ఎత్తి గిరగర (త్రిప్ప) క్రిందపడవై విజయకీర్తిని పొందినాడు.

ఆత్మసాక్షాత్కారము, రోగులకు, భీరువులకు కలుగలేదరు. భారతజాతి పట్టిత నొందుటకు బలశక్తులను సాధించవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉన్నది.

'నాయమాత్మాబలహీనేనలభ్యః' బలహీనులకు ఆత్మసిద్ధి లభించవద్దో బలవంతునిదే రాజ్యము బలశక్తిని ప్రోత్సహించవలయును.

నిత్యం కింకరీ భవమి

- శ్రీమద్రామానుజాచార్యులు

"నిత్యము నీ సేవకుని (కింకరుని)గ నన్ను అనుగ్రహింపుము" అని భగవంతుని శ్రీమత రామానుజాచార్యులు ప్రార్థిస్తారు. భక్తి మార్గము, సేవాభావము, అన్నిటికన్న మిన్నయని దెల్పి విశిష్టాదైత్యమతస్థాపన చేసిన ఆచార్యులు నెలవిచ్చిన వేటి భావన ఇది. భగవంతుని యెడల దాస్యభావనకు అత్యున్నత స్థానము కల్పించి, భగవానుని సేవించి, 120 సంవత్సరములు జీవించిన శ్రీమతాచార్యులలో (శంకర, రామానుజ, మధ్వు) ఒకరు (1017-1187).

తమిళదేశములోని శ్రీసెరుంబురూరునందు శ్రీ కేశవాచార్య కాంతిమతి దంపతులకు శ్రీ మహావిష్ణువును నిరంతరము సేవించెడి ఆదిశేష అంశలో క్రీ.శ. 1017 సింగభవాను సంవత్సర ప్రతీకృత సంవత్సరము గురువారం ఆర్ద్రనక్షత్రయం కర్కాటక లగ్నమందు జన్మించారు. రామ అనుజాడు, లక్ష్మణుడు కాటకీరాసుని నిరంతరము సేవించిన లక్ష్మణుని వేరిట లక్ష్మణాచార్యులని

పీఠివెడివారు. యజ్ఞశాఖ పారితస గోత్రం, అపస్తంబ మూత్రం, పాడవైన చెవులు. అకర్షణీయమైన విగ్రహం శ్రీవారి స్వరూపం, జన్మనిశేషాలు.

తొలిగురువు అద్వైతి యాదవ ప్రకాశుడు. చాంద్యోగోపనిషత్తులోని 'కపాసం పుండరీక మేన మక్లిణీ' అను వాక్యమునకు వ్యాఖ్య సరిగా గురువు తెలుపనందున ఆతని నుండి విడిపడి కాంచీపూర్ణులు అనెడి ("తిరుకుచ్చినంది" మారుపేరు) వైశ్యుని (హృద్రుడని కొందరు అంటారు) వద్ద శిష్యత్వం చేస్తాడు. 16 ఏళ్ళకు తంజమంబలో వివాహం జరిగింది. చోళరాజు కూతురుకు భూతవైద్యం చేసి రక్షిస్తాడు. యామునాచార్యులు (ఆళవందారు) వృద్ధాప్యంలో మహాపూర్ణులు (పెరియనందిని) రామానుజుల కొరకు పంపి వ్యాస సరాశులకు శాశ్వత స్మృతి చేయవలసినదిగా కాంక్షిస్తారు.

రామానుజులు బ్రహ్మసూత్రములను వ్యాఖ్య రచించారు. శ్రీ భాష్యం రచించారు. మేల్కోటలో హరిజన ఆలయ ప్రవేశం చేయించారు. గోష్ఠిపూర్ణుల వద్ద తిరుమంత్రం (అష్టాదశి, ఓం నమోనారాయణాయ రహస్యాన్ని తెలుసుకున్నారు). నరకప్రాప్తి కలిగినా, గురువు వద్ద వచ్చి 'బహుజన హితాయ, బహుజన సుఖాయ' అను దర్శనసూత్రముపై గుడి గోపురం అధిరోపించి తిరుమంత్రం అందరికీ వెల్లడిస్తాడు. గురువు రామానుజుల సమాధానం విని ఆనందించి "ఎంబె రుమా" (మా ప్రభువా) అన్నారు. ఆనాటినుండి రామానుజులకు ఎంబెరుమన్నారా సార్థకనామం అయ్యింది. తానం, పుండ్రం, నామం, యర్రత్రం, యాగం అను సంవత్సరాలు సిద్ధాంతపరిచారు. శ్రీభాష్యం, గీతాభాష్యం, గద్యత్రయం, భగవారాధన క్రమం మున్నగునవి విశేషదవనలు. 12 ఆళ్వారులు (మహాభక్తుల) పూజ. హరిజనులలో కూడా చాత్తాది శ్రీవైష్ణవుల ద్వారా భక్తి మార్గము తెల్పుట శ్రీరామానుజులవారి జీవిత విశేషములు.

పరివ్రజ్యేన సేవయా

- భగవద్గీత 4-36

ఉపనిషత్తుల సారాంశమైన భగవద్గీతయందు సాధకుడు తత్పర్యనమెట్లు చేసికొనవలయునో వర్ణించబడినది. విజ్ఞానమును విషయమున నమస్కరింపవలయును. (తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన) యనునది మొదటి విషయము. రెండవది (పరివ్రజ్యేన సేవయా) మరల జిజ్ఞాసతో వారిని ప్రశ్నించి జ్ఞానమును పొందుము అని శ్రీకృష్ణపరమాత్మ ఆదేశము.

'తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన' తెలిసిన వారి యెడల విషయమున మోకరింపుట, ప్రధాన లక్షణము. విషయభావములేని యెడల విజ్ఞానము బడయుట కష్టదాయకము. ఎదుటివ్యక్తి విజ్ఞానియై అతనివద్ద గల విజ్ఞానమును తెలిసికొనుట తనకు అత్యంతావశ్యకమనెడి భావన భావము ఒక్కటే శుద్ధి. ఎదుటివానిని పరీక్షింపవలయునని జిజ్ఞాసువునకు మొదటి లక్షణము. ఆతనిపాదములకు నమస్కరించి విజ్ఞానముబడయవలయును, వాదమున ఓడించవలయునని ప్రశ్నలనుడుగుట, నిరర్థకమైన విషయము. ఎదుటగల విజ్ఞాని యెడల విషయగౌరవభావము లుండటం, విజ్ఞానదాస్యములను తెరచియుండుటయే.

కానవలెనని ఉపదేశించబడినది. జీవాత్మ ద్వారా పరమాత్మను గుర్తించాలి, అట్టి దృష్టి లేనివానికి తన ఆత్మయే తనకు శత్రువుగనును. అట్టి దృష్టి కలిగినవో అతని ఆత్మయే అతనికి బంధువు కాగలదు. 'సోహం' అనుభావన యోగశాస్త్రము, అద్వైత శాస్త్రముల కలయిక. 'అదియే నేను' అ దైవమే నా ఆత్మశక్తి అని సాధకుడు భావించి అనంతభావనము సాంది ఆత్మీదర్శనము సాంది చరితార్హుడు కావలయును.

త్యాగరాజు "కోటిసదులు తనుకోటిలో నుండగ, ఏటికి తిరిగిదవో మనసా" అని ఆత్మభావనను తన కీర్తనయందు ప్రస్తుతించ జూపినాడు.

బ్రహ్మవిద్ బ్రహ్మసభనతి

"బ్రహ్మను తెలిసినవాడు బ్రహ్మయగుచున్నాడు". నష్టికారకుడగు, బ్రహ్మరూపమును తెలిసికొనుటకు నిజమైన సాధకులు జీవితమంతయు వెచ్చించి సత్యశోధన చేసియున్నారు. కన్నడనట్టి సత్యము, కన్నడనిది లేదు అనేది భావన కేవలము ఖండవాదనము.

పరబ్రహ్మమును తెలిసికొనుటకు పలువిధములను పలువురు భక్తులు అనుసరించి యున్నారు. దైవము నెరుగుట తనకుతాను తెలిసికొనుటయే అనునది ఆదీమండి తెలియవచ్చుచున్న ఆధ్యాత్మిక విషయము. know thyself తత్వము, (త్వంసీచ్చ, (తత్వ)అదియే, (అసి) అగుచున్నది. అను వాక్యము అద్వైత సిద్ధాంతమును సూచించుచున్నది. భక్తి ప్రసన్నత, పలన పరమాత్మని భక్తితోడ సేవించుటవలన వైకుంఠప్రాప్తి కల్గునని విశిష్టాద్వైతము తెల్పుచున్నది. భక్తుడు అనగా జీవాత్మ, పరమాత్మ ఎన్నడు కానేరడు, భక్తుడు కేవలము నిరంతర భగవద్దాధన యందుండటయే కర్తవ్యముని ద్వైతసిద్ధాంతము బోధించుచున్నది.

కాని బ్రహ్మను తెలిసినవాడు బ్రహ్మయే అగుచున్నాడు అనేది వాక్యమనందు విశేష భావమున్నది. భక్తుడే పరమదశయందు భగవంతునియందు లీనమగుచున్నాడు పరమాత్మ రూపుడగుచున్నాడని అర్థము. అవినాభావము వలన తాదాత్మ్యము చెందుట తెల్పుబడుచున్నది. దైవము తేజోరూపము. అట్టి తేజమును ఆరాధించెడు భక్తులు కూడ ఎంతయో తేజోసంపన్నులై ముఖవర్చస్సు కలిగిన వారగుట మనము చూచుచున్నారము. 'యద్భావం తద్భవతి' అను సూక్తిని అనుసరించి భావావేష్టితో తానును అట్టివాడగుచున్నాడు. అరాధనా దైవము, తోడి ఆరాధకుడు చివరిదశయందు ఏకీకృతమగుచున్నాడని వాకార్థము.

భక్తి దేవస్య భీమహి

- గాంధీ

"ఆ సూర్యతేజస్సునకు నమస్కారము", అని మొలబంటి నీటిలో సూర్యోదయం, మధ్యాహ్నం, సూర్యాస్తమయం, సమయములందు సనితారావునకు అనగా సూర్యుడు, సూర్యతేజమునకు తలవంచి అర్చప్రదానము చేయుట అనాది సిద్ధమగు, అర్చయుక్తమగు.

వేదసహితమగు, భారతీయ ప్రార్థనా విధానము. "దేవహి" అనగా నమస్కరించుచున్నాను అని అర్థం.

భౌతికశాస్త్ర రీత్యా జడమైన భూగోళమునకు, సూర్యరశ్మి లేనిచో జీవ చైతన్యమే లేదు గనుక ఈ భూమికి నిజముగ "సూర్యుడే దేవుడు" అని భారతీయ సంప్రదాయము. సూర్యోపాసన "అసావాదిత్యబ్రహ్మ" ఈ కనపడునట్టి సూర్యుడే దేవుడు" అని వేదము తెల్పుచున్నది.

చివరకు వల్లెలందు కూడ మనదేశమున ప్రి పురుషాదులు వర్ణాశ్రమ భేదము లేక ప్రాతఃకాలమున సూర్యారాధనలునకు" నమస్కరించుట చూచుచున్నాము. ఆ మహాతేజము నామరూపవాచక రహితమై సర్వజీవులకు అధిదైవము అగుచున్నది.

సూర్యోపాసన, తేజోపాసన యగుచున్నది, ఈ ఉపాసనయందు "రాముడా, శివుడా, ఎవరు మీ దేవుడు" అను పురాణ సంబంధమగు ప్రశ్న ఉదయించదు. ఒక లోకోక్తిని బట్టి "అడ్డబొట్టు లింగడు, నిలుపు బొట్టు రంగడు" అని తెల్పుబడినది. శివ, విష్ణు భేదములవలన భారతసమాజము కొంత చారిత్రాత్మకముగ, చూచిన చిన్నాభిన్నమైనది.

రాజులు వైష్ణవులైన లేదా శైవులైన, వారి వారి మతములను ప్రోత్సహించుట, పరులను హీనముగ భావించుట చరిత్ర వలన తెలిసికొనుచున్నారము.

అన్ని దైవములను సమమెనర్చి, కనపడెడి దేవుడు సూర్యుని ప్రార్థించుట, నిజమైన వేదవిధానము.

భవా సునీతిః

- ఋగ్వేదం 6-47-7

'సునీతిః' మంచిసీతి కలవాడవు 'భవా' అగుము. చక్కని ఉత్పత్తి భావముగల ఆశీస్సు, కోర్కె. 'మంచిసీతికలవాడవు కమ్ము' రెండే రెండు పదములు గల వాక్యములో మహిమాన్వితమైన అభిలాషని వెల్లడించడమైనది. 'భవాసునీతిః' అనేది వేదవాక్యము, అనుక్షణము అందరి హృదయాలలో పరిలవరచుకొనెడి ఘనవచనము.

మంచిసీతి లేక సౌఖ్యము మానవుని జీవితకు వెన్నెముక. అనేక ప్రలోభములకు గురి చేసే ఆకర్షణలు ప్రాసంగిక భావనలు ఒక వంక. పెదత్రోవలు పెట్టక సవాల్లమున నడవవలెననెడు భావన వేరొకవంక సాధకులను పలుమారులు పరీక్షకు గురి చేయుచుండును.

సీతిమార్గమనెట్టిది అను ప్రశ్నకు సమాధానము ఒకరీతిగ చూచిన చాల సులభము వేరొక రీతిగ చూచిన భహుష్టిమైనదిగ కన్పట్టును. దీర్ఘసూత్రపరమైన, వాదపూర్ణమైన, తర్కప్రాధాన్యమైన చిత్త భ్రమణ కారకమైన మహారణ్యమగు శబ్దజాలమున ప్రవేశించకు, 'సునీతి' యనెడి స్వల్ప పదమునకు సులభమైన అర్థము స్వీకరించి ఆపరించుట యోగ్యము.

ఏది చేయదగినది, ఏది చేయరాదు అనెడి సమస్య ఉత్పన్నమైనపుడు 'తస్మాద్భావై' ప్రమాణంతే కార్యాకార్యసంబ్ధితో శాస్త్రములందు విధి నిషేధములను గ్రహించుము (భ.గీ. 16-24)

"నమ బుద్ధిశక్యతే" (భగీ 6-9-14) సమబుద్ధి కలిగి, డంబము కొరకై కార్యములు చేయక శాసన మార్గవన మొదలగుగాగల శారీరక తపస్సును అనుద్వేగకరం వాక్యం (భగీ 17-14 నుండి 17) దైవాసుర సంపర్ధింభాగయోగము మానసిక తపస్సులనెడ విషయముల క్రింద భగవద్గీతను పఠించి తెలిసికొనవలెను.

దానము, దైర్యము, సత్వము, ప్రేమ, మున్నగు సలక్షణములు పెంపొందించుకొని Character building వర్ణింపబడుచును. ఇది ఒకదినమున ఏదో ఒక నిర్దిష్ట సమయమున వచ్చునది కాదు. నిత్యావ్యవహారమైన (On going Process).

"చక్కని నడవడి కలవాడవు కమ్మ" అనేడి మాట ఈ నిత్యము సంస్కరణీయును.

మధుమతీం వాచముదయః

- అధ్యాయ 16-22

'తీయని పల్కులు పలికెదను' అని వేదము పల్కుచున్నది. 'మధు' శబ్దము వేదములందు పలుతావుల ప్రయోగించబడినది. మధురరసము అన్న రసములకల్ప ప్రధానమైనది. పితృకార్యములందు 'మధు', మధుప మున్నగు మంత్రములును, అన్నప్రాశన సమయమున 'మధుర వాగ్దవత' 'మధురమైన వాక్కును కలిగియుండుమని' పసివానికి నోటికి క్షీరాన్నము పెట్టెదరు.

భగవద్గీతలో 'అనుద్వేగకరం వాక్యం సత్యం ప్రేయహితం చయత్ ఉద్రేకరహితము సత్యము, ప్రేయహితములైనవిగ మన మాటలు ఉండవలయుననియు అది వాక్ తపస్సు అనియు తెల్పబడినది. సత్యం బ్రూయత్ ప్రేయంబూయత్ సత్యమును ప్రేయమైన వాక్యములను మాత్రమే కలిగియుండవలయునని ఆదేశించబడినది.

శ్రీరామచంద్రుని గూర్చి అంజనేయుడు పీతాదేవితో సత్యవాది మధురవాగ్దో సత్యవాది మధురవాక్కు కలవాడని వర్ణించును. పీతాదేవి "నిత్యం సుశీత భాషణీ" యని వర్ణించబడినది. అధర్వణ వేదమున "మధుమతీం వాచముదయః" మధురమైన వాక్యములు (మాత్రమే) పలికెదనని ఋషివాక్యము తెలుపుచున్నది.

ఉద్రేకములు, భీషణములు, దూషణములైన వాక్యములు అశాంతిని సృజించును. మధురవాక్కులు ఎదుటివానికి మనశ్శాంతిని కలుగజేయును. Say it with a smile నీవు చెప్పినది నన్నును మధురముగ తెల్లినచో అయ్యది స్వీకరింపబడును. ఎదుటివానికి వ్యతిరేకముగ ఒక విషయము తెలుపవలసినదైనను దానిని మధురముగ తెల్లినచో వ్యతిరేకత ఉండదు. అంగ్లమున 'Sorry, Excuse me' అనేడి వదప్రయోగములను వ్యతిరేకతను తెల్పుటకు పూర్వము పలికెదరు. దీనివలన పదపాదుస్వముండదు. అంగీకారము తెల్పుట కన్న వ్యతిరేకత తెల్పు సమయమున మన భాష చాలా శాస్త్రముగ ఉండవలయును.

నిత్యము మన పల్కులు మధురముగ నుండవలయునని ప్రఖ్యాత రచయిత, డేల్ కార్మిగీ తన గ్రంథము How to win friends అను గ్రంథమున అనేక పర్యాయములు తెల్పియున్నాడు.

మధురేణ సమావయేత్

'మధురపదార్థముతో (సింభోజనమును) పూర్తి చేయుము' అని వాక్యము. రుచులలోనికెల్ల మధురరసము చాల ముఖ్యమైనది. ఇందరి గృహకోశ రక్షకపద్ధి ధాతువృద్ధిని పెంపొంతునే కలుగజేయును. కనుకనే వేదమంత్రములలో 'మధుమధుశ్రే' అనేడి ప్రశంసలు తీసి పదార్థములను గూర్చి తెలుపబడినవి. తీయని మధురపలములను భోజనము చేసిన పిదప తినినచో సంతృప్తి భావన కల్గును. క్షీరాన్నము లేని విందు భోజనము మన సంప్రదాయమున లేకుండ ఉండవా? శర్కరపాంఠి (చక్కరపాంఠి) అన్న దేవాలయములందును నివేదన యోగ్యమైన, 'ఆయుస్సృత్య బలారోగ్యములను కలుగజేసిడి చక్కని పదార్థము.

పాశ్చాత్యులు కూడ భోజనానంతరము Dessert అనేడి తీసి పదార్థము లేదా తీయని ఐస్క్రీము తినుట ఆచారము. భగవద్గీతయందు 'ఆయుస్సృత్యబలారోగ్యమైనని సాత్వికాచార మనియు, 'కట్యుష్ఠ అవణాత్పన్నమైనని రాజసికాచారమనియు, 'యాతాయామం గతదనం' అయిన పదార్థములు తామసికమనియు, (త్రిగుణాత్మకములుగ విభజించి, ఇవి తినవలయును, ఇవి తినకూడదు అని విధి నివేదనములుగ తెల్పుచుండగ, వృక్షులు వారి వారి స్వభావ గుణముల ననుసరించి ఆయాపదార్థములు తినుటకుత్సహించుచున్నవి. మనమైన సత్యము ఎంతయు శాస్త్రీయముగ (Aptitudinal) స్వాభావికముగ ఇష్టపడుటను గూర్చి తెలుపబడినది.

మధుమేహము (Diabetes) చక్కర వ్యాధిగ్రస్తలకు మాత్రము ఈ విషయము నిష్పద్దము. ఎత్తెడల వ్యాధిగ్రస్తలకు, జరామరణములు, రోగములు ప్రతిజీవికి సహజస్పర్ధములు గాన నిత్యకర్మాన్వితములందు కూడ వ్యాధిగ్రస్తల ప్రత్యామ్నాయములు (Alternatives) తెలియజెప్పబడుట హర్షణీయుము.

పితృకర్మల యందు బెల్లము తొలుత వడ్డించుట క్షీరాన్నము చివరకు తినుట మన ఆచారము. 'మధురేణసమావయేత్' మధుర పదార్థము చివరకు తినుట వలన నోటియందు గల లాలాజలము వృద్ధిచొంది జీర్ణశక్తి దోహదమగును (Salivary glands) మనస్సునకు ఆనందము శాంతి కూడ దీనివలన కల్గును.

మాతా భూమిఃపుత్రో అహం పృథివ్యాః

- అధ్యాయ 12-1-12

"భూమి తల్లివంటిది. నేను భూమికి పుత్రుడను" అని అధర్వణవేదము తెల్పుచున్నది. భూమి మానవునకు తల్లివలె ఆహారమిచ్చి పోషించుచున్నది. భూసంపదమైన వృక్షములు, పశువుల వలన మానవునకు సంపూర్ణ ఆహారము లభించి అతని మనుగడకు భూమి దోహదకారియగుచున్నది.

దేవాలయములు, భవన నిర్మాణములకు ముందుగ భూపూజ చేయుట మన ఆచారము. 'జననీ జన్మ భూమిశ్రే స్వర్గాదపి గరియసి' మాతృభూమి మాతృదేవత స్వర్గమున కన్న మిన్నయని

తెల్పునది హైందవ సంస్కృతి. భారతదేశమును పుణ్యభూమి, ధర్మక్షేత్రమని తెల్పుబడుట మనకు విధితమే.

'ఈ భూమికి నేను పుత్రుడను' అనేది వేదవాక్యము మనకు సుపైన జాతీయభావమును బోధించుచున్నది. సుజలం సుసలం సస్యశ్యామలం మాతరం వందే' అని బంకించంద్రచటర్జీ రచించిన గీతము నిద్రాణమైన భారత జాతినీ జాగృతి చేసేది 'వందేమాతరం' ఉద్యమమును ప్రోత్సహించి, మన జాతినీ విశ్రంభలను గావించినది. రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక సంఘప్రార్థన "సమస్తే సదావత్యలే మాళ్మభూమే" అనేది ఉన్నత భావనను ఉపదేశించుచున్నది.

నిత్యప్రార్థనయందు, నదీతీరములందు కొలది మట్టిని శిరస్సుపైన ఉంచుకొని పవిత్రస్నానము ఆచరించుట భారతీయ సంప్రదాయము. క్షత్రియులు, రైతులకు భూమి ఎంతయు పవిత్రమైనది. క్షత్రియుడు దేశపు సరిహద్దులను సంరక్షించుట తన కర్తవ్యముగ భావించును. రైతు పొలమును దున్ని ఆహారము దేశమునకందించును.

అమెరికానుండి ఇండియాకు వచ్చెడి ఒక వంజాబు వనిత, మా తోడ విమానములో ఒకసారి తాము అమెరికాలోని తమ ఇంటిలోని పూజాగృహమునందు, ఇండియాలోని తులసికోటలోని మట్టిని తెచ్చి దానిని ఒక వేటికయిండుంచి, పైన 'భారత్ అని (వాసి పూజ సత్తిదమని తెల్పగా విని పులకితులమైతిమి.

దేశమాతా! భూమాతా! పుట్టిగ నీ పుత్రుడను నేను.
నీకిదే నా నమస్కారము' అనేది భావన ఉత్కృష్టమైనది.

మూటిభేదమలస్యమి

- అధర్వ 5-30-8

"భూతిల్లవలదు, నీవు మరణించవు" అనేది అధర్వణ వేదవాక్యము ఎంత సునపైనది! భయపడవలదని నేన్నుతట్టి తెల్పెడి వాక్యము శిరోధార్మం మరణభీతి మానవునకు ప్రతిఠివికి సహజమైనది. అయ్యది దారుణమైనది. దీనికి సమాధానముగ 'నమరిష్యసే' నీవు మరణించవు' అని మానవునియందు దాగియున్న అమరత్వమును ఈ వేదవాక్యము వెలువరించుచున్నది.

ఆహార నిద్రా భయమైదునములు మానవుని సాధారణ లక్షణములు. ఈ సహజ లక్షణములను తెలిసికొని వానిని అధిగమించెడి స్రయత్నము అమరత్వమునకు బాట.

'భయపడవలదు. నీవు మరణించవు' అనేది వేదవాక్యమునందు అమరత్వము సూచించబడుచున్నది. నిత్యకఠి మీరుని లక్షణము. భయపడటయే మరణమనియు, పిరికివాడు అనేక మారులు మరణించుననియు షేక్స్పీయరు వర్ణించియున్నాడు.

భగవద్గీత కురుక్షేత్రరణరంగమందు మరణభీతికి మందువలె ఉద్భవించినది. శ్రీమద్భాగవతము పరిక్షిత్తు మహారాజునకు మరణశాప భీతికి మారుగ జనించినది. 'క్షుద్రం హృదయ దార్శల్యమని' శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీతయందు తెల్పియున్నాడు. వాల్మీకి మహర్షి

సుందరకాండయందు అంజనేయుని ద్వారా "అనిర్వచనీయమామలం" విచారము లేకుండుటయే శ్రేయస్సునకు మూలమని తెల్పియున్నాడు.

భారతదేశ పరిత్రయందు పృథ్వీరాజు, రుహిణి, శివాజీ, రాణాప్రతాప్, గురు గోవిందసింగ్, తానాజీ మున్నగువారు పీఠులై అమరత్వమును పొందియున్నారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమమున లాలాబజనతిరాయ్, భగత్ సింగ్, గాంధీజీ, నెహ్రూ, సబేల్, జయప్రకాష్, వీరసారథ్, అబ్దుల్ కలాం అజాద్, ఖాన్ అబ్దుల్ గఫూర్ ఖాన్, శ్యాం ప్రసాద్ ముఖర్జీ, పాట్లీ శ్రీరాములు, ప్రకాశం సంతులు, ముస్తఫగువారు వారి నిత్యకఠితో శౌర్యధైర్యములతో అమరజీవులైవారు.

వివేకానందుని ప్రథమ గర్జన 'భయపడవలదు' అనునది గమనీయము. భగవద్గీత యందు 'విగత భీర్షహృదారిత్రతేష్ఠితః' అని తెలుపబడినది. 'మాబిభే ర్మమరిష్యసే' అనేది వేదవాక్యము అమరత్వమునకు తోవమాపుచున్నది.

ముఖే ముఖే సరస్వతీ

ప్రతి ముఖమునందు సరస్వతీ కలదు. అనగా ప్రతివ్యక్తి నుండి సరస్వతీ లేక విజ్ఞానమును జిజ్ఞాసువైన వ్యక్తి పొందగలడు. హృదయవైశాల్యము గల వ్యక్తి చిన్న, పెద్ద, పండితుడు, పామరుడు అనేది వివక్షత చూపక వ్యక్తులందరిలోను గల మంచి విషయములను (గోపించి తనయందు సంతరించుకొనును. తాను మహాపండితుడు, మేధావి యనెడి గర్వమును తానానంగినచో సాధకుని విజ్ఞాన కాంక్ష కుంటున్నట్లును. ప్రగతి నశించును. విజ్ఞాని ఎదుటగల ప్రతివ్యక్తియందును ఏదో ఒక గొప్పదనమును గాంచును. దీనివలన సాధకుని హృదయము విశాలమగును. పరుల హృదయముల తోడ తాదాత్మ్యము చెంది ప్రేమభావన వర్ధిల్లుగను, అహంకారము తగ్గిపోవును.

మనము అనుదినము చూచెడి రిక్తకార్మికుని, హోటళ్ళలోని సర్వర్లు, బుచ్చి కండక్టర్లు కష్టపడి నిజాయితీగా పనిచేసెడి వృద్ధ కార్మికులను మనో నేత్రములతోడి పరిశీలించినచో విషయములు, మనకు హృదయ వైశాల్యము సరిప్రాప్తించునను. బుచ్చి కండక్టర్లు, మోటర్ల సర్వర్లు అందరి బిల్లులను అంత నిశితముగా గుర్తుంచుకొనుట వాళ్ళెప్పుడును ఆనందహార్షముల నిచ్చును. చివరకు కూరగాయలు అమ్మడి అంగన నా బిల్లు మొత్తము పూర్తి చేసి నాకీయవలసిన డబ్బులు వాకిమ్మట ఆశ్చర్యము కలుగజేయును. చాకలి అందరి ఇండ్లలోని వస్త్రములు పోగుచేసి ఎవరి వస్త్రములు వారికి తుట్టముగ చేసి ఇచ్చట నాకు ఆశ్చర్యజనక ముగనుండును. పశువుల కాపరి కుద్రవాడు అప్పి గేదెలు అవులు వారివారి ఇండ్లనుండి ఉదయము లోలికొనిపోయి సాయంత్రమునకు (అప్పుయిం ఒకే రకముగ సుమారుగ మనకు కన్నడెడివాటిని) ఎవరి ఇంటికి వాటిని మరల్చుట ఆశ్చర్యము. ఏపాడుపడిన సత్రములోనో దిగి ఏవేనో వెదురుముక్కలు, రంగులతో ఎంతో నేర్పుతోడ పిల్లలకు ఆకర్షణీయముగ తయారుచేసి చొకగ అమ్మి ఉదరపోషణ గావించి కొన్నెడివారికి నేను మనమున నమోవాకములర్పించును. రైల్వేతో ఇంటికిచ్చును ఎంతో పదునుగా కప్పిన కూలీవాని నేర్పు నాకు విస్మయము గొల్పును. ఇట్టి వారలు నాకు యూనివర్సిటీ ప్రాసెనర్ల కన్నను శిరోధార్మ్యులు. వీరి ముఖముల నుండి మనము గుణసారములను తెలిసికొని

నిగర్వలనై, వృక్షుల యెడ గౌరవము కలిగి, వారి శ్రమల యెడ ఔదార్యము వహించి, వారి జీవితములనుండి మంచిని గ్రహించుట "ముఖముతో నరస్పృతి". చివరకు శత్రువునియందలి గొప్పతనమును కూడ గ్రహింపజలయును రానణుని తేజము చూచి అంజనేయుడు 'అహో, ఏమితేజమ?' అని శత్రువు యందలి గొప్పదనమును గ్రహించి మెచ్చు కున్నాడు. నకలవానవులు, సర్వజీవరాసుల క్రియలనుండి జిజ్ఞాసువు వేర్వనలసిన విజ్ఞాన మెంతయు కలదు.

ముందే ముందే మతిల్లనో?

అనగా మానవులకు అనేక భిన్న భావములుండును అని అర్థము. సంస్కృతమున 'ముందే' అనగా తల యని అర్థము. విచారించగా తలకు తలకు అనేక భిన్నమగు భావములు కలుగును అని భావన. ఒక విషయమును ఎల్లరు, ఒకే రీతిని భావించరు అని నిర్ణయము.

అసంతృప్తి న సృష్టి క్రియ యందు ధైర్యము తన అసంతృప్త్యమును మానవుని భావనల యందు నెలకొల్పియున్నాడు. ఎన్నెన్నో మాత్ర భావములు, మాత్ర భావముల వలన విమాతృ క్రియా విశేషములు కలిగి, సృష్టి భిన్న రీతుల మనకగునడుచున్నది.

సంగీతమందు ఒకే రాగము, శంకరాభరణమును, నలు రీతుల నలువురు గాయకులు ఆలపించుట నినుచున్నాము. సూర్యోదయాస్తమయములు, మేఘములు, పనసములు, నక్షత్ర సముదాయములను నలువురు కవులు అనాది నుండి ఆధునికము వరకూ చిత్ర విచిత్ర రీతుల వర్ణన చేసి పాఠకులను ఆనందపరుచుచున్నారు.

తండ్రివలె తనయుడున్నను కొన్ని లక్షణములు పొందియున్నను తనయుడు తన విశిష్టతను వెల్లడించుచున్నాడు. ఒకే విధమగు దుష్టులు, కేశజేలి అవలంబించినను వృక్షుల యందు భిన్నత్వమును చూచుచున్నాము.

సృష్టియందలి ఆశ్చర్యకరమైన, మహిమాన్విత విశేషము భిన్నత్వమే. ఆవుల మంద యందు బయటవారికి ఆవులు అన్నియు ఒకే రీతిగనున్నను గోపాలకుడు ఎవరి ఇంటి ఆవును వారి ఇంట వదులుట మనకు ఆశ్చర్యమును గొల్పుచున్నది.

ఒకే భావపాఠిగల భగవద్గీతకు త్రిమతాపార్వ్యులు (త్రివిధములుగ వ్యాఖ్యలు చేసి యున్నారు. "ముందే ముందే మతిల్లిస్తే;" 'తలకొకరీతి' యను నానుడి మన విశేషము కలది. సృష్టియందుగల అనంతత్వమును తెలిసికొనుట ఈ వాక్యమొక చక్కని ఉదాహరణము.

మానస కలహం నాస్తి

'మానము వలన కలహము ఉండదు' అని వాక్యార్థము. తగాదాలు పోట్లాటలు మనోశాంతికి హానికరములు. వీనికి నిజమైనవాడు దూరముగ ఉండవలయును. కలహముల కల్పిటికన్న కారణము కోపం. ఇరు పెక్షముల వారికిని కోపము కలుగనిదే కలహము జరుగదు. ఇరువురును ఎవ్వరైన ఒకరు మానము అవలంబించి కోపమును నిగ్రహించికొనినచో పోట్లాట కొనసాగదు. ఏదో ఒక కారణము వలన కోపాగ్ని జనించును. ఆ కారణము చివ్విది గాని,

ముఖమైనది గాని కావచ్చును. కోపాగ్ని కన్నులకు కన్నడే అగ్ని మంటల కన్న ఎన్నో ఇంతలు దారులాగ్ని కల్గి ఉండును. బహిర్గతము కొన్ని సమయములందు కావచ్చును. "కోదాద్భవతి సమస్తాహా" క్రోధము వలన సమస్తాహము లేక మతిభ్రమణ కలిగి బుద్ధి వివాణమెనర్చి తానేమి చేయచున్నాడో, సంభాషించుచున్నాడో, తదుపరి ఎట్టి విషమ పరిమాణములు కలిగి బాధలను భవించ వలసి వచ్చునో తెలియనివాడై, మూర్ఖుడగును.

క్రోధావేషమున పల్కిన నెల్లులన్నియు కలహాగ్నికి సమీపముగ మారును గనుక కలహము రాకుండుటకు, వచ్చినచో తగ్గించుకొనుటకు మానవే ప్రధాన కర్తవ్యమని ఈ వాక్యము తెల్పు చున్నది. కలహమున ఎదుటివానిని ఏమాట అనక కేవలము మానము వహించుట వలన వ్యక్తి నిండతనము, పౌండరాతనము వ్యక్తమగును. ఎదుటి వాని ప్రేరాననలతోబాటు మనము కూడా ప్రేరాననలు పల్కినచో తగాదా పెచ్చు పెరిగి భీభత్సమునకు తావిచ్చును. మానము మనము కలహమున పాటించినచో ఎదుటి వాని తప్పులు మనము చేయకుండ ఉండును. తన్ను అవతల వ్యక్తి మీదకు నిలచును. బయటి వారికి కూడా మానము పాటించిన వాని యెడల ఆదరణ కలుగును. కలహమున మానము పాటించగల్గుట ధీరత్వమునకు లక్షణము.

అంగ్లమున దీనిని Keeping Cool అని వ్యవహరింతురు. జర్మనీ భాష యందు 'Gang Fried' అని, అమెరికన్స్ 'Level headed ness' అనియు పిలుతురు. ఆగ్రహము కల్గినచో ఆ తావును మెల్లగా విడుచుట మంచిది. అట్లు పీలు కానిచో ఒకటి రెండు సర్వాయములు 'మానస కలహం నాస్తి' అని రోరోస భావించి నిగ్రహించుకొనుట యుక్తము.

యత్ర విశ్వం భవతి ఏకనీడం

- అధర్వణ వేదము

"ఎల్లట విశ్వమంతా ఒకే పక్షి గూడు అగునో" అని వాక్యార్థము విశాల విశ్వమునంతయు ఒక్కచోట చేర్చి ఒకే పక్షి గూటికి పోవును. అట్టి గూడు నందు తాను నివసించవలెనెడి ప్రాచీన ఆర్షభావన నేటి విశ్వజనీన భావన (Universal Concept) ఏవాడో నాంది పల్కినదని తెలియవగును. భారతీయ సంస్కృతి నిజమగు రీతిని అనాది సిద్ధమైన రీతిని, కాలక్రమేణ సంక్రమించిన కలుష విషదుములను విస్మరించినచో మృణ్మయము తొలగిన హిరణ్మయము వలెన తళ తళలాడు బంగారము మన ఎదుట నిల్చుట నిర్వివాదాంశము.

విశ్వమంతయు ఒకే కుటుంబము, 'సమర్థై కుటుంబకమ్' విశ్వమంతయు ఒకే పక్షి గూడు (ఏకనీడం), అనేది భావనల సంకుచిత కుష్టములను చేదింది విశ్వవాప్తిమగు విశాల భావనల పెంపొందించుట మన ధర్మమున పలు వాక్యములందు, పలు తావులందు చూచుచున్నాము.

అయినను ప్రస్తుతము అంతటి మహోన్నత విశాల భావములు వేదములందు లేలుని బిడినను, హివాతి హివామగు, అవహృత్కరమగు, సాక్షాత్కారసోతమగు ఆచారములు మన సంస్కృతి యందు గూడుకట్టియున్నవి అనుట నిర్వివాదాంశము. దీనికి కారణమేమి? కాలప్రవాహము వలన, ప్రథమమున మంచిని కాంక్షించినవానికి కూడా మాతినన్యమేర్పడి గ్రంధములకు చెదలు.

మహాసముద్రములకు మట్టిబట్టి మాతినృము కల్గుట, మానవజాతి దుష్ట జీవనము వలన చివరకు 'ఓజోన్' పొరకు కూడ వాతావరణ కాలుష్యము కల్గుట మనకెల్లరకు తెలిసిన విషయమే.

ఒక మహిమ్యాన్వితుడు, వైష్ణవ సదాచారసంపన్నుడు ఒక స్వామిజీ విమానయానంలో భారతదేశము నుండి అమెరికాకు వచ్చి శిష్యులకు ఆశీస్సులను అందచేయగా ఆ స్వామి వారిని దేశమును దాటరాదు కదా యని భారతీయులు కొందరు విమర్శించినారు:

విజముగ విచారించిన 'శ్రీమహావిష్ణువు' ఒక Indian God మాత్రమేనా? 'విశ్వత్సం, విశ్వ సంభావం కాదా?' సప్త సముద్రాలు దాటిన పదసయేకదా వైకుంఠుని చూచుట? సంకుచిత భావములు విడవాడి విశాలమగు సమృద్ధి భావన కలిగియుండుట మన జాతి సంస్కృతి యొక్క లక్షణము.

యత్రాకృతి స్తతగుణాః

ఆకృతి (ఆకారము) ఎట్లుండునో గుణములు కూడా అట్లే ఉండునని వాక్యార్థము. సహృద్ధుల ముఖములు ప్రశాంతముగ నిర్మలముగ ఉండటం, దుష్టుల ఆకారము భీకరముగ నుండుట మనము నిత్యము చూచేడి విషయమే.

'సత్యం శివం సుందరం' అను వాక్యమును బట్టి సత్యము శివకరమైన విషయము, సుందర లక్షణము కలిగి యుండునని, తెలియజేయుబడినది.

శ్రీరాముడు, సీతాదేవి, శ్రీకృష్ణుడు, అక్షి ద్వానపరుడైన యోగదూవుడైన శివుడు, పార్వతి మొదలగు దేవతలు, మరల సాధువులు, యోగులు మొదలగు వారెల్లరు శుభకరమైన ముఖ్య ాక్షణము కలిగియున్నవారే.

వివరకు పశువులను (ఒంగోలు జాతి ఆవులు మున్నగువానిని) వాని మంచి లక్షణము లను చూచి మనమెందుకొనుచున్నాము. పెండ్లి చూపులు కొలది క్షణములలో జరిగినను యువతీ, యువకులు, వారి పెద్దలు, ముఖ కవళికలనుబట్టి కొంతవరకు నిర్ణయమునకు వచ్చుట మనకు తెలిసిన విషయమే. శుభలక్షణయుక్తమైన సుందర విగ్రహములకే మనము ఆరాధనలు గావించె దము. ముక్కు, చేయి మున్నగు భాగములు విరిగినవో విగ్రహము ఆరాధనా యోగ్యము కానేరదని శాస్త్రము తెల్పుచున్నది.

శరీరమందలి ముక్కు, కన్ను, చెవులు, పెదములు, నుదురు, చేతులు (Physiognomy) మున్నగువానిని బట్టియు శిరస్సు ఎట్లున్నది అనేది విషయమును బట్టి (Phrenology) కొంతవరకు వ్యక్తుల గుణాగణములు నిర్ణయించెడి ప్రయత్నములు శాస్త్రజ్ఞులు చేసియున్నారు. కాని ఈ శాస్త్రములు ఇంకను పరిశోధన దశయందు మాత్రమే యున్నవి. చివరకు మన దస్తూరిని బట్టి సంతకము కూడా మన మనోలక్షణములు గ్రహించెడి Graphology శాస్త్రముద్భవించుచున్నది. అయినను, మన నిర్ణయములు అసంపూర్ణములనియు, మన శాస్త్రములు ఎప్పుటి కప్పుడు మారుచున్నవనియు (The Truth is, there is no Truth).

యస్మక్రియావాన్ పురుషః సవిద్యాన్

'క్రియాశీలియగు పురుషుడే (విజమగు) విద్వాంసుడగును' అని వాక్యార్థము. శాస్త్రములన్ని విరిగినవారు కూడ మూర్ఖులుగ ఉన్నారు. ఎంత అలోపించి నిశ్చయించిన ఔషధము, కేవలము పేర్లు తెల్పినంత మాత్రమున రోగశాంతి కలుగునా అని క్లృప్తమున ప్రశ్నింపబడి (క్రియాశీలతకు (Pragmatism) ప్రాధాన్యత ఒసంగబడినది.

శాస్త్రాభ్యాసీత్యాసి భవంతిమూర్ఖో:
యస్మక్రియావాన్ పురుషః సవిద్యాన్
సాచింతితం ఔషధ మ్మాతరాణాం
నవామమాత్రేణ కరోతిశాంతిం.

పాండిత్యప్రకరణవలనగాని, మాటల గారడీవలన, మానవుని జీవితమునకు మార్పు రాదు. నేర్పినవిద్య గ్రహించిన విజ్ఞానమూత్రములను ఆచరణ గావించినపుడే అయ్యని రాజీంచును. లేనివో అయ్యని మెట్టవేదాంతములు, శుష్క ప్రియవచనములుగ ప్రజలు తెలిసికొని నిర్లక్ష్యము చేయుదురు.

వివేకానందుని అనుష్ఠాన వేదాంత ప్రబోధము ప్రజలను మహిమ్యాన్వితులను చేసినది. మహాత్ముడైన సత్య అహింస ప్రేమలు కేవలము ప్రజలకు బోధించుట, యందు తృప్తిపడక తన జీవితమున ఆచరించి చూపినాడు గనుకనే మహాత్ముడను సార్థకవాముడైనాడు.

మన దేశమున ఆధ్యాత్మికత, ధర్మభావన అనేది శీర్షిక క్రింద బోధలు, గ్రంథములు కోకొల్లలు చూచుచున్నాము. క్రియాశీలత లోపించుటవలననే దేశము దారిద్ర్యతను అనుభవించుచున్నదియేగాని సహజ సంపదలు లోపించికాదు.

మదర్ థెరిస్సా వంటి సాశ్రాత్యులను జూచియైన మనము గుణపాఠము నేర్వవలయును.

యోవై భూమా తత్సఖం తదన్యతమ్

చాందోగనిషత్ భూమి' అను శబ్దమునకు, అనంతము, ఆనందము, అమృతము మున్నగు లక్షణములు తెలుపబడినవి. "మహాత్ నిరతిశయం భవతి". Vast, Unsurpassed, abundant అని అంగ్లమున వర్ణింపబడినది.

పరమాత్మ సత్యస్వరూపం అనంతం, ఆనందం, అమృతం అని వాక్యార్థం. పురాణము లలో, ఈ ఆనందమయ స్థితిని వైకుంఠమనియు, కైలాసమనియు, Heaven అనియు వ్యవహరించుట ఎరిగియున్నాము. యోగులు దీనిని సమాధి స్థితియనియు, అమృతాస్వాదన లంబికా యోగసిద్ధి వలన జరుగుననియు, కుండలినీదీప్తము: వలన, సంభవమనియు తెల్పుచున్నారు.

ఆనందప్రాప్తియే సర్వశేషులకు గమ్యస్థానము. మనకు మత్తు పదార్థములైన గంజాయి, భంగు, మరిజువా, విస్కీ మున్నగు హీనపదార్థ సేవనలయందు కూడా ఒక విధమగు ఆనందము కొరకే అలవాటుపడుచున్నది. కాని ఇది వక్రమార్గము. మానవులను బానిసలను చేసి నికృష్టముగ మార్చిడి హేయవిధానము. ఆనందము, ఆరోగ్యము, అనంతజ్ఞులను, అమృతజ్ఞులను చేకూర్చిడి బ్రహ్మభావన భక్తులకు, సాధువులకు, యోగులకు, జ్ఞానులకు, కర్మ యోగులకు ఎల్లడల గమ్యస్థానమగుచున్నది.

త్యాగరాజు 'ఇంతకన్న ఆనందమేమి?' అని తన కీర్తన యందు గానము చేసినాడు. అటులనే భక్తులు, మీరా కబీర్, తుకారాం, భక్త వరసింహ మెహతా, రామదాసు, అన్నమాచార్యులు మొదలగు మహాభక్తులు అమితమైన అనిర్వచనీయమైన ఆనందమును పేర్కొనుట గమ్యార్థము. మానవుడు ఆనందము నుండి ఉద్భవించి, చరమమున ఆనందప్రాప్తికి ఆశించుట విశేషము.

"యోవై భూమాతత్ సుఖం, తదమృతం".

రజస్తమో మోపగా

- అధ్యాయ 8-2-1

"రాజసిక తామసిక లక్షణములకు లోనుకాకాడదు" అని అధర్వణ వేదము మనలను ఆదేశించుచున్నది. భగవద్గీత మానవజాతిని, మానవుల చేష్టలను సారీ ఇట్టయిష్టములను బట్టి మూడు రకముల విభజించియున్నది. అదియే సాత్విక రాజసిక తామసిక లక్షణముల విభజన. అనందోత్సాహములు కలిగి నిర్మల హృదయముతోడ పరమాత్మము కోరి సత్కార్యేషణము, దేవుడై నిశ్చలబుద్ధితో ఈర్ష్యాద్వేషములకతీతుడై స్వకర్మల నాచరించువాడు సాత్వికుడు. అతనికి సాత్వికాహారమే ఇష్టము. ఆయుర్వృత్త బలారోగ్యా మఖ్యసీతి వివర్ధనా (భగవద్గీత 7-8). ఆతఁడు చేయు కర్మల నిర్మలమైన ఫలములనిచ్చును. సాత్వికం నిర్మలం ఫలం.

అపాంకారము, డంబము, దర్పములతో కూడిన ప్రాపంచిక కార్యము అనుకొనసాగించెడు వాడు రాజసికుడు. ఆతనికి రాజసికాహారము అనగా కల్మషు లవకాతుష్టతీక్షణ దూష్టి విధాహీనః (భగవద్గీత 7-9) లక్షణములు గల ఆహారము ఇష్టము. ఇది దుఃఖ శోభ రోగాదులను జనింపజేయును.

మూఢన తరగతికి చెందిన మనుజులు నిద్రమత్తు కల్గినవై, జడత్వము కలిగి శ్రేయస్కర విషయములందు ఉత్సాహము మానక స్థాణువులై జీవించెదరు. వీరు యాతాయానం, గతయరం, పూజావిరహిణిలైన పదార్థములు అనగా దుర్బంధముతో కూడినవి, రహస్యములు, చర్చి పదార్థములు మున్నగునవి (భ.గీ. 7-10) హీన పదార్థములు అనిన వీరికి ఇష్టములు. వీరు తామసిక ప్రవృత్తి కలవారు.

భగవద్గీత విడవ అధ్యాయమున మానవులు, మానవుల చేష్టలు, వారి ఆహార పదార్థములు మున్నగు వానిని మాఢ విధములుగ విభజించియున్న ఇందు ఒక విషయము గుర్తించవలయును. భగవద్గీత యందు 'సీవు ఇది తిన వలయు, ఇది తినరాదు' అని చెప్పబడలేదు. ఎవరి సహజ

స్వభావమును (సాత్విక రాజసిక తామసిక) బట్టి వారు అట్టి ఆహారములపై ఇష్టము చూపించెదరు (Aptitudinal behaviour) అని తెలుపబడినది.

సాత్విక స్వభావము, సాత్విక కర్మల నిర్మల ఫలములనిచ్చును. రాజసిక, తామసిక కర్మలు స్వప్నాయకములు. గమక రాజసిక తామసిక ప్రవృత్తులను విడవాడవలయునని అధర్వణ వేదము "రజస్తమో మోపగా" అని హెచ్చరించుచున్నది.

రక్షితాస్మిన్ శీలేన

- సుందరకాండ 17-28

సీతాదేవి రావణుని లంకానగరము నందు నిస్సహాయురాలైనను, తనను తాను రక్షించుకొనినది. 'రక్షితా శ్చైవ శీలేన' అను మహత్తర వాక్యము తోడ వాల్మీకి మహర్షి సుందరకాండ యందు సీతా సార్వ సాత్వికత భావమును ప్రస్తుతించియున్నాడు. సీతాదేవి లంకయందు రక్షించువారివ్వరు లేకున్నను 'శ్చైవశీలేన' తన శీలము చేతనే సీత తన్ను తాను రక్షించుకొనినదని మహర్షి తెల్పుచున్నాడు.

సీతాదేవి, "భువాంగి", "మనిభక్తాంగి", "నివాభరణకోటిసీం" యని వర్ణింపబడినది. ఆమె శుభములైన అవయవములు కలిగి యున్నది. ఆభరణములు లేకదే అందము కలది. రావణుడు తన లంకకు, వంశమునకు, సీతాదేవిని చెరబట్టుట వలన కీడు కలుగుననెడి భావము తెలియపల్చినను ఆమెను కాంక్షించియున్నాడు. సుందరకాండ యందు ఒకచోట రావణుడు ఉద్బోధించుచు తాను ఆమెను బలాత్కారము చేయబోనని తెల్పియున్నాడు.

దీనికంతయు కారణము సీతాదేవి యొక్క శీలసంపదయే. సీతాదేవి రావణుని చూచి త్రోవకారముగ అనేక నిందావాక్యములు పల్కినను, రాక్షస స్త్రీలు "సీతాదేవి యేల? నేనుండగ అను భావము వెల్లడించినను రావణుడు సీతనే మోహించుట ఆమె తన శీల రక్షణమును చూచి రావణుడు నివ్వర బోవుటయే కారణము.

శీలసంపద, సకల సంపదలకు మూలము. శీలమే స్వరక్షణ చేయును. సీతాసార్వని, మానవానారము రాలి మహిమన్వితమూర్తిగ రూపొందించిన శ్రీరామచంద్రుని వారి గుణగణములు కల్గిన శీలసంపదకు భారతజాతి అనేకు హిమావలసర్యంతము ఏటేటా కల్పాణములు నటిపి వారి జీవితములను ఆదర్శములుగ భావించి, నివాళులు అర్పించుకొనుచున్నారు. వీరి వీరికి సీతారామ లక్షణ, ఆంజనేయ విగ్రహములుగల మందిరములను చూచుచున్నాము.

వాతా ద్విషేషేరలం

- మంత్రపుష్పము

హైందవులందరు భగవదాధనయందు సాధారణముగ ముక్త కంఠముతో ధ్యానించేడి మంత్రము, మంత్రపుష్పము. దేవాలయాలలో, ఆరాధన లలో మనోజ్ఞంగా ఎలుగెత్తి ఏకస్మరంతో

“రాత్రురప్రద్యముదాజహర” అను మంత్రపుష్పం గానం చేస్తారు. మంత్రపుష్పానికి ఒక విశిష్టస్థానం దానిలో గల విశేషార్థం వలన లభించింది. గమకనే పారవర్త్యంగా ఇది అందరూ కంఠస్థం చేసి కలిసి చదవడం అనార్యాయం అయింది. ఇట్టి ప్రత్యేక పూజా విధానంలో తప్పక ఏవో అమూల్య విజ్ఞాన విషయాలు నిక్షిప్తమై ఉంటాయి. భావితదముల వారు లాభించవలయునని, అనుభవముగ ఆర్థభావన కొనసాగవలయునని ప్రాచీనులు ప్రగాఢముగ వాదించినారు.

మంత్రపుష్పమయందు “యోసానూ ఆయతనం వేద, ఆయతనవాన్ భవతి” అను మంత్రము అనేక పర్యాయములు ఉచ్చరింపబడుట సూర్య చంద్రులు, నక్షత్రములు, మేఘములు మున్నగునవి అన్నియు దైవ స్వరూపము అని యెరుగుట ముఖ్యమని తెలియజెప్పబడుచున్నది.

మంత్రపుష్పములో ఒకవోట “కింత ద్విష్టేర్థలం” అని ఒక గొప్ప ప్రశ్న అడగబడుతుంది. అనగా “ఆ విష్ణువునకు ఆ బలము (శక్తి) ఎట్లేర్పడుచున్నది? అనునది జటిల ప్రశ్న. ఒక విధంగా చూచిన ఈ ప్రశ్న నృసింహ రహస్యాన్ని, మూలశక్తిని తెలిసికొనవలెననెడి ఆకాంక్ష వ్యక్తకరింపబడుచున్నది. మరి ఇంతటి ఘనమైన ప్రశ్నకు “కింత ద్విష్టేర్థలం” అను దానికి సమాధానము “వాతాద్విష్టేర్థల మాహుః” తెల్పబడినది. వాతము అనగా వాయువు. “విష్ణు శక్తికి వాయువే మూలము” అని అర్థము. వాయువే ప్రాణము, వాయువే శక్తి ప్రాణాయామమే శక్తి ప్రసాదకము అని గ్రహించవలెను.

అంజనేయుడు, భీముడు, వాయుపుత్రులు గమక మహాశక్తి సంపన్నులగుట మనమెల్లర మెరింగిన విషయమే.

వాదో సావలంబ్యః

- వారధ భక్తి స్వాత్రము

“వాదములోనికి దిగవలదు” వాదః న అవలంబ్య అని మహర్షి వారధుడు తన భక్తి సూత్రములలో హెచ్చరించియున్నాడు. మహాభక్తుడు సంకీర్తనాచార్యుడు, త్రిలోక సంచారియునగు వారధుని కొందరు కలహభోజుడు, కలహప్రియుడని సంబోధించుట విచారకరము. నిజముగ అట్టివాడైనచో వాదోపవాదములకు దూరముగ నుండుడని భక్తులకు ఉపదేశమిచ్చినా? వారధభక్తిసూత్రములు, జిజ్ఞాసులు శ్రద్ధ తో పఠించి అవగాహన చేసికొనుట చాల ముఖ్యము.

వాదోపవాదములందు తమతమ శక్తియుక్తులు, పాండిత్యప్రకర్ష మాపుటకు, ప్రత్యర్థిని ఓడింపజూపటకు జరుగుచుండును. నిత్యసత్యము, నిజముగ, వాదములకు, వాక్కుటమకు దూరమై మానమున జరిగిండు ఆత్మ పరిశీలన మూత్రమే వ్యక్తమగును.

సాధారణముగ వ్యక్తులకు ముందుగానే కొన్ని నిశ్చితమైన అభిప్రాయములు కలిగి వానినే నిజమని భావింపుట, ఎదుటివాడు తెల్సిన విషయము సత్యము కానరదని తలంచుట సహజముగ జరుగుచుండును. మొండివాదము, పిడివాదము మున్నగునవి, ఎదుటివారిని కించపరుచుచువిగాను, తన అహంకారము బహిర్బలమగునట్లుగాను జరుగును. వాదమున తాను

ఓడిపోయి, ఎదుటివాడు గెలుపొందినట్లుల చెప్పువారు అరుదు. నిజముగ అటుల చెప్పినవాడు ఒకానొకరో మనునిగ భావించవలసినప్పుణెనెమో!

వాదమున ఎదుటివానిని ప్రశ్నించుట, ఒకప్పుడు విషయసేకరణ కొరకుగాక, తానువిచ్చిన విషయములపైత్ర, ప్రత్యర్థిని మరలపుటకు చేయు ప్రయత్నముగనే పరిణమించును. ప్రశ్నించునతనికి ముందుగానే సమాధానము తెలిసి ప్రత్యర్థి ఏమి తెలుస్తో చూతుము అను భావము మనమున నెలకొల్పబడ యుండును. వ్యాయసభలయందును, అంతర్జాతీయ వేదికలయందు ప్రజాసభలయందనేకముగ వాదోపవాదములు జరుగుచునేయుండును.

కాని సత్యము నిజముగ మానమందే పశించును. గమకనే వారధులవారు “వాదో వావలంబ్యః” అని హెచ్చరించియున్నారు.

వివస్వన

‘వివస్వన’ అనునది బుద్ధులు చేసెడి ఒక సాధన. ఇది పాశిభాష యందలి పదము. సంస్కృతమున దీనిని ‘వివశ్వన’ అని అర్థము చేసికొన తలచుము. ‘వశ్వన’ అనగా చూచుట ‘వివశ్వన’ అనగా బాగుగ పరిశీలించుట యని అర్థము.

బుద్ధభగవానుడు మన దశావతారములందు ఒక అవతారమూర్తిగ రూపొందించ బడినాడు. భగవంతుని అవతారమని హిందువులము భావించినను కాలక్రమేణ బుద్ధుని శిష్యులగు బౌద్ధులను, వారి విధానములను మనము కొంత దూరముచేసికొనియున్నాము. యజ్ఞయాగాదులయందు కాలక్రమేణా పోటుచేసికొని కొన్ని హింసాత్మకములగు క్షుద్రకర్మలను ఎదిరించి నిలచి, నూత్నమార్గములను ఆత్మపరిశ్ఛానమునకు ప్రాధాన్యత కల్పించినవాడు బుద్ధభగవానుడు. కాలగమనము నెదిర్చిన నేటిదీరుడు. రాజ్యసఖములను పరిత్యజించి ఆత్మదర్శనము చేసికొనిన తత్త్వమూర్తి తగాగతుడు. ఆయన దుష్టదే అయినచో దశావతారముల యందు ఆతనికి స్థానము నైందన దర్శము ఒనిగడిదికానేకాదు. నాగార్జునుడు మొదలైన బౌద్ధులు(పాద) రసయోగమును (Mearny) ఆయుర్వేదమున చొప్పించి మేటి సేవచేసినారు, అజంతా, కుడ్యునిత్రములు, శిల్పకళలు తదితర దూపములద్వారా మన సంస్కృతికి స్థిరత్వము నొసగినారు. చైనా, జపాను, టిబెట్టు మున్నగు దేశములందెల్లడల అహింస, ఆత్మచింతన, నియమ జీవితవిధానమును విస్తృతించిచేసినారు.

బుద్ధుని శిష్యులకు ఆత్మ పరిశీలనకొరకు ‘వివస్వన’ విధింపబడినది. ఈ విధానము వలన సాధకుడు ఇతర చింతనలనుమరచి కొంతకాలము తన ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు ఎల్ల సంపరించుచున్నచో పరిశీలించుటయే ‘వివస్వన’ విధానము. యోగశాస్త్రమున దీనిని హంస యోగమని తెలుపబడినది. ‘సో’ అనెడి ఉచ్ఛ్వాసము, ‘హం’ అనెడి నిశ్వాసము కలసి ‘సోహం’ లేక అజపాగాయత్రి యగుచున్నది. పాశ్చాత్య వ్యాయామ విద్వలగు Aerobics (శ్రుతితముగ చేసెడి వ్యాయామము) మెల్లగ చేసెడి వ్యాయామములందు Consicous breathing తెలుపబడుచున్నది. ఈ పరిశీలనాత్మకమగు ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములే ‘వివస్వన’.

శ్రీ గోమంకా (ప్రతిభాధిపతికారు) తూర్పు ఆసియా దేశములు సందర్శించి ఈ విద్యార్థులను బోధించునంటే తెలిసికొని నేడు విస్తృత ప్రచారము జరుపునకు చేయుచున్నాడని

సతరతి సతరతి లోకాన్తరయతి

1

“తాను తరించును, తాను తరించును (ఇంకను) లోకమును తరింపజేయును.” అ
నారదభక్తి సూత్రము. భక్తుడు తప్పక తరించును. సతరతి సతరతి! అని రెండుమారులు
తెల్పుటవలన నిజభక్తుడు నిస్సంశయముగ తరించును అని విషయము వ్యక్తమగుచున్నది.
నిజమగు భక్తుడు తరించక ఏమగును? ఇందు విశేషమున్నది అనేడిది (ప్రశ్న). విశేషభావ
“లోకాంస్పారయతి” అనుదానిలో గర్భితమైయున్నది. ఎవనికివాడు మోక్షముసొందుట ఒకవిధము
నిర్దేయము. కాని తాను తరించును మరల లోకమును తరింపజేయును. లోకమందలి జనులన్ని
పైతృసంతులుగా చేసి భక్తుడు తన భక్తి ప్రభావమువలన తరింపజేయునుని నారదమహా
తెల్పుచున్నాడు. “లోకాంస్పారయతి” యనేడి ఉద్దేశ మనమైనది. తనకు తాను మోక్షమును
సొందుట కొంత లాభము. కాని తనతోడ లోకమును పైతృసంతముచేసి తరింప చేయుట
ఉత్కృష్ట ధర్మము. నిజమైన భక్తి ప్రభావమువలన తానేగాక తనతోట్లూరు తరించగలరు అనున
ఇచట విప్రలికరించబడినది.

మానవశ్రేయస్సునకై, సంఘశ్రేయస్సునకై, నదృక్పాతవహారు, తుపకారాం, మీరల
శ్రీకృష్ణాచార్య నానక్ మున్నగువారిద్దరూ తమ సంక్షేప ప్రభావముల వలన ప్రజలను చైతన్య
వంతులుగ చేసి సన్మార్గలను చేసియున్నారు. రామదాసు, అన్నమాచార్యులు, త్యాగరాజు, రామకృష్ణ
పరమహంస, మొదలగువారు తమ జీవితములద్వారా లోకమును చైతన్యవంతం చేసియున్నాడ
అని హృదయాంతరాళముల నుండి నారదమహర్షి తెల్లియున్నాడు.

నారదమహర్షి మహాభక్తుడు. గానకావీరుడు. భక్తిప్రభావమును తన నూత్రములద్వారా "నారదభక్తిసూత్రములు" అనేది గ్రంథరూపమున వెల్లడించినట్లున్నాడు. ఇట్టి మహాభక్తుని కేవలవచనము "తాగాదాల మనిషి" కలహాభీజుడని వర్ణించుట దురదృష్టకరము. సీనిమాలో చొకరకకాసోన్నమునకై కొంత ఇట్లు జరిగినదేమో. ఆిరొకసంచారియై, భగవన్ను సంగీర్తనము గావించి తీలావతి గర్భమునందున్న రాక్షసపుత్రుని తన భక్తి ప్రభావమువలన ప్రహ్లాదునిగ అవతరింపజేసి, సరమాత్మ నిజదాసుడు నారదమహర్షి. నారదభక్తిసూత్రములు ఎల్లద సరింపదగిన గ్రంథరాజము.

సత్య చీరకాల నైరంతర్య సత్కారాసేవితో దృఢభూమిః

— పాతంజలి యోగ సూత్రము —

సాధన పట్టుల చేదుపాలెనను విషయమును పతంజలి మహర్షి తన యోగ సూత్రములలో వర్ణించును. దీర్ఘకాలము, నిరంతరము నరికై న విధమున కాయాచరణ చేసిన దృఢభాషా

చేదవర్తనము కలిగి వర్తమానీన పనులు చేసినది కాకుమారులకు విష్ణువర్మ మిత్రలాభము మిత్రభేదము మున్నగు కథల ద్వారా వారిని పునులుగ మార్చినాడు. 'కుండ్రబ్రతులు కొట్టినట్లు' 'మీరు పనికిమాలినవారు' వ్యర్థులగుదురు' మొదలగు పలుకుల వలన ఎదుటి వారు సంతోషించదలగను. శర్మ అక్క తన తమ్మునికి ఎంత చక్కగ హితబోధ చేసి సవార్ధునిగ చేసినది కొందర ఉపాధ్యాయులు తల్లిదండ్రులను 'నీవు పనికి మాలిన వాడవు. బజారు లతో బిక్షమెత్తుకుంటావు' అనెడి నిందావాక్యములతో హితబోధ, సత్బోధ చదు తలపెట్టుట మనం చూసిన హిత బోధ చేయుట కాని వారియందు గల మంచి లక్షణమును ప్రశంసించి వీరిన సత్కృష్టిన హిత బోధ చేయుట ప్రయోజనకరము. Pale Carnegie తన గ్రంథమందు ఇట్టి విషయములు అనేకము ప్రాసేయున్నాడు. ఎదుటివానిని నిందింపమనూ (blaming words) వ్రేల్చి నిజము, నిష్ప్రయోజనమున తత్కమును ప్రేయ వనములతో మేళవించినపుడే అయ్యది సంపూర్ణత నొందును.

“లోకసంతయు దండనాభీతి వలన జయింపబడును” అను వాక్యము రాజనీతియందలి శిక్షాస్ఫూర్తి భాగము. ‘దండస్యాభియాత్సర్వం’ ‘దండము వలననే ప్రజలు భయపడెదరు. రాజనీతి యందు దండము లేక $F(ORCE)$ చాల ముఖ్యమైనది. ప్రజలు హితబోధ వలన సహార్దులుగ నుండెడివారు కొంతవంది ఉండురు. మరెకొందరు చెప్పిన సాంఘిక నియమములను కట్టంపించి న్యాయశాస్త్రమనకు భిన్నముగ దుష్ట కార్యములనాచరించెడి వారున్నారు. వారికి దండము లేక రాజశిక్ష ముఖ్యము. సహజ సంక్షేమమునకై ప్రతి దేశమునందును చట్టము, చట్టము సాలించుటకు రాజదండము అత్యవసరము. ప్రజలు తమ తమ సమలను తాను నక్రమముగ చేసుకొనుటకు రాజదండము, రాజశిక్ష కలిగిన సాలక వ్యవస్థ (LAW & ORDER) చాల ముఖ్యమని వాకార్డుము “దండం దశగుణం భవేత్” అనెడి వాక్యము మనకు తెలిసినదే. ఆహార నిద్రాభయ మైదునములు మానవులకు సహజ లక్షణములు. అందు భయము అనెడి లక్షణమును పరిపాలకులు అవలంబించ వలయును.

దగవనీత యందు శ్రీ కృష్ణవరమాతృ రాజదండముందలి శక్తిని నేవే అని విభూతి
విమోగమున తెల్చియున్నాడు. విష్ణు సహస్రనామమున 'దండయతాం' అని నామమున్నది. మన
దేవతలకెల్లరకు ఏదో ఒక దండమున్నది. శివునకు త్రిశూలము, శ్రీకృష్ణుని సుదర్శన చక్రము
శ్రీరామునికి కోదండము, కాశీదేవికి శూలము కల్లియుండుట సువిదితమే. అహింసావాది మన
మహాత్మాగాంధీ కూడ స్వతంత్ర భారతదేశము కాశ్మీరు సరిహద్దుల గూర్చి సాకిస్థాన్ త
యందున్నునకు తలపడినపుడు అయ్యది భారత రాజ్యాంగ విధానమునకు వదలివైచినాడు.

- వివాహ మంత్రము

ఈ సన్నిత్రానుబంధమున నేను పారసదాసు అనేదే ప్రమాణము
అత్యంత విశ్రాంతి. అందువలననే గృహస్థాశ్రమధర్మమేటిదిగ వర్ణింపబడియున్నది.
బాహ్యక్షణాలు, మోహములకు తలోగ్గక ఇరువురును జీవితమును సక్రమమార్గమున నడువ
వలయునని తెల్పుటకు, వివాహకార్యము భారతీయ సంస్కృతియందు ప్రధాన భాగము
రూపాందింపబడినది. ఇట్టి స్థిరభావము వల్లది పొందించే కార్యవిధానాల వలననే హైందవ
జాతి' నేటికిని సిరసాయిగనున్నది.

[illegible]

సాత్వికం నిర్మలం ఫలం

- భగవద్గీత 14 - 16

భగవద్గీత గుణాత్రయ విభాగ యోగము, 14వ అధ్యాయమున శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ సాత్విక రాజసిక తామస కర్మల ఫలములను విశదీకరించును. 'సాత్వికం నిర్మలం ఫలం, రజస్వలం దుఃఖం, అజ్ఞానం తమసః ఫలమ్' అని వివరణ తెలుపును. సాత్విక కర్మకు నిర్మలమైన ఫలములు, రాజస కర్మలకు ఫలము దుఃఖమనియు, తామస కర్మకు అజ్ఞాన ఫలమని వివరింపబడినది.

'సాత్వికే సంజాయతే జ్ఞానం' సత్గుణమునలన జ్ఞానము, రజోగుణము నలన లోభము, తమోగుణము నలన మోహజ్ఞాన ప్రమాదములు కలుగుచున్నవి. (14 - 17). 'సత్త్వం సుఖే సంజయతీ' సత్గుణము జీవాత్మను సుస్థిమము, రజో గుణము కర్మయందును, తమోగుణము జ్ఞాన ప్రమాదమును కలుగజేయును (14 - 9). 'దైవీ సంపద్ విమోక్షాయ, నిబంధాయాసురీమతా (16 - 5)' దైవీ సంపద విముక్తిని, ఆసురసంపద బంధములను కలుగజేయును. త్రితనత్త్వం నిర్మలత్వాత్, ప్రకాశకమనామయం (14 - 6)" సత్గుణము నిర్మలమైనందున వెలుగునిచ్చును అని తెలుపబడినది.

భగవద్గీత 16వ అధ్యాయమైన దైవాసురసంధ్యోగయోగమున దైవలక్షణములు, దానికి భిన్నమైన అసుర (రాక్షస) లక్షణములు మిన్నగా శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ వివరముగ (Good and Bad) తెలుపును.

భగవద్గీత 17వ అధ్యాయమైన శ్రద్ధాత్రయ విభాగయోగమున శ్రీకృష్ణపరమాత్మ చివరకు దేవతాపూజలను కూడ సాత్విక రాజసిక తామసిక విధములుగ విర్ణయించిచూపును. 'అయుక్తభావలోగ్య' (17-8) అను శ్లోకమున సాత్వికావోదమును, "కట్యాష్ట లవణాత్కృష్ణ (17 - 9) అను శ్లోకమున రాజసికావోదమును "యాతాయామం గతరసం (7 - 10) తామసావోదములను గూర్చి విశదీకరించును. ఈ 17వ అధ్యాయముననే వాక్యమన్న సాత్విక యజ్ఞములను గూర్చి కూడ వివరణ జరిగినది.

సాత్విక స్వభావమును భగవద్గీత ప్రబోధించినది.

సాత్విక స్వభావుడే సాధువు.

సాధువునకే సత్యజ్ఞానము లభించును.

సంగచ్ఛద్ధం సంపదర్షమ్

- ఋగ్వేదం 10 - 191 - 2

"కలిసి నడవండి (గచ్ఛత్), కలిసి మూట్టాడుకొనండి (పదత్)" 'కలిసిమెలసి జీవించండి' 'కలిసిమెలసి కృషి సల్పండి' 'కలిసిమెలసి ముందుకే సాగిపొండి' అని వేదము మహిమనుచున్నది. ఒకబాట వెంట కలిసి నడచుట, ఒకమాట మీద నిలచుట, ఒక త్రాడు లేక ఒక సూత్రముపై

నిలబడి అభివృద్ధి పొందుట ఎంత ముఖ్యమో సహకార జీవనము, సహకార పద్ధతులు నిత్యజీవితమునకెంత అత్యవసరమో వేదమున వెల్లడింపబడినది. సహకార జీవనశైలి వేదకాలము నుండి నేటి కాలము వరకు అత్యంతావశ్యకమని తెలియవచ్చుచున్నది.

కలసిమెలసి ఐక్యతాభావమున జీవించుట వలన సంఘశక్తి వృద్ధి పొందుననుట నిర్వివాదాంశము. జాతియను పదమునకు లక్షణములు కొన్ని నిర్ణయింపబడినవి. ఒక భౌతిక నిర్మాణము, ఒక జాతి మానవులు మొదలైనవి తెల్పుతూ, ఏకభావనతోడి ఉద్దీప్తులగుట ఒక నిర్దేశ్యము, ఒక జాతి మానవులు మొదలైనవి తెల్పుతూ, ఏకభావనతోడి ఉద్దీప్తులగుట ఒక లక్షణముగ వ్యక్తీకరింపబడినది. పెద్దపూర్వ కలహములు, వైషమ్యభావనలు, దేశమును చిన్నాభిన్నము చేయు భావ ప్రచారము, మున్నగునవి సంఘము, జాతి జీవనమును మొదలంట కృశించి చేయునన్న విషయము భారతదేశ విభజన వలన మన జాతి ఘనముగు గుణసౌభ్యము నేర్చుకొనినది. అయినను ఇప్పటికినీ వేర్పాటు వాదములు విస్తృతమై దేశపక్షిష్టతకు విమూలము కల్గించు వర్తిస్థితులు ఏర్పడుచున్నవి. అట్టి సంఘవిఘాతకరమగు భావనలకు స్వస్తి వలికి, ఐక్య సహజీవనము తోడ ముందుకు సాగిపోవలయునని అదేశింపబడినది.

అయితే సంఘమునందు భిన్నభావములుండవా? భిన్నరీతులుండవా? అందరును ఒకేమాట మాట్లాడదరా అను ప్రశ్నలు ఉత్పన్నమగుట సహజము. ఒకే తల్లితండ్రులకు జన్మించిన కడప పిల్లలతోనే భిన్న భావములుండట చూచుచున్నాము. భార్యభర్తల మధ్య తండ్రితనయుల మధ్య అన్నదమ్ముల మధ్య విరుద్ధ భావనలుండట గమనించుచున్నాము.

అవును, భిన్నత్వము సృష్టి సహజలక్షణము. ఒకే రకమున సృష్టి జరిగి యుండినచో అయ్యది భరింపరానిదై యుండును. కాని భిన్నత్వములో ఏకత్వము కలిగి, కలసిమెలసి జీవించుట మనకు శ్రేయోదాయకమగు విషయము.

సంశయాత్మా విసర్వతీ

- భగవద్గీత

సంశయములతో, (అనవసరంగా) సత్యమనుగువానికి విజయముండదు. వివాశనము కల్గుతుంది. కావున సంశయములను దరిచేరనియరారు. అదేమిగి సందేహములతో మనస్సును క్షణింపజేసిచో మనోదోర్బల్యము కల్గి మానవుడు కర్తవ్యహీనుడగును. భీతి, నిద్ర్యయుత, నిరాశలను పెంపొందించినచో ఆత్మవిశ్వాసము కోల్పోయి జీవితానందము నన్నగొల్పను. సంశయాత్మకతను negative attitude అని వ్యవహరించుచున్నారు. ఆత్మవిశ్వాసానికి మాత్రం కలిగిన భావాలు మనస్సున ఆలవాలము చేసికొనరాదు. ఏదో అపజయం, ఉపద్రవం, అప్రతిష్ఠ కలుగబోవుననెడి భావాలను (anticipatory fears, hallucinations) దూరము చేసికొనుట మంగళప్రదమైన, శుభకరమైన భావసంపదను పెంచుకొనుట విజయశీలికి ఎంతయు అవశ్యకమైనది.

క్షుద్రం హృదయ దోర్బల్యం అనెడి హృద్భరిక శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ అర్జునునకు "హృదయ దోర్బల్యము క్షుద్రమైనది, నీవమైనది దానిని త్యజించవలయునని" బోధించియున్నాడు.

యుద్ధములో సైన్యము తాము గెలుపొందగలము అని భ. వింపినచో విజయము కలుగుననియు, సందేహము కల్గిన ఓటమి పొందుదురని తెలుపబడినది. లెనిన్ గ్రాడ్ యుద్ధమున వాణి వైవిధ్యములను రష్యా పీఠులు ఓడించుటకు, రష్యనులకు గల ఆత్మవిశ్వాసము, దీక్షయే కారణమని యుద్ధ శాస్త్రజ్ఞులు తెల్పుచున్నారు.

"Fear not" అని ఏనుక్రీస్తు బైబిలునందు తెల్పును. భగవద్దీత మానవులకు జీవిత సమరంలో ఆత్మవిశ్వాసము కలుగజేసి ఆనందసదగాములను చేయుటకు ప్రయత్నిస్తుంది. Positive attitude లేక నిశిత పదగామునిగ మానవుని రూపొందించుట భగవద్దీత ఆశయము. (తైలోక్యమంగళకరుడైన త్రిలోకవాదుని స్మరించి ముందుకు సాగుటయే మానవుని కర్తవ్యం.

సుఖస్వర్ణత మారుతః

- శ్రీమద్రామాయణం

'చల్లని గాలితో సుఖముగా నుండిరి'. రామరాజ్యంలో ప్రజలందరూ సుఖముగా జీవించినారు అనేది జీవిత విశేషములను తెల్పుచు "మారుతః". చల్లని గాలితే "సుఖస్వర్ణత" సుఖస్వర్ణ కలిగి ఆనందముగ రామరాజ్యమున ప్రజలు జీవించినారు అని తెలుపబడుచున్నది. ఇయ్యది ఒక విధముగ వాతావరణవర్ణనయని భావించవచ్చును. చల్లని గాలులకు మానవుల వృద్ధయౌవృష్టుములు ఉద్యమాలవాగును. వడగాలులు, పెనుగాలులు, జంభూమాలు తములు మానవులను భయభ్రాంతులను చేసి వృద్ధయౌవనము గావించును. ఇంద్రాంధు, అమెరికా మున్నగు దేశములలో అనుదినము "Today's weather" అని ప్రకటింపబడి ప్రజలు తదనుగుణముగ వర్తించుట చూచుచున్నారము.

చల్లని వాతావరణమునకై యోగులు కూడ కొండగుహల యందు air conditioned) నివసించినారు. అజంతా కొండ గుహలయందలి కుడ్య చిత్రములు వాటికి నేటికీ స్థిరమైయుండుట చక్కని వాతావరణము వలననే కదా.

భాష్యావాతావరణము కన్న ఒక డిగ్రీ తక్కువగానున్న ప్రదేశములందే మానవుడు నివసించగల్గిన చాలా మందిరి. దీర్ఘాయువును కలుగజేయుట శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధన వలన తెలిసికొని తెలియజెప్పుచున్నారు.

అందువలననే పూరిండ్లు, మట్టి గోడలచే చెట్లమధ్య నిర్మింపబడిన కుటీరములందు మన ప్రాచీనులు జీవించి ఆనందముగ ఆయుర్వృద్ధి కలిగి అసంతృప్తిమునకు అర్దులు చాచినారు.

ఋతువనవనముల ప్రభావము, అని సరిగా లేనిచో "కాలే వర్షణం పర్వత్య" వక్రించినచో అనేక కడగండ్లు మన దేశమున కలుట చూచుచున్నాము. Monsoon పై ఋతువన వర్షములు సరిగా నిర్దిష్టమై కాలయక్షమైనచో ప్రజాజీవితము భారతావని యందు నిశ్చలముగ ఆనందయుక్తముగ నుండును.

"సుఖస్వర్ణత" మారుతః", సుఖ స్వర్ణము కలుగజేసిడి వనముల చేత రామరాజ్య ప్రజలు సుఖించియున్నారు అనేది వర్ణన ఎంతో సునిశితమైన వర్ణనయని భావించవచ్చును.

సుదేశే సుజనపలవృతే

- శివయోగవ్రదీపిక

యోగశాస్త్రము విట్టి ప్రదేశమందు చేయవలయునను ప్రభుకు సమాధానము అనేక యోగశాస్త్రములందు వివరింపబడినది. హాతయోగ వ్రదీపికయందు, శివయోగ వ్రదీపికయందు ఈ విషయము గూర్చి తెల్సిన అంశములు గమనార్హములు.

"సుదేశే సుజనపలవృతే, అబారితే ధర్మరాజ్యే" అను వాక్యము వలన యోగుల శ్రేయస్సు కొరకై యోగాశాస్త్రము చేయదలచినవాడు, మంచి దేశమునందు, సజ్జనులు నిండియున్న దేశము, (జంతువులు ఆహారోగ్యములు మొదలగు) బాధలులేని దేశము, ధర్మముగ పరిపాలింపబడుచున్న (అశాంతి, అరాచకములులేని) దేశమున యోగి తన నెలవును నిర్ణయించుకొనవలయునని తెలుపబడినది.

భగవద్దీత గొప్ప యోగశాస్త్రము. అందుకూడ యోగి వివిక్త సేవీ అనగా నిర్జనప్రదేశమున 'అహ్మశీ' కొందెము తక్కువ భుజించుచునూ ఉండవలయునని ఆదేశింపబడినది. యోగతత్వాని వివక్షింపండ్లు సుశోభనమతం కుర్యాత్ సూక్ష్మద్వారం నిర్మాణం సుస్థ విప్రంగోమయేన సుధయావా ప్రయత్నతః అని సూచింపబడినది. అనగా మిక్కిలి అందమైనదియు అల్పద్వారము కలదియు ఎలకలు మొదలైన వానిచో రంధ్రములు చేయబడనిదియు, గోమయము (సున్నముతో) గాని చక్కగా అలికినట్టిదియును, నల్లులు, చీమలు, పాలెవులుగులు, తేళ్ళు మొదలగు క్రిమి కీడుకాదులు లేనివియును, ప్రతిదినము పరిశుభ్ర పరవబడినట్టిదియును, మంచి సాంబ్రాణి మొదలగు సుగంధ ద్రవ్యముల పాగ వేయబడినదిగను పూజా గృహము లేక యోగ సాధనా స్థలమండవలయునని లెస్సగ వివరింపబడినది.

మాతస్యములు లేక యోగి విప్రుకరములు లేనిచోట, వాక్కుర్తి మనోశుద్ధి, ఆహారశుద్ధి, వస్త్రశుద్ధి, నివాసశుద్ధి, కృత్యశుద్ధియు ఇందు నిర్దిశింపబడుచున్నది. "సుగంధ కుసుమాక్షరం, విశాన పరిశోభితం, సుగంధ పుష్పముల తోడ పరివృతమై, ఉపరిభాగమున పరదా కలిగియున్న స్థలము.

యోగయక్షమని శివ ప్రయోగదీపిక తెల్పుచున్నది.

సుప్రజాః ప్రజయా భూయాస్సురీరో పీఠైః సువర్ణా వర్ణసా, స్ఫుపాః పాశ్చైః

- యజుర్వేదం - ఉపనయన మంత్రం

ఈ మంత్రము బ్రహ్మోన్మేషదేశము. సాధకునకు ప్రథమ గురువు తండ్రి. ఉపనయన

సమయమున తండ్రి తనయుని నెత్తిపైన తనపైన ఒక గుడ్డకప్పి ఈ మంత్రము తన కొడుకు చెవులో పెట్టగా తెల్పును. బ్రహ్మోపదేశమనగా గాయత్రి మంత్రోపదేశము అని భావింపరాదు. గాయత్రి మంత్రోపదేశము వేరు. బ్రహ్మోపదేశము వేరు.

మంత్రజాలైన ప్రజలు కల్లెదరుగాక, సువీరులైన వారు వర్చస్సు కలిగినవారు, చక్కగ పోషింపబడి (పుష్టి కలిగిన) వారుగ ప్రజలు వర్ణిల్లదరుగాక యనెడు మహోత్సవ భావన ప్రాచీన వేదములందుండటం, అది ప్రధాన విషయముగ తండ్రి తనయునకు బోధించుట జాతి శ్రేయస్సును గూర్చి ప్రాచీన భారతీయులు హిందూ ఆధికాలమున ఉన్నతాశయము తెల్పుట గమనియము.

అత్యంత శ్రేష్ఠులైన జాతిహిత వాక్యములను తనయునకు బ్రహ్మోపదేశమనెడు విధానమున ఇతర వస్తువులను చూచుచు, వినుచు ఏకాగ్ర దృష్టి భంగపడకుండ, ఇరువురి శిరములను కలుపుచు ఏకమస్త్రమును పైన వేచి ఈ హిత బోధగావించుట ఎంత మనవైన విషయము. ఆనాటి నుండి అతనికి రెండవ జన్మ కల్గుచున్నది. ద్విజాడుగుచున్నాడు. జ్ఞానము చేత రెండవ జన్మ పొందుచున్నాడు. ఈ బోధను గుర్తు తెచ్చుకొనుటకు యజ్ఞోపవీతము ధరించుచున్నాడు. జాతిహితమును కోరుచు జాతిహితకరమగు కార్యములు గావించుచు దీక్ష వహించినవాడే ద్విజాడు.

మంత్రజలు, సువీరులు, సువర్చస్సుగలవారు, తుష్టి పుష్టి కలిగిన సుహృదులుగ ప్రజలుండవలెనని భావించుట, అదియే బ్రహ్మోపదేశమనెడి ఒక కర్మగ రూపాందింపబడుట ప్రశంసనీయము.

స్వస్తి పంథామనుసరామ

- ఋగ్వేదం - 5 - 11 - 7

"శుభవార్షము అనుసరింతము" అని వేదవాక్యము. "స్వస్తిపంథా" అనగా శ్రేయస్కురైన మంచి మార్గమును మాత్రమే మనము చేపట్టవలయునని వేదము తెల్పుచున్నది. మంచి మార్గము అనలంబించుట, వ్యక్తికి, అతని వంశమునకు, ఆతని సంఘమునకు కూడ ఎంతయూ శ్రేయోదాయకము. ఎవరును తమ వినాశమును తాము కోరుకొనరు. శ్రేయస్సును ఆశించెడు ప్రతివ్యక్తి స్వస్తి పంథా వేల్చిన శ్రేయోదాయక మార్గమును చేపట్టవలయును.

ఘోష, ఘద్యస్థానము, జాదము, మత్తుమందులు (Drugs) వ్యభిచారము మున్నగు దుర్మననములు నేటి సమాజమున ఎల్లడల కనిపించుచున్నవి. అవి యువజనులకు ఆకర్షణీయముగ కనబడ గోచరించునటుల జరిగెడు యత్నములు కూడ బలీయముగనున్నవి. ఇట్టి దుష్ప్రభావములకు పాశ్చాత్య దేశములంతటాక, మన దేశమునందు కూడ యువజనులు లోబడిపోవుచున్నారు. ఇటువంటి పారి నలన వ్యక్తులు, సమాజమునకు పెక్కు నష్టములు, ఉపద్రవములు సందభించుచున్నవి.

అందువలన సవార్షమును ఆశ్రయంపలెనెను బోధ ఎంతయు అవశ్యకము. చెడు విషయములకు ఆకర్షణ ప్రభావము పొచ్చుగ నుండును. వ్యక్తి ఇట్టి దుర్మననములకు దూరముగ నుండవలయును.

సత్యాంగత్వము, సద్గ్రంథ పఠనము, మాతాపితల సంరక్షణ దీనజనసోపాన మున్నగు సత్కర్మలయందు వ్యక్తి నిమగ్నుడు కావలయును. భగవద్గీత యుందు పెద్దల నాశ్రయించి మంచిని తెలుసుకొనుచు తెలుసుబడినది. త్రోవ తప్పినవాడు ఇంటికి చేరుకొనలేడు. అటులనే మంచి త్రోవను చేపట్టిన సద్గత కల్గును.

ఈ విషయమునే ఒక ఒక వార్షమున వాక్యమున "స్వస్తి పంథామనుసరామ" అని వేదము మనలను ఉద్బోధించుచున్నది.

స్వదేశో భువనత్రయం

- శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యులు

భగవత్పాదులు శ్రీ శంకరాచార్యుల వారి జీవిత పరిశీలన చేసినచో వారి శక్తియుక్తులు, నిశితమైన ఆధ్యాత్మికత, రహస్యాపవీను, భావశైలి దేశాటనము ఎల్లరకు ఆశ్చర్య జనకములగును. భాష్య గ్రంథాలు 24, ఉపదేశ గ్రంథాలు 57, స్తోత్ర గ్రంథాలు 72 మొదలైనవి రచించారు. "వివేక చూడామణి" 144 శ్లోకాలు కలిగిన "అపరంజీనుభూతి" సర్వ వేదాంత సిద్ధాంత సారసంహిత, శివానందలహరి, స్తోత్రదర్శనలహరి, ఈశాది దశోప నివత్తులకు వ్యాఖ్య, రచించియున్నారు. ప్రస్తావనలయలకు (బ్రహ్మ సూత్రత్రయము, ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత) వ్యాఖ్యానములు చేసినారు. శివుని అంశవలన జన్మించినారని ప్రతీతి. కంఠముపైన శివుని గంళకంఠము వలె నల్లని మచ్చ కూడ ఉండెడిది. తండ్రి శివునిరుడు, తల్లి ఆర్ద్రాంబ, జననం మళయాళ దేశంలోని ఎర్రాళులం వద్ద క్రైస్తవ ఆనె గ్రామం, క్రీ.శ. 788 - 920 వరకూ 32 సంవత్సర జీవితకాలంలో ఇంతటి విశిష్ట రచనలు చేసిన మహావీరుడు ఆచార్యులైనాడు. 12 నిశ్చయస్సుననే అత్యుర సన్యాసి మున్నీస్వకరించి దేశము నాల్గునూల బదరి, కంచి, పూరి, ద్వారక స్థలములలో పీఠములను స్థాపించి అద్వైత సిద్ధాంతము నూత్రములగు "అపాం బ్రహ్మసీ" "తత్త్వమసి" "అయమాత్మాబ్రహ్మ" "అద్వై బ్రహ్మ అస్మి బ్రహ్మ" "యదా అంబే తదా బ్రహ్మైందో మున్నగు మహా వాక్యములను వ్యాఖ్యానము చేసిన మనీషి.

అట్టి మహాశయుడు "స్వదేశో భువనత్రయం" "మల్లోక్యములు నా స్వదేశమే" అని చాటి చెప్పుట తన అసంతృప్తమునకు బాట మనకు చూపుట మని అర్థము. దేశభక్తి సహజ లక్షణము. కాని "మల్లోక్యములు నా స్వదేశమే" అని తెల్పిన మహావీరునికి శిరుస్సు మోకరించి నష్టమగు లింపవలెను. బాల్యమున గురువు గొడపాదుని శిష్యుడు, గోవింద యతి వద్దకు వెళ్ళగా, గురువు "నీవెవరని" ప్రశ్నించాడు. దానికి బాలుడైన శంకరుడు "న భూమి, భూతోయం, నదేశో

న వాయి: " అనేది 'దశశక్తి' పది శక్తిములలో తాను భూమి, నీరు, నెలతురు, గాలికి అతితగ్గదని తెల్లగొలిపి ఆచార్యుడు. మధుసూదన సరస్వతి ఈ 'దశశక్తి' అద్వైత సాధారణం అంటాడు. రాధాకృష్ణన్ వీరిని గూర్చి "He is a mystic who declares that we are all greater than what we are."

సౌందర్యం సర్వవ్యాపకం

సౌందర్యమును అందరును ప్రేమించెదరని వాక్యార్థము. సౌందర్యము అన్ని తావుల యందు అన్ని సమయములందును ప్రజలు ప్రేమించెదరు. ఫలప్రసాదులు, సూర్యుని సంద్యా సమయములు, నక్షత్రరాశి చంద్రకళలు మున్నగువాని అందరును ప్రేమించి ఆనందించుట మనము చూచుచున్నాము.

సౌందర్యారాధన భారతీయ సంస్కృతిలో ప్రత్యేక స్థానములకలిగి యున్నది. మన దేశాలయ గోపురములు, స్తంభములు, దేవతామూర్తులు ఎంతో సుందరముగ చిత్రించబడి యున్నవి. విగ్రహములు చెక్కడి శిల్పులకు ప్రవతులు అనిపేరు. విగ్రహములు ఎంత ఎత్తు ఉన్నవో శిరము, ఉదరము, కాళ్ళు ఎంతెంత పరిమాణములలో ఉండవలెనను విషయము శిల్పకళా శాస్త్రమునందు తెలుపబడినది.

శ్రీరామచంద్రుడు, శ్రీ కృష్ణుడు మున్నగు దేవతలను ఆధారము చేసుకొని అనాది నుండి నేటి వరకును శిల్ప చిత్రకళలు వృద్ధి పొందియున్నవి. శ్రీరామచంద్రుడు ఆజానుభావపు. అరవిందనేత్రుడు, పురుషులను కూడా మోహింపచేసేది మూర్తి (పుంసాం మోహన రూపాయ) గ వర్ణించబడియున్నాడు. అటులనే శ్రీ కృష్ణుడు మోహనమూర్తిగా పేర్కొనబడినాడు.

సౌందర్యసంతోషుడు సర్వత్రా ప్రేమించబడుట సహజము. అతని ముఖవర్ణస్పృశ శరీరపు పరిమాణము మున్నగు వానిని బట్టి ఆతడు చక్కని ఆకర్షణ శక్తి కలిగియుండును. అయినను బాహ్యసౌందర్యమేగాక మానసిక సౌందర్యము మరింత ముఖ్యమైనది. ఎట్టి ఆడంబరము లేని మహాత్మాగాంధీని చూచుటకు ప్రజలు తరచుతరచుండవలయులగ చేరెడివారు. ఆయన యందలి బ్రహ్మత్వేషమే సర్వవ్యాపకమైనది. భవీంద్రవార లాగుడు, నెహ్రూ, రాజీవ్ గాంధీ, గురూజీ గొల్వల్కర్ గార్లు మహాత్మరమగు ఆకర్షణశక్తి (Charisma) ఉన్నది. ఆంగ్లమున Smart looking Cute, అనేది పదముల్ల సౌందర్యమునకు పర్యాయముగ వాడుదురు. "Beauty is the universal passport" సౌందర్యం సర్వవ్యాపకమని వాక్యార్థము.

స్థిరసుఖమాననమ్

పతంజలి మహర్షి తన యోగ సూత్రములలో ఆననము, అనగా కూర్చుండెడి విధానము, ఎటులుండవలయుననెడి విషయమును ఎంతయో శాస్త్రీయ విధానమున నిర్వచించియున్నాడు.

సాతంజలి యోగ సూత్రములను గ్రంథము యోగవిద్యకు మూలము. హఠయోగప్రదీపిక' యను యోగ గ్రంథమును హఠయోగ విధానము లేక ఆననములు చేయు విషయము విపులముగ వర్ణించబడినది.

ధ్యాన సమయమున ఎట్లు కూర్చుండవలయుననెడి ప్రశ్నకు ఈ ఋషి వాక్యము చక్కని సమాధానమివ్వగలమన్నది. ఆననము అనగా కూర్చుండు విధానము స్థిరము. 'సుఖము' అను రెండు విషయములు కలిగియుండవలయునని పతంజలి నిర్ణయము. కాళ్ళు, తొడలు, పాళ్ళ మున్నగు అధోభాగపు ఖరీద అవయవములను బట్టి ఒక్కొక్క వ్యక్తి ఒక్కొక్క విధముగ కూర్చుండెడి పధానమున స్థిరముగ అనగ చాలనేపు ఉండగలడు. కొందరికి పద్మాసనమున చాలకాలముండుట సుఖము, సులభము. పిక్కలు కాళ్ళు లావుగ నున్నవారికి ఇది కష్టము. వీరిని పద్మాసనముననే కూర్చుండి ధ్యానము చేయవలెనని నిర్ణయించుట అశాస్త్రీయ సుఖమైన విధానమున (ఆననమున) స్థిరముగ నిశ్చలముగనుండి ధ్యానింపవలయుననియే శాస్త్రము. సమంకాయంతిరోగ్రాహం దారయన్న చలస్తిరః అని ఉద్దేశించబడిన శ్రీరాముడు వీరాననమున కూర్చుండెడివాడని సంప్రదాయము.

సాధకులు తమ తమ అవయవ నిర్మాణమును బట్టి ఉపాధి భేదమును బట్టి సుఖము' స్థిరముగ నున్న విధానమున కూర్చుండి సాధన చేయవలయును. యోగవిద్య యందు 'ఆనన' పద్ధి' అనేది విషయము తెలుపబడినది. ఒకేవిధానమున శరీరమును సుమారు మూడు గంటల నేపు ఉంచుట, ఒక యోగసాధన. ఇది క్రమేణ సహజసిద్ధముగ కలుగునట్లు సాధన ద్వారా సౌందర్యలయము. సతతదీర్ఘకాల వైరంతర్య సత్కారో సేవితో దృఢభూమి: అని పతంజలి మహర్షి ఉపదేశము. దీర్ఘకాలము, నిదంతరము, మంచి పద్ధతి ద్వారా సాధన చేసిన దృఢభూమి అనగా సాధనయందు దృఢత్వము లభించును.

శుభం భవతు

'నీకు శుభమగుగాక' అనేది వేదవాక్యము ఎంతయు గొప్పదైన ఆశీస్సు పెద్దలకు శిరసాధి వందనము చేయునపుడెల్ల 'శుభంభవతు' అని ఆశీర్వదించుట మన హైందవ సాంప్రదాయము. 'శుభ' శుభములు కల్గుగాక' అనేది ఆశీస్సు సంపూర్ణమైన ఆశీస్సు. 'శుభము' అనేది వాక్యము సర్వవ్యాపకము. ప్రతి జీవి ఈ లోకమునందు మేలును ఆశించును. 'నీకు మేలు కలుగుగాక' అనుటవలన ఆశీస్సులను పొందెడి వ్యక్తి తన పరిమాణాక్రమమును జీవిత విధానమును సులభమార్గమున పొందగలడు. 'శుభము' అనేది శబ్దమునకు అర్థము ఎంతయో విపులమైనది. శుభలక్షణములన్నిటిని ఆ వ్యక్తి పొందగలడు. శుభప్రదమైన జీవితమే మానవుడు ఆశించవలయును.

సవారము, పాశీల్వము, సంపద, వంశాభివృద్ధి, సుఖజీవనము, దైవ వింతన, కీర్తి సమృద్ధులు మున్నగున్నవి అన్నియు 'నీకు శుభమగుగాక' అనేది ఆశీస్సునందు ఇమిడియున్నవి.

శభవదములు మంగళకరములగువానినే వ్యక్తి వాంఛించవలయును. దైవమునకు శిరమోడ్చి ప్రార్థించు నమయమున తన జీవితము మంగళవదమును చేయించుటని వేడుట. మనముగ విషయము. అటులే గురువులకు పాదాభినందనముజేసల శుభములను డయి'అనునా భావన ప్రయోదాయకము.

మనము కోర్కె కోర్కెలను దైవమునకు నివేదించినచో మనము ఊహించనిరీతిని, మేటి విదమున మనకు మంగళములను ఆదయ చేకూర్చును. అందువలన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని శ్రేలోక్యం మంగళం కురు' ముల్లోకములకు మంగళములు చేకూర్చును అని ప్రాతఃస్మరణ స్తోత్రమునందు తెలుపబడినది.

శుభము అనెడి పదము బహుళ అనుష్టిక సుఖములను కలుగజేయు మంగళ ప్రదమగు పదమని గ్రహించవలయును. మనము వాంఛించెడి కోర్కెలు శభవదముగ నుండవలయును. శుభకరము ప్రయోదాయక విధానములను వ్యక్తి అనునరించును.

శుభకరుడగు పరమాత్మ మనము ఊహించనిరీతి ఆశ్చర్యజనకము క్రికరము. మంగళ ప్రదములగు విధానమున, శుభములను, బిడ్డలమగు మనకు అనుగ్రహించువానినయ తెలియ వలయును. 'శుభంభవతు' అనెడి పెద్దల ఆశీస్సు ఈ త్రోవన సరళము చేయును.

త్రీయం వాసీయ మేకుటే

(నా ఇంట త్రీ మహాలక్ష్మి నివసించుగాక)

- శ్రీ సూక్తం

శ్రీ మహాలక్ష్మి సర్వసౌఖ సంపదకారిణి, ఆమెను శ్రీ సూక్తమున అనుదినము స్తుతించుట దేవాలయములందును, శిష్టాచార్యసంపన్నుల గృహములందును జరుగుచున్నది. లక్ష్మి కేవలము ధనసంపదలనిప్పు దేవతయని భావించుట ఆమె సుప్రసిద్ధ దానశీలతను, సంకుచితనరసుటయే. లక్ష్మియనగా శుభలక్షణములుగల దేవత. మాతృదేవతయని సంకల్పించవలయును. శుభలక్షణములనగా నెట్టివి?

ధనము, భాగ్యము, పశుసంపద, సద్బ్రహ్మము, సంశక్తి దానము, క్షమ, దీరత్వము మొదలగుగాల మహాలక్ష్మణాలన్నియు శ్రీ మహాలక్ష్మిదేవి అనుగ్రహ సంపదలే. ఆమెను కేవలం బంగారం అనుగ్రహించుమని ప్రార్థించటం, పసిపాడు వితరణగుణాశీలియైన కోటిశ్వురుని ఒక పాతలా ఇమ్మని అడుగువంటిదే. చాలామందికి King Midas కథ తెలియునుగదా.

శ్రీ మహాలక్ష్మిని 'హిరణ్యవర్ధా' 'హిరణ్యప్రాకారం' 'మనర్ధరజిత ప్రజాప్' మున్నగు సంబోధనలచే ప్రస్తుతించిన అయ్యది బంగారమయ్యును, కేవలము మనము చూచెడి, కాంక్షించెడి బంగారమునే గాక తేజోపుంజములనొసగును, 'అభూతి', 'అనన్యుదైని' అనగా లేమిని

కోలగింటి కీర్తనసంపదలనొసగు 'మహాదేవత'యని భావించి వేర్వీరులు ఉచితము.

మేకుటే. నా వంశమందు 'శ్రియందేవి' శ్రీదేవిని 'నివాసయన' నివసించునట్లు వేయుము. ఈ విదముగ లక్ష్మీపుత్రులలో ఒకడైన 'చక్రకు'ని ప్రార్థనచేయుట జరుగుచున్నది. "స్వదేవీం మాతరగం శ్రియం వాసయమేకుటే ఒ బిక్రీతుడా! మా తల్లియగు శ్రీ మహాలక్ష్మిని మా ఇంట నేలించునట్లు చేయుము.

శ్రీ సూక్తం బుగ్గదంలోని పరిశిష్ట సూక్తములోనిది. అనాది నుండి అనంతభవములను ఆకాంక్షించెడి వేదగానము.

క్షుద్రం హృదయ దొర్లల్లం

- భగవద్గీత 2 - 3

'శత్రువులను తపించ జేసెడి అర్జునా! హృదయ దొర్లల్లమును దరిద్రమునకును. అది జ్ఞప్రదస్తేనది. నీకు తగినది. దానిని పదలుము. తెమ్మి" అని శ్రీ కృష్ణమహాత్మ్య అర్జునుడు తాను యుద్ధము చేయుననియు, బంధువులను, గురువులను వధించుట పాతకమనియు, సంశయ తృప్తి గాండీపమును క్రొందబడవై నిశ్చయుడై, రథముపై చతికిలబడి శోకసంవిగ్నమానమైన (భగవద్గీత 1 - 47) సమయమున క్షత్రియుకుల ధర్మమును అర్జునునకు హితబోధన, చంపునది నీవుకాదు. చచ్చెడివారు వారు కాదు, ఇది విధి నిర్ణయము. వారు ఆతలాంతులు 1) నిప్పుంటించువారు, 2) విషము పెట్టినవారు 3) శస్త్రదారియై చంపనుంకించిన వాడు 4) ధనమును అనుపారించవెడవవాడు 5) భూమిని గుంజకొనినవాడు 6) స్త్రీని అనుపారించి అనుమానించెడువాడు - నీరు ఆరుగురును ఆతలాంతులు. (సాండవులు, కారవుల ద్వారా ఈ ఆరుభాధలు సాందినవారే). హత్వైతానాతలాంతున హత్వైతా, నాతలాంతున: ఈ ఆరుగురును ఆతలాంతులు. నీరు చంపబడవలసినవారే' అనెడి గీతాబోధ చేసినాడు.

హృదయ దొర్లల్లము (ప్రతి మానవునకు ఏదో ఒక సందర్భమున కలుగక మానదు. అట్టి అందకార బంధువుగను నన్నివేశమున మానవుడు హృదయ దొర్లల్లము' (Depression) క్షుద్రము నీనుపైనువియుని, కర్మసంరాయబుడగుటకు లేవవలయునని (ఉత్తిష్ట) యు భావిల్చి ఈ శోకపాదమును 3 సార్లు ఉచ్చరించవలయును.

క్షుద్రం హృదయదొర్లల్లం, తృక్తశిష్టి క్షుద్రస్తేన హృదయ దొర్లల్లము పదలిలెమ్మి' (తృక్తశిష్టి) అనెడి గీతావాక్యము ఆర్ష సాంప్రదాయమునకు మహాత్మ్యజ్ఞమగు ఉద్దేశ్యగ భావించవలెను.

శ్రీరాముడు, సీతాదేవి, అంజనేయుడు, అర్జునుడు, ఏదో ఒక సమయమున హృదయ దొర్లల్లమును అనుభవించినవారే. మనబోధివారే. కాని వారు ఆ హృదయ దొర్లల్లము నుండి తప్పిరిల్లి సునులైనారు. ఈ విషయము మనకు గుణపాఠము.

క్షీరం జీవనీయానాం'

జీవనీయకము అనగా, వయస్సును నిలిపి, రోగనిరోధకము కలిగి, ఆయుర్బుద్ధిని క్షీమము అనగా పాలు కలుగజేయును అని చరకసంహితయందు తెలుపబడినది. క్షీరసేవను లేక పాలుత్రాగుట ఆరోగ్యమునకు చాలముంచిది. పాలు అను పదమునకు ఆయుర్వేదమున ఆవుపాలు అని నిశ్చితార్థము. పాలయందు శరీరమునకు కావలసిన అనేక పోషకాహారములున్నవి. ముఖ్యముగా కార్బియం లభించుచున్నది. ఆరోగ్యవంతమైన ఆవుయొక్క చిక్కనిపాలు ఎంతయో హృద్యముగను, ఆరోగ్యవ్రదమున అయిఉన్నది. శ్రీకృష్ణవరమూర్తి వ్రేస్తలైలోని గోసబాలురతో ఆటలాడుచు, గోక్షీరములు త్రాగి, గోపాలుడై తన సాత్విక తేజమున రాక్షసవధ గావించినాడు. "గవాం మధ్యే వసామ్యహం" "గోవులమధ్య నే వసించుచున్నాను." అని పరమహంశ శిలవిచ్చి యున్నారు.

"క్షీరబోజీ సదాబవేత్" క్షీరములతో కూడినవదార్థమునే ఎల్లప్పుడు తినవలెనని యోగ శాస్త్రము తెల్పుచున్నది. లక్ష్మీదేవికి, పార్వతికి నిత్యము పరమాన్నము, క్షీరాన్నము ఆరోగ్యవేయుట, విందులందు క్షీరాన్నము తప్పక చేయుట మనజాతి సలహదాయము. పంచామృతములందు ముఖ్యముగా గోక్షీరము ప్రధానమై దేవాలయములందు, భగవదాధాన కార్యక్రమములందు తీర్థముగ ఉపయోగించుచున్నారు.

భారతీయులకు తొలుత గోసేవదయే సంపదగా ఉండెడిది. గోసేవ భారతీయుల ప్రధాన కర్తవ్యము. గోక్షీరసేవన ఆర్థధర్మము. మనదేశమందు పాచ్చగ ర్భదకాయులైన పంజాబీలు పాలు పొచ్చుగ త్రాగుట మానుచున్నారు.

పాలు రుచికరముగ హితకరముగ లేనివారు, కొద్ది దినీయాలపాడి, లేదా Herbal milk తాగవచ్చును. ముఖ్యముగ రాత్రులందు పాలతో కూడిన అన్నము తినుట శ్రేష్ఠము.

సాత్వికమైన క్షీరబోజనము, ఆరోగ్యమునకు మానసిక నిర్మలతకును త్రోవదీయును.

పాలం భుంజాన్నితం భుంజ్యాత్

హితమైనది తినవలయును. మితముగా తినవలయును. నిర్భీతకాలమునకు (Timely) తినవలయుననెడి మూడు సూత్రములు, ఆరోగ్యపరమైన ప్రధానసూత్రములు. హితభుక్, మితభుక్, కాలభుక్

హితం భుజా, నిత్యం భుంజ్యాత్ న భుంజ్యాదమితహితం

హిత మిష్టంచ భుంజేయూత్ నిషధర్మ స్సహితః

హితమైన పదార్థములనే తినాలి. అయ్యని మితముగానే తినాలి. హితమైన వాటినికూడ

అమితంగా తినరాదు. హితమైనవి ఇష్టంగా (కావలసినంత వరకే) ఉన్నంతవరకే తినాలి. ఇది సహితసధర్మం.

భగవద్గీతలో "ఆయుస్సృత్య బలాలోగ్య మఖప్రీతి వివర్తనా.....హృద్యా (17-8) ఆయుస్సుబుద్ధి, బలము, ఆరోగ్యము, సుఖము, సంతోషము 'హృద్యా' హృదయమునకు ఆనందము కలుగజేయు పదార్థములు సాత్వికములు లేక శ్రేష్ఠమైనవి అని చెప్పబడినది. "యుక్తాహార విహారస్య యుక్త కర్మస్య చక్షుక్యతీ అను భగవద్గీత శ్లోకము () నందు యుక్తమైన ఆహార, విహారాలు, యుక్తమైన కర్మలు చేయవలెనని తెలియబడినది.

పాటుయంతయును ఆహారముతోడనేనింపక, కొంతభాగము నీటితోను, కొంతగాలి తోను (Air pressure) ఉంచవలయును. రాత్రులయందు ఆహారము స్వల్పముగను పెండలకడ తీసికొనుట మంచిది.

నియమితకాలములందు ఆహారము సాధ్యమైనంత వరకు తెలిసి కొనవలయును. సాధ్యమైనంతవరకు ఇంటియందు వండిన వంటలే తినుట ఉత్తమము. బయట వండిన వచ్చిమిరసకాయ బజ్జీలు మొదలగు (junk food) తినిన అనారోగ్యవేర్పడి తదుపరి వ్యక్తి తానుబాధపడి, ఇతరులను బాధపెట్టవలసి వచ్చును.

"ఆహారశుక్లా సత్యశుద్ధిః ఆహారశుద్ధివలన సద్భావములు ఏర్పడగలవు.

హిరణ్యపాత్రం మధో పూర్ణం దదాతి

దైవప్రార్థనానంతరము మంగళహారతి భగవంతునికి సమర్పించును గంట మ్రోగించును ఈ మంత్రము పఠించుట ఆచారము.

హిరణ్యపాత్రం మధో పూర్ణం దదాతి

మధవ్యో సానీతి, ఏకధా బ్రహ్మణ ఉపహరతి

ఏకదైవ యజమాన ఆయుష్షీణో దదాతి

సామ్రాజ్యం భోజ్యం సామ్రాజ్యం వైరాజ్యం

పారమేష్ఠిగ్ం రాజ్యం, మహారాజ్యమాధిపత్యమ్

నీరాంజనము ఇచ్చుట, హైందవ సంప్రదాయమున ఒక విశిష్టమైన ఆచారము. దైవమునకు హారతినిచ్చి పిదప భక్తులైర్లకు చూపించుట, వారలు ఎంతయో సరిశుద్ధ భావముతోడ కన్నుల కద్దకొనుటయు మన సంప్రదాయము. అటులనే పసిపిల్లలకు కూడ జన్మదినోత్సవముల యందు హారతి నిచ్చి మంగళహాతికీర్తనలు గానము చేయుదుము. నూత్న పద్మావరులకు మంగళ హారతి సమర్పించుము. మన గృహమునకు వేంచేసిన కాషాయాంబరులైన స్వాములకు మంగళ హారతులిచ్చెదము. "దీపంజ్యోతి వరంబ్రహ్మ" దీపమును వెలుగును మనము వరంబ్రహ్మముగ భావించుము.

“జంగరుగిన్నె తేనెతో నిండియున్నది. యజమానికి ఆయుర్బుద్ధి తేజస్సు కలుగుగాక. పాపరాజ్యము కలుగాక. ఆత్మ నిగ్రహము కల్గిన స్వారాజ్యము, వైరాజ్యము, (కలుగుగాక). (హినత్వము లేక) మహారాజావలై యజమాని శోభించునుగాక” అనెడి మంగళాపరణము మహాస్మతమైనది.

కర్పూర హారతి హైందవపూజలలో ప్రత్యేకస్థానము కల్గియున్నది. కర్పూరము వెలిగించి ధూపదీపవైద్యములు సమర్పించని పూజా విధానమే ఉండదు. హారతి సమయమున గానము చేసెడి పాటలను మంగళహారతులు అని వ్యవహరించుచువ్చారము. యక్ష్మిణీసహిత శ్రీకృష్ణుడు, సీతారాములు, శివపార్వతులను ఉద్దేశించి, వారి అంశకలవారలుగ దంపతులను “ఆ దేవతలు మీకు మంగళము కలుగజేయుగాక” అని పుణ్యప్రీతు చక్కని కంఠమున గానము చేయుదురు. రామదాసు, అన్నమాచార్యులు, త్యాగరాజు మున్నగువారు అనేకములగు మంగళహారతి కీర్తనలు రచించియున్నారు. ఉత్తరదేశమున బిక్తులెల్లరు ముక్తకంఠమున గానము చేయు కీర్తన “ఓం జయ జగదీశహరే”. సర్వనిదితము.

- ఓం తత్ సత్ -

హరిః ఓం తత్ సత్
హరిః ఓం తత్ సత్
హరిః ఓం తత్ సత్
హరిః ఓం తత్ సత్

డా॥ రావర్ల జనార్దనరావు

M I G 72, A.P.H.B. కాలనీ,

మణిపట్నం - 521 001.

ఫోన్ : (08672) 22817

డా॥ రావధర్మ జనార్దనరావు గారు కృష్ణాజిల్లా మచిలీపట్నం వాస్తవ్యులు. వయస్సు 73 సంవత్సరములు. లిటరేచర్ ప్రిన్సిపాల్. ఆంధ్ర, ఆంధ్ర భాషలలో గేయరచనలో వారిది అందెవేసిన చెయ్యి. శాస్త్రీయ సంగీతాభివ్యాసములు, పోస్ట్ ప్రియులు, బహుముఖ ప్రజ్ఞావంతులు డా॥ ఆర్.జి.ఆర్. కలం ద్వారానే కాకుండా గాంభీర్వం, హుందాతనం కలదోగిన తన, గళంద్వారా ఆకాశవాణిలో కొన్ని విశేష ప్రసంగాలు చేసి ఎందరో అభిమానుల్ని సంపాదించుకున్నారు. అంశ్కోక ప్రస్తుతం ఆకాశవాణి శాస్త్రీయ సంగీత కమిటీ మెంబరుగా కొనసాగుతున్నారు. హోమియో వైద్యంలో సిద్ధహస్తులుగా పేరు గడించి, వికలాంగులకు సేవలు చేస్తూ వారి పేరులోని డాక్టరుకు వసతిచ్చారు. శ్రీ రావధర్మ వారు 10 ఏళ్లుగా అవకాశవాణి సమీకరించి యోగాభ్యాసము చేశారు. అంతేగాక గాయత్రి ఆరాధన, గోసేవ తులసీపూజ వీరి ఆచరణీయ అంశాలు. దేశమంతా వర్చులించారు. విదేశ యానం చేశారు.

ఆర్థ, ధర్మ, వ్యాస రచనలపట్ల వైదిక వాఙ్మయంపట్ల ఎనలేని ఆసక్తికలవారు రావధర్మవారు. వారి విశేష అభిరుచిక జాణా నిదర్శనము ఈ 'ఋషివాణి'. పాశ్చాత్య సంస్కృతి ఒరవడిలో కొట్టుకొనిపోతూ, భారతీయ సంస్కృతిక గల గొప్పదనాన్ని అర్థం చేసుకోవడం ఒకవేళ ప్రయత్నించినా అర్థంకాక, వ్యక్తిత్వాలు కోల్పోతున్న నేటి యువతరానికి, ముందుతరం వారికి ఋషివాణి అవసరం ఎంతో ఉంది. వేదవేదాంగాలు, శాస్త్రాలు, పురాణాలు, భగవద్గీత మున్నగు వాటిలోని అపూర్వమైన ఆశీషముత్కల వంటి సంస్కృత నూత్నలను తేటతెలుగులో తనదైన జనరంజకమైన శైలిలో సులభద్రావ్యమైన రీతిలో భిక్షులచేష్టి నిర్వహమైన అద్భుతిక అంతర్యామీలను తెలియజేసి వందేతి పామరుల మన్ననలను అందుకునేలాగు 'ఋషివాణి'ని అందించాడు. నిక్షేప్తమౌఖ్యమైన వ్రాసిన నిలువలను వెలికితీసినట్లి తరాలకి అందించడానికి అవిరళ కృషిచేస్తున్న డా॥ రావధర్మ జనార్దనరావు దారి కృషి అభినందనీయం వారి వ్యక్తిత్వం శాస్త్రనియం